

YYSQ – WWW.YYSQ.ORG

www.kitabxana.net

Milli Virtual-Elektron Kitabxananın təqdimatında

“Çağdaş Azərbaycan romanı”: 75 (10-2014)

AQİL ABBAS

Allahın qatil edənlər

Roman

YYSQ - Milli Virtual Kitabxananın e-nəşri

2014

www.kitabxana.net

**Milli Virtual-Elektron Kitabxananın
təqdimatında**

“Çağdaş Azərbaycan romanı”: 75 (10 - 2014)

Bu elektron nəşr <http://www.kitabxana.net> - Milli Virtual-Elektron Kitabxananın “Çağdaş Azərbaycan romanı” Kulturoloji-bədii layihəsi çərçivəsində nəşrə hazırlanıb və yayılır. Elektron Kitab N 75 (10 - 2014)

**Kulturoloji layihənin bu hissəsini maliyyələşdirən
qurum:**

**YYSQ - <http://www.yysq.org> və Azərbaycan
Yazıçılar Birliyi - <http://www.azyb.net>**

AQİL ABBAS

Allahın qatil edənlər

Roman

Kitab YYSQ tərəfindən e-nəşrə hazırlanıb.

YYSQ - Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri

Virtual redaktoru və e-nəşrə hazırlayıcı: Aydın Xan (Əbilov),
yazar-kulturoloq

DİQQƏT

*Müəlliflik hüququ Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə və
əlaqədar beynəlxalq sənədlərə uyğun qorunur. Müəllifin razılığı
olmadan kitabın bütöv halda, yaxud hər hansı bir hissəsinin nəşri, eləcə
də elektron informasiya daşıyıcılarında, Internetdə yayımı yasaqdır. Bu
qadağa kitabın elmi mənbə kimi istifadəsinə, araştırma və tədqiqatlar
üçün ədəbiyyat kimi göstərilməsinə şamil olunmır.*

AQİL ABBAS

Allahın qatil edənlər

Roman

Bakı, YYSQ – 2014

Qəssabin indicə boğazına bıçaq çəkdiyi qoyun kimi finxırır, dabanları ilə torpağı eşir və ildirim çaxmış adam necə qovrulurdusa elə qovrulur, nə baş verdiyini anışdırıa bilmirdi. Və yəqin ki, anışdırmağa heç vaxtı da çatmayacaqdı, ömrünün son dəqiqələrini yaşayırıdı. İlk anda ildirim sandığı güllə sağ ciynini parçalamışdı. Yaradan buğlana-buğlana axan qanın barıt iyinə qarışmış qəribə bir qoxusu gəlirdi. Amma artıq o bu qəribə qoxunu hiss edəcək, duyacaq halda deyildi.

Çox çətinliklə gözlərini açmaq istədi, qanı üz-gözünə dağıldığından kipriklərini zorla aralaya bildi, amma heç nəyi aydın görə bilmədi. Ağacların arasından süzülüüb gələn gün işığının qarşısını nə isə kəşmişdi. İldirim sandığı qəfil güllə zərbəsindən sonra hissi yavaş-yavaş özünə qayıdırıdı. Və nəhayət başa düşdü ki, onu ildirim vurmayıb, güllə dəyib. Əlini silahına atmaq istədi, amma nə illah elədi əli sözünə baxmadı, elə bil bədəninin bir tərəfi yox idi. Buğlanan qanının və barıtın qoxusunu da indi duymağa başladı. Alnına dayadılmış tüsəngin hələ soyumamış isti lüləsini də

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri hiss elədi. Hissi özünə qayıtdıqca gözlərini bir az da geniş aça bildi və gördü ki, ağacların arasından süzülüb gələn gün işığının qarşısını kəsən nə isə yox, onun canını almağa hazırlaşan Əzrayıldı və qonub sinəsinə. Və bu Əzrayıl onun canını bir anda alıb ona öldüyünü bilməmək xoşbəxtliyini qismət etmək istəmirdi. Və sanki Əzrayıl bu əzablı ölümü ona yaşatmaqdan bir zövq, bir ləzzət alırdı.

Amma sinəsinə qonmuş Əzrayıl Allahın insanların içində həmişə vahimə ilə gəzdirdiyi və heç vaxt qaçıb qurtula bilmədiyi mələyinə qətiyyən oxşamırdı- nə əlində alma vardı, nə də qılınc. Adicə insan idi, üz-gözündən də zəhər-zəhrimar yağan bir insan. Və bu insan çox soyuqqanlıqla tüfəngi onun alnına dayamışdı, amma atmırıldı, ovunun ölüm qabağı çəkdiyi əzabı seyr edərək ürəyini soyudurdu.

Amma qan içində çabalayan ovunun əzab içində ölümünü sonadək izləməyə gücü çatmadı. Ürəyi ağızına gəldi,qusmaqdan özünü zorla saxladı. Və gördü daha dözə bilmir, tüfəngin lüləsini ovunun alnından sinəsi aşağı sürüsdürdü. Və kişilərin həmişə böhtan atmağı xoşladığı və öyündüyü yerdə saxlayıb, tətiyi çəkdi.

Qan iycinə bir sürü çaqqal qaçıb gəlmışdi və meyidin
ətrafında firlanırdılar, barıtın qoxusundan
qorxduqlarından hələ ki, cəsədə toxunmurdular.

Barıtın qoxusu çəkildikcə çaqqallar ürkək-ürkək cəsədi
didişdirməyə başladılar, pay üstə bir-birinə mırıldayırlar
və hərdən də boğuşurdular. Əgər əsgərləri tikintidən
hərbi hissəyə qaytaran maşın bir az da gec gəlsəydi
yəqin ki, çaqqallar cəsədi parça-parça edəcəkdir. Elə
Amma maşının qəfil gəlişi çaqqalları ömürlərində
indiyədək görmədikləri belə dadlı yeməkdən məhrum
elədi.

Sürücü yolun ortasında «Cip»i görcək tanıdı və maşını
saxladı. Əyləc səsinə çaqqallar bir an başlarını qaldırıb
maşına tərəf boylandılar, amma əvvəl-əvvəl heç nəyi
veclərinə almadılar. Kabinədəki zabit dərhal qapını
açıb yerə sıçradı və «Cip»ə tərəf qaçıdı. Qaça-qaça da
çaqqalları qorxutmaq üçün havaya güllə atdı. Güllə
səsindən qorxan çaqqallar vaqqıldaya-vaqqıldaya öz
dillərində zabitə söyə-söyə narazı-narazı götürüldülər.

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Və zabit çaqqalların dağıtdığı meyidi görəndə
yerindəcə dondu...

İstidən günəş də yaxasını-başını açdığından göydən od yağımındı ey, od tökülürdü. Bəziləri göydən tökülən oddan qorunmaq üçün özlərini vermişdi ağacların kölgəsinə, köynəklərini bürmələyib başlarının altına qoyub mürgü vururdu, üç-dörd nəfər başqa bir ağacın altında kart oynayırdı. O isə dörd-beş əsgərlə birlikdə çörək yeyirdi. Daha doğrusu yemirdi, qarşısındaki borşla midilənirdi.

İt kimi yox, itdən də betər yorulmuşdu. Onu yoran işgüc deyildi, onu yoran çəkdiyi əzab da deyildi. Onu yoran əsgər yoldaşlarının mütiliyi, komandirlərin buyurduğu ən murdar işləri görməyə hazır olmaları və görmələri idi. Nə müddət idi o da başqa əsgər yoldaşları kimi komandirlərin bütün murdar əmrlərini yerinə yetirirdi. Amma içində bu əmrlərə qarşı bir qiyam vardı. Düzdü, bu qiyamı hələ içindən bayır çıxara bilmirdi, hərdənbir deyinirdi. Və deyinəndə də

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
əsgər yoldaşlarının arasında özünə bir həmfikir

axtarırdı, amma tapa bilmirdi. Və hətta göründü ki,
əsgər yoldaşları nəinki təhqir olunmalarına dözürlər,
əksinə özlərini daha rahat, daha xoşbəxt hiss edirlər.

Onların batalyonu o biri batalyonlardan fərqliydi.

Hissəyə gecədən-gecəyə yatmağa gələrdilər. Nə təlimə
çıxırdılar, nə posta gedirdilər. Şənbə-bazar günləri də
günortadan sonra yemək-içməklərindəydilər. Telefonla
çağırdıqları taksilərə doluşub şəhərə qız dalınca da
gedirdilər. Bu batalyonu hərbi hissədəki əsgərlər qibtə
ilə «bəxtəvərlər batalyonu» adlandırırdılar. Amma bu
batalyon onun gözündə alçaldılmış və təhqir
olunmuşların batalyonu idi. Və onu da bilirdi ki,
əsgər yoldaşlarının ataları övladlarını bu alçaldılmış və
təhqir olunmuşların batalyonuna saldırmaq üçün
komandirlərə rüşvət də veriblər.

Əslində elmi işi üçün burda çox gözəl material vardı.
Amma daha elmi işi də onu maraqlandırmırıdı. Hər
şeydən iyrənmışdı – qırmızı diplomundan da, həvəslə
başladıgı elmi işindən də, əsgər yoldaşlarından da.

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Və artıq sevdiyi qızı məktub yazmaqdan da iyrənmişdi,
nə yazaydı ona...

Fəlsəfə müəllimi həmişə ona deyirdi ki, səbr bir
dağdı, üstünə gəlir, əgər özünü saxlaya bilsən o dağın
zirvəsinə qalxacaqsan, amma özünü saxlaya bilməsən o
dağ səni altına alıb əzəcək. Yaratdıqlarının çoxdan
boğaza yiğdiyi Tanrıının onlara yazıçı gəlib, bəşəriyyəti
xilas eləmək üçün göndərdiyi sonuncu kitabı –
«Qurani-Kərim»i də oxumuşdu. Səbr haqqında onlarla
hədis də bilirdi, tələbəlik illərində səbrsizlik edən
yoldaşlarına da o, səbr və dözüm aşılıyardı.

Və indi də neçə ay idi səbr edirdi. Amma day ona
hədislər də kömək edə bilmirdi və bu səbr onu dağın
zirvəsinə qaldırmır, əksinə altına alıb əzirdi. Və artıq
səbr eləməkdən də iyrənmişdi və yorulmuşdu.

Yorulmuşdu, özü də elə yorulmuşdu ki, qarşısında bir
boşqab borşu yeməyə də ərinirdi, midilənirdi.

Borş uşaq vaxtları onun ən çox sevdiyi xörək idi,
qırmızı zılxla, özü də qoyun ətiylə. Onların evində heç
Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri vaxt borş bişirməzdilər. Bu rus xörəyi sayılırdı. Amma borşu rus xörəyi olduğuna görə yox, borş bişirmək ənənələri olmadığına görə bişirməzdilər. Və ailədə ondan başqa heç kimin bu xörəyə marağı olmadığına görə də anası borş bişirməyi öyrənməyə maraqlı olmamışdı. O borş yeməyi Bakıya olimpiadalara gələndə öyrənmişdi. Müəllimləri onları ucuz yeməkxanalara aparar və zorla borş yedirdərdi ki, həm çox xeyirlidi, həm də bədəni üşüməkdən qoruyur. O da ilk dəfə borşu həmin ucuz yeməkxanalarda yemişdi və çox xoşuna gəlmışdı.

Ürəyindən tez-tez borş keçərdi. Anası deyərdi ki, «ay oğul, bu urus yeməyini xalan yaxşı bişirir, get onlarda ye».

Xalası uzun müddət Rusetdə yaşadığından doğrudan da gözəl borş bişirirdi, həm də qaynanası bakılı idi. Bakılı olmaq o deyildi ki, bakılılar rus idilər, sadəcə olaraq bunu ruslardan öyrənmişdilər.

Xalası da bilirdi ki, o, borşu sevir, onun xətrinə hərdən borş bişirərdi və xəbər göndərərdi ki, gəl bizə.

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

O da sevinə-sevinə qaçardı xalasığılə. Sokratın bir sözündən xoşu gələrdi: «Mən yemək üçün yaşamıram, yaşamaq üçün yeyirəm». O da Sokrat kimi yeməkdən ləzzət almırıdı, istəyir plov olsun, ya kolbasa, fərq etməzdi, təkcə borşdan ləzzət alırdı.

Əsgərliyə gələn günü borş verdilər, çox sevindi, az qalırdı borşu gözünə təpsin. Hətta əsgər yoldaşları onun bu ətsiz borşu belə ləzzətlə yeməyinə təəccüblə baxırdılar:

- Θ, elə bil bu aclıqdan çıxıb!

İkinci gün, üçüncü gün, onuncu gün və artıq borşdan da iyrəndi.

Və indi qarşısındaki borşdan bir-iki qaşıq almışdı, boğazından keçmirdi və midilənirdi.

Boşqabı bir kənara itələdi, başını qaldırıb gah mürgü vuranlara, gah kart oynayanlara, gah da onunla bir stolda çörək yeyən əsgər yoldaşlarına baxdı. Onların bəzilərinin üzündə təkəbbür də vardı, özündən razılıq

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri da, mənasız sifətlər də çox idi. Amma bu təkəbbürlüyü, özündənrazılığa baxmayaraq ona elə gəldi ki, Dostoyevski «Alçaldılmış və təhqir olunmuş insanlar»ı onun bu əsgər yoldaşlarına yazıb. Həmin alçaldılmış və təhqir olunmuş insanlardan da biri elə onun özüdü, özündən də iyrəndi. Qalxdı ayağa və hirsə qarşısındakı borş dolu boşqabı götürüb tulladı həyətin ortasına və bağırdı:

- Bəsdi!

Bir anda qaşıq-boşqab davası dayandı, ortalığa bir sükut çökdü, kart oynayanlar da əl saxladı, bağırkı mürgü vuranları da oyatdı, başlarını tənbəl-tənbəl qaldırdılar və hamı təəccüblə ona baxdı.

O isə bir az da bərkdən bağırdı:

- Bəsdi!

Təəccüblə ona baxan uşaqlar:

- Nədi, ə? Dəli olmusan?

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

- Nə bəsdi?

- Niyə bağırırsan? Qoy zəhrimarımızı yeyək də!

O bir daha hamını diqqətlə süzdü və dedi:

- Deyirəm bəsdi! Bəsdi bizi bu qədər təhqir elədilər.
Bu qədər alçaltdılar!

Kimsə yerdən:

- Ə, yenə nə özündən çıxmışan?! Kimdi bizi təhqir
eləyən, bizi alçaldan?

Əlini vurdu stola:

- Alçaldılmaq, təhqir olunmaq necə olur?! Biz bura
Vətəni müdafiə eləməyə gəlmişik, yoxsa hansısa
komandırə villa tikməyə, tualet tikməyə, it damı
tikməyə?!

Dədə əsgərlərdən biri:

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

- Akademik, bu olmadı də, sən yenə başladın?

Deyəsən qarın, yağışın altında sitildəyə-sitildəyə
səngərdə oturmaqdan xoşun gəlir. Get otur də,
qabağını kəsən var?! Day niyə bağırırsan?

Yaxınlaşdı Dədənin yanına:

- Sən o səngərdə qarın, yağışın altında sitildəyən,
yayda bışən uşaqlardan artıq oğlansan?

Dədə:

- Hə, artıq oğlanam ki, burda ağacların kölgəsində
mürgü vururam də! Ayrı sözün var?

- Var! Nə sən, nə də bizim heç birimiz o
səngərlərdəkilərdən artıq oğlan deyilik. Onları da bizim
kimi ana doğub, inək doğmayıb. Mən də heç kimi nə
təhqir eləmək istəmirəm, nə də alçaltmaq. Amma mən
də istəmirəm ki, heç kim nə məni, nə də sizi alçaltsın.
Siz də sizi alçaldanlardan əskik kişinin oğlu deyilsiz.

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Biz bura əsgərlik eləməyə gəlmışik, kimə isə
nökərçilik eləməyə, qoyun otarmağa yox.

Kimsə gülüb dedi:

- Sevin ki, hələ donuz otartırlar, mən donuzdan
iyrənirəm.

Çiçəyi Burnunda olan əsgərlər susmuşdular, onların
böyüklərin söhbətinə qarışmağa nə hüquqları vardı, nə
də hədləri, gözləyirdilər görsünlər bu söz-söhbətin
axırı necə olacaq, kimin xeyrinə qurtaracaq.

Əslində o da ciçəyi burnunda əsgər sayılırdı. Amma
həm yaşına, həm də təhsilinə görə dədələr, ağsaqqallar
ona hörmət göstərib öz sıralarına almışdılar və
«Akademik» deyə müraciət edirdilər.

Ağsaqqallardan biri qabağındakı boşqabı əli ilə kənara
itələyib dedi:

- O, Akademikin sözünü niyə qəribçiliyə salırsız?!
Kişinin oğlu düz deyir də! Bizi qul kimi işlədirlər, biz
Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri də bunu hörmət kimi qəbul edirik, bundan ləzzət alırıq. Hər ay da komandirin bığının altından keçirik. Nədi, nədi, posta getmirik, səngərdə üşümürük. Nə qalxın deyən var, nə yatın.

Akademik dəstək aldığından bir az da ürəkləndi:

- Qardaşlar, biz bura Vətəni qorumağa gəlmişik, komandirlərə fəhləlik eləyib gün keçirməyə yox! Evə dönəndə sevdiyiniz qızlara, analarınıza, balaca bacı-qardaşlarınıza nə deyəcəksiz? Nə ilə lovğalancaqsız? Sement qarışdırmağınızla, daş daşımığınızla?! Yoxsa axşamlar ucuz araqlardan içib şellənməyinizlə? Sizi bilmirəm, mən daha heç kimə nökərçilik edən deyiləm. Sizə də məsləhət bilmirəm.

Bu vaxt darvazanın ağızında bir maşın dayandı, sonra darvaza açıldı və Batalyon Komandiri girdi həyətə.

Çavuş onu görçək yerindən dik atıldı və bağırdı:

- Batalyon, düzlən!

Əvvəl Ciçəyi Burnunda olanlar, sonra Qarasaqqallar düzləndi. Ağsaqqallar da ərinə-ərinə yerlərindən qalxdılar. Dədələr isə heç qımıldanmadılar da.

Akademik də qalxmaq istəyəndə dədələrdən biri əlini qoydu onun çiyninə:

- Əyləş, sənə aid deyil.

Batalyon Komandiri:

- Azad! Əyləşin! – dedi və özü də oturdu; – Sərin suyunuz yoxdu?

Ciçəyi Burnunda olanlardan biri tez qaçıb eyvandakı soyuducudan bir butulka mineral su gətirdi, ağızını açıb stəkana tökmək istəyəndə batalyon komandiri butulkanı alıb suyu çekdi başına, qalanı ilə də boyun-boğazını islatdı:

- Oxxaay! Siz burda kef edirsiz. Qədrimizi də bilmirsiz. Hə, Akademik yenə nə mühazirə oxuyurdu?

- Yoldaş leytenant, mən mühazirə oxumurdum.
Deyirdim, biz bura əsgərlik etməyə gəlmişik, yoxsa
fəhləlik etməyə?

Batalyon Komandiri gözləmədiyi cavabdan tutuldu:

- Nə dedin? Bir də təkrar elə!
- Deyirəm, biz bura Vətəni müdafiə etməyə gəlmişik,
yoxsa Komandırə nökərçilik etməyə?

Batalyon Komandiri əsəbi halda yerindən elə qalxdı ki,
Çiçəyi Burnunda olan əsgərlər qorxdu və bağırdı:

- Qalx! Farağat! Sənə on gün qauptvaxt elan edirəm!

Farağat vəziyyət almış Akademik:

- Yoldaş Leytenant, deyəsən akademiyanı zəif
oxumusuz, nizamnaməni yaxşı bilmirsiz. Sizin mənə on

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
gün həbs verməyə səlahiyyətiniz çatmır. Siz mənə
yalnız iki gün həbs elan edə bilərsiz.

Dədələr pıqqıldıasdılar, digər əsgərlər də onlara
qoşuldular. Batalyon Komandiri əyri-əyri
pıqqıldısanlara baxdı:

- Hırıldamıyn, ə! - dedi və səhvini düzəltdi: - Yaxşı,
Akademik! Mən sənə iki gün qauptvaxt elan edirəm.
Eybi yox, beş gün də Komandir verir.

Akademik güldü:

- Oldu, iki gün qauptvaxt! Amma yoldaş leytenant,
burda qauptvaxt yoxdu, generalın zirzəmisinə
salacaqsız, yoxsa tikdiyimiz it damına?!
- Yox! İndi hərbi hissədən maşın çağıraram, gəlib səni
aparar.

Bayaq Akademikə dəstək verən Ağsaqqal başını buladı:

- Akademik, sənə bu lazım idi?!

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

Qan iycinə çaqqallar qaçıb gəlmışdi və meyidin
ətrafında firlanırdılar. Hələ qoxusu çəkilməmiş barıtın
qorxusundan meyidə toxunmurdular. Barıtın qoxusu
çəkildikcə çaqqallar ürkək-ürkək cəsədi didişdirməyə¹
başladılar. Və əgər şəhərdən qayidan içi əsgərlərlə
dolu maşın gəlib çıxmışsaydı, yolun ortasında qalmış
cəsədi çaqqallar parça-parça edəcəkdi. Maşın dayandı,
amma deyəsən çaqqallar çox həyasız idilər, qorxub
qaçmadılar. Zabit çaqqalları qorxutmaq üçün havaya
bir-iki əl atəş açdı. Çaqqallar da vaqqıldaya-vaqqıldaya
öz dillərində Zabitə söyə-söyə götürüldülər. Zabit
yolun ortasındakı meyidi görəndə yerindəcə dondu,
sonra yavaş- yavaş meyidə yaxınlaşdı, əvvəl-əvvəl elə
bildi Komandirin sürücüsüdü, amma kiteldəki ulduzları
görəndə...

Əsgərlər də maşından töküldülər, amma Zabit
əsgərləri meyidə yaxınlaşmağa qoymadı, əmr elədi:

-Yaxın gəlməyin! Heç nəyə də toxunmayın!

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

Sonra Zabit təcili hərbi hissəyə telefon açdı:

- Komandiri vurublar!

Bu xəbər təkcə hərbi hissədə deyil, şəhərdə də bomba kimi partladı. Yarım saat keçməmiş şəhərin bütün rəhbərliyi hadisə yerində idi.

Yemək-içmək məclisindən yarımcıq qalxmağa məcbur olmuş Şəhər Meri dilxor-dilxor dedi:

- Hamımız zibilə düşdük, günümüzü göy əskiyə bükəcəklər!

Prokuror heç nə olmamış kimi soyuqqanlıqla:

- Niyə? Biz öldürmüşük?!

Mer:

- Elə danışırsan, elə bil adicə bir adam öldürüb'lər.

Hamımızın başı ağrıyacaq.

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

Prokuror Zabitə göstəriş verdi:

- Heç kəsi əraziyə buraxmayın. Əsgərləri dağıt
məşəyə, qabaqlarına kim çıxsa şapparlayıb gətirsinlər
bura! – sonra üzünü maddim-maddim meyidə baxan
Polis Rəisinə tutdu: - Sən niyə atıla-atıla gəlmisən?
Hani sənin itin.

Rəis:

- Yoldadı, indi çatır.

Meyidi incələyən Kriminalist elə bil zərgər idi,
brilyantın xalis olub-olmadığını öyrənmək istəyirdi,
neçənci dəfə idi ki, əlindəki lupa ilə güllə dəyən
yerlərə baxırdı. Başını qaldırıb əsgərlərin məşəyə
dağıldığını görəndə soruşdu:

- Bunlara kim əmr verdi?

Prokuror:

- Mən! Qoy meşədə kim qabaqlarına çıxsa tutub
gətirsinlər.

Kriminalist başını buladı:

- Cənab Prokuror, əvvəla ölümün üstündən bir saat,
bəlkə də daha çox vaxt keçib. Hansı axmaq bu vaxta
qədər oturub gözləyər ki, gəlib onu tutsunlar. Bəs onda
iti neyləyirsiz? Kimin izin götürəcək? Əsgərlərin?! –
sonra üzünü Zabitə tutdu; - Çağır əsgərləri geri.

Zabit bilmədi kimin əmrini yerinə yetirsin, gah
Kriminalistə, gah da Prokurora baxdı.

Prokuror Zabitə:

- Yaxşı, əsgərlərini geri çağır,- dedi, sonra
Kriminalistdən soruşdu; - Nə öyrənə bildin?

Kriminalist:

- Ov tüfəngi ilə vurublar, özü də təklülə olub: -
meyidin yaxınlığında təpib kiçik salafan torbaya
Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri qoyduğu dəmər gilizi göstərdi;- Gilizi çıxarıb atıb, tüfəngi təzədən doldurub. O biri giliz yoxdu, deməli silahda qalıb. Birinci güllə çiyninə dəyib. Öldürücü olmasa da vaxtında yardım edilməsə qanaxmadan yəqin ki, ölücəkdi. İyirmi-iyirmi beş metrdən, təxminən, - əlilə yoğun gövdəli bir palıd ağacını göstərdi;- bax o ağacın arxasından atıblar. İkinci gülləni isə kişiliyinə vurublar, özü də dayayıb atıblar. Bu güllədən dərhal sonra keçinib.

Prokuror:

- Pahatonnan, gör harasından vurublar ey, adamın orasına təpik dəyəndə az qalır nəfəsi kəsilsin, ondakı güllə ola – dedi və meyidə yaxınlaşışb diqqətlə güllə dəyən yerə baxdı, dağım-dağım olmuşdu.

Mer Kriminalistdən soruşdu:

- Dedin harasından vurublar?

- Kişiliyindən.

Mer əlini-əlinə vurdu:

- Sən öл, namus məsələsidi. Rəhmətliyin oğlun nə vaxt axtarırdın, saunada tapırdın.

Prokuror ətrafdakılara göz vurub Merə dedi:

- Ehtiyatlı ol, sən də saunaya yaman tez-tez gedirsen ha.

Mer Prokurora gözünü ağartdı:

- Zarafat vaxtı deyil!

Sürücü Prokurora yaxınlaşdı:

- Şef, sizi yuxarıdan isteyirlər, - dedi və telefonu ona uzatdı.

Prokuror telefonu alıb ətrafdakılara:

- Başladı! – dedi və bir kənara çəkildi.- Eşidirəm.

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

Telefondakı adam:

- Sizinlə general danışacaq.

On-on beş saniyə keçməmiş telefondan Generalın səsi eşidildi:

- Salam!
- Salam, cənab General.
- Hardasan?
- Hadisə yerində.
- Nə baş verib orda?

Prokuror çevrilib bir daha meyidə tərəf baxdı:

- Hərbi hissənin Komandirini atıblar. Kriminalist işləyir. Mer də burdadı, Polis Rəisi də. Korpus komandiri də yoldadı. İşləyirik.

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

- Bunu bil, bu cinayətin açılmasına başımla cavabdehsən. Xətrini çox istəyirəm, yerində olan kadrsan. Amma bu cinayətin üstünü açmasan, məndən incimə. Mən də yuxarıların qarşısında başımla cavabdehəm. Başa düşdün də! Nə kömək lazımdı edəcəm. Kriminalistin təcrübəlidi?

- Bəli. Kriminalistimizdən bəlkə də ölkədə yoxdu. Bu günədək elə bir cinayət olmayıb ki, aça bilməsin.

- Ona de, əgər bu cinayətin üstünü açsa, səni mərkəzə gətirdəcəm, onu da sənin yerində oturdacam. Allah köməyiniz olsun! Di sağ ol!

-Sağ olun, cənab General!

Prokuror telefonu qapatdı, döndü Merin yanına.

Mer başı ilə göyə işarə elədi:

- Yuxarıdandı?

- Hə,- dedi, sonra üzünü tutdu Kriminalistə; -
Yuxarıdan zəng eləmişdilər. Dedilər ki, əgər bu
cinayəti açsan, səni mənim yerimə qoyacaqlar.

Kriminalist işindən ayrılmadan:

- Cənab Prokuror, Allah sağlığınızqa qismət eləsin,
mənim sizin yerinizdə gözüm yoxdu. Öz yerim də pis
deyil, buna dəyməsinlər, Əzrayılın balası mənə lazımlı
deyil.

Prokuror:

- Dostum, sən bu işi aç, ən böyük hədiyyəni məndən
alacaqsan. Qorxma, məni çıxarmayacaqlar ey, işi açsan,
məni də yuxarı aparacaqlar.

Mer:

- Qəribə adamlarsız ey, meyid qalib ortalıqda, vəzifə
bazarlığı edirsiz.

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

Prokuror:

- Neyləyək, hərənin çörəyi bir şeydən çıxır, bizimki də meyiddən.

Nəhayət Kriminalist işini tamamladı:

- Cənab Prokuror, meyidi götürə bilərlər. Meyid yarılandan, bir də ballistik ekspertizadan sonra əsas rəyə gələ biləcəyik, -bığaqla qazıb torpaqdan çıxardığı gülləni də kiçik bir salafan torbaya qoydu və verdi ekspertə; - O biri güllə bədənində qalıb.

Bayaqdan heç bir söhbətə qarışmayan, kənarda dayanıb sıqareti sıqaretə calayan Qərargah Rəisi, sanki ona da güllə dəymmişdi, nəhayət dilləndi:

- O gərək çoxdan yerini dəyişib başqa hissəyə gedəydi. Mən bilirdim bunun axırı yaxşı olmayıacaq. Yüz dəfə özünə də demişdim. Eşitmədi. Bu da sonu.

Prokuror:

Aqil Abbas

Allahı qatıl edənlər

- Düz deyirsən. Yeddi-səkkiz ayda üç çepe, bu da dördüncü.

Qərargah Rəisi:

- Hələ ikinci hadisədən sonra, dedim ki, yerini dəyiş. Yuxarıya dedim də, yazdım da. Amma töhməti mən aldım. Əslində çepe çox olub, gizlətmışık, özümüz yoluna qoymuşuq. Hərbi hissə deyil ha, dəlixanadı. Biri özünü asır, biri özünü atır, biri avtomatı posta tullayıb qaçıır, biri əsgər yoldaşlarını güllələyir. – sonra tərs-tərs Prokurora baxdı; - Sizlərin də sayeyi-mərhəmətinizdən heç kim də cəzalandırılmır.

Polkovnik:

- O Akademik yenə nə qələt eləyib?

Batalyon Komandiri:

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

- Əsgərlərə yenə mühazirə oxuyurdu. Keçən dəfə yeməklə bağlı az qala qiyam qaldırmışdı. Guya evlərində bütün günü plov yeyirmiş itoğlu. Öyrənmişəm, bir həsirdilər, bir məmmədnəsir. Kolbasa yeməkdən bağırsaqları qurumuş bir aspirant gəlib qarnı isti yemək görüb qudurub. On gün qauptvaxta qalmaq görünür ona azlıq eləyib. Deyir ki, biz bura kimlərəsə villa tikməyə gəlməmişik, fəhlə deyilik. Səsinə səs verənlər də getdikcə çıxalır. Mən qauptvaxta salıram, Qərargah Rəisi çıxarır.

Polkovnik:

- Elə ona dil verib yoldan çıxaran Qərargah Rəisidi. Eybi yox, onun ulduzunun birini qopartdırıb dalına yapışdırmasam mən də, mən deyiləm. Yerimə göz dikib, boynunun dalın görər. Sən belə elə, qauptvaxtdan sonra o Akademikdi, professordu, nədi bas sonuncu posta. Mən deməyənədək də dəyişmə. Qoy ağlı başına gəlsin. Yaxşı bunlar öz yerində, tikintidə vəziyyət necədi? Vaxtim yoxdu deyə bir həftədi dəyə bilməmişəm.

-Normal gedir, yoldaş Komandır, üç-dörd aya başa çatar. Bir də yoldaş Komandır, fabrik tikdirən dostumuz iyirmi-otuz əsgər istəyir, nə deyirsiz, göndərim?

Polkovnik qalxdı ayağa:

- Əlli işimizə yarayır, bir on-on beş nəfər göndər. Özün də o Akademiki gözdən qoyma. Yenə ora-bura yazsa səni cəzalandıracam.

Həyətin ortasında iri gövdəli şah tut ağacı vardı. Bir budağından da yelləncək asılmışdı, amma neçə illərdi bu yelləncəkdə yellənən görünməmişdi. Uşaqların yelləncəklə yellənmək yaşları lap çoxdan keçmişdi, amma söküb atmırlılar, nəvələrinə saxlayırdılar. Ağaclar tumurcuqlayıb çiçəkləri çırtlayandan, arandan yaylağa köçən kimi...

... neçə illər idi dağlar düشمən əlində olduğundan
yaylağa həsrət qalmışdılar...
... köçürdülər bu tutun altına, yemək-içməyi də burda
yeydilər, çox vaxt qonağı da burda qarşılıyıb, burdan
yola salardılar.

Ağacın altında şitili çıxmış bir dəmir çarpayı da vardı
ki, qışda da burda olardı, üstünə bir köhnə palaz
sərmışdilər, palazın da üstə bir döşək, bir dənə də
böyük mütəkkə atmışdılar. Havanın qırışığı açılandan
qaş-qabağı tutulana qədər Ata bəzən gecələr burda
yatardı.

Oturmuşdular tutun altında. Evin xanımı günortadan
asdığı lıqlama bozbaşdan bir boşqab çəkib qoymuşdu
ərinin qabağına, özü isə çay içirdi:

- Ay kişi, uşaq dörd-beş aydan çoxdu əsgərlikdədi.
Burdan-bura bir dəfə də olsun yanına getməmisən.
Odur ey, qonşunun uşağı da onunla bir vaxta gedib.
Hər həftə arvadı da vurur qoltuğuna gedirlər uşağı

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri dəyməyə. Hələ məzuniyyətə də gətirdilər, düz bir həftə qaldı evdə. Sən də bir get komandiriylə tanış ol. Görüm-baxım elə, qoy uşaqtan muğayat olsun. Yoxsa elə bilərlər yiyəsizdi. Allaha şükür imkanımız da hamınınkından yaxşıdı.

Ata əlindəki çörəyi boşqaba doğraya-doğraya:

- Sən canın, qoy çörəyimi yeyim, yenə başlama. Ordan bir baş soğan gətir, soğansız da bozbaş olar?

Ana deyinə-deyinə gedib soğan gətirdi:

- Özün soğansız bozbaş yemirsən, amma heç vecinə deyil uşaq orda nə yeyir, nə içir.

Ata yumruğu ilə soğanı vurub əzdi, özəyini çıxartdı, alma dişləyirmiş kimi dişlədi:

- Hamı nə yeyir, o da ondan yeyir. Sanatoriyaya getməyib ey, əsgərliyə gedib. Mən iki il Çitada qulluq edəndə atam-anam yanına gəlirdi?! Yoxsa bizə səhər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
xaş, axşam bozbaş yedirirdilər? Qışda yazdığını
məktubun cavabı yazda zorla gəlib çıxırdı.

Ana deyinməyindən əl çəkmədi:

- Onda zamana başqaydı. Burdan Çitaya bir aylıq
yoluydu. Amma uşağın yanına getməyə bir saat
lazımdı, – və gördü deyinməkdən bir şey çıxmır, keçdi
qılığa; - Sənə qurban olum, elə bil otuz beş il bundan
qabaqdı, məni görmək üçün qaçıb Bakıya gedirsən.
İndi də elə fikirləş ki, məni görmək üçün darıxmışan.
Mən də Bakıda deyiləm, odur ey, o görünən dağın o
biri tərəfindəyəm. Vallah, gecə yuxuda görmüşəm.

Deyəsən kişinin boş damarını tutdu, Ata gülümsədi:

- Yaxşı, sabah uşağı göndərərəm, istərsən sən də
gedərsən.

Ana yenə başını buladı:

- Komandirlə mən danışacam?

- Gedib görüşərsiz, vəssalam. Nə komandır, uşaqdı?! O boyda universitet qurtarıb, aspirantdı. Darıxmışan, get gör. Mənim hansısa bir komandirin quşun götürməyə nə həvəsim var, nə də halim.

Bu vaxt darvaza cırıldaya-cırıldaya açıldı, Böyük Qardaş darvazanı açandan sonra yenidən qayıdıb oturdu maşına və sürdü evin qabağına. Ana oğlunun maşından düşməsini gözləmədən özü qalxıb gedib darvazanı örtdü. Böyük Qardaş əlində bir topa qəzet maşından düşdü, darvazanı bağlayıb qayıdan anasını qucaqlayıb öpdü:

- Özüm bağlayacaqdım də. – dedi və yaxınlaşdı stola, əlindəki qəzətləri də atdı stolun üstə; - Ata, axşamın xeyir, - sonra əlavə etdi; - Ana, bir boşqab da mənə çək, acıdan olurəm.

Ata:

- Dünyada nə var, nə yox.

-Qardaşımgilin hissəsində bir əsgər özünü güllələyib.

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

Ananın stola qoymaq istədiyi boşqab əlindən düşdü,
yemək dağıldı və özü də çökdü yerə:

- Buy, anan ölsün!

Böyük Qardaş yerindən sıçrayıb anasını qaldırdı və
ehtiyatla çarpayıda oturdu.

Ana nəfəsi darala-darala:

- Ay kişi, gördün?! Sənə demədim axşam pis yuxu
görmüşəm?

Ata:

- Yaxşı, ay xanım, bəsdi görüm! - oğluna da açıqlandı,
- Başına söz qəhət idi? - iştahı küsdü deyin yeməyi bir
tərəfə itələdi və qəzətlərdən birini götürdü, manşetdə
iri hərflərlə yazılmışdı: «Əsgər özünü güllələdi!»,
yazını oxumadı və təzədən qəzeti atdı stolun üstə; -
Özün niyə güllələyib ki?

- Biri yazır, komandirləri incidirmiş, biri yazır, guya sevdiyi qız başqasına nişanlanıb ona görə. Birində də yazırlar ki, güllələyiblər, işin üstün örtmək üçün adını intihar qoyublar.

Ata əslində Anaya təskinlik üçün dedi:

- Qəzətlərdi də ağızlarına gələni yazırlar. Heyif deyildi Sovet hökuməti, qəzətdə yalan yazmaq olardı, adamin şalvarın başına geydirərdilər. İndi hərə bir qəzet açıb. Bizim o traktor briqadırıvardı ey, heç adın da yaza bilmirdi, indi onun da qəzeti var. Qapıdan qovurlar, bacadan girir. İndi bir bədbəxt hadisədi də olub. Camaat yolda getdiyi yerdə yıxılıb ölüür. İnişil qonşunun oğlunun əlində tüfəng hamının gözünün qabağında açılıb poçt müdirlinin oğluna dəymədi?! Amma qəzətlər yazdı ki, guya qan düşməni imişlər, nə bilim pul söhbətləri varmış.

Ana bir stəkan su içəndən sonra azacıq özünə gəldi:

- Sən yenə hər şeyi yasalayırsan. O gün Aenesdə özüm gördüm. Stariklər salaqaları döyürdülər. Telefonə çəkmişdilər. Bizim uşaq da salaqadı.

Ata:

- Ay arvad, sən nə bilirsən straik nədi, salaqa nədi?

-Niyə, mən bu ölkədə yaşamıräm?! Qəzet oxumuram?!
Qonum-qonşunun da uşaqları əsgərlikdə deyil?!

Ata bir siqaret yandırdı, əslində içi bu siqaretdən betər yanındı, amma özünü onda qoymadı, üzünü yenidən xanımına tutub dedi:

- Əsgərlik kişilik məktəbidi, ona görə də ora arvadları aparmırlar. Adamı söyərlər də, döyərlər də! Tualet də yuduzduralar. Məni də söyüblər, döyüblər, o qədər tualet yuduzdurublar. Sənin də oğlun heç kimdən artıq deyil! – böyük oğlunu göstərdi; - Budu ey, kişi kimi əsgərliyini çəkdi, özü də desantda, heç bir dəfə də nə gileyəndi, nə də yanına getdik.

- Bu, nəmxuda pələng kimidi.

Ata da geri addım atmadı:

- İgidlik boy-buxunla deyil, ürəklədi, mən ona da qurd
ürəyi yedirilmişəm.

Qərargah Rəisinin sözü Prokurorun xoşuna gəlmədi:

-Bura bax, Polkovnik, sən də mələk deyilsən. Batalyon Komandirini döyəndə gərək səni məsuliyyətə cəlb edəydik. Bir həftə xəstəxanada yatdı. Onda bax bu rəhmətlik girdi sənin qanıyın arasına, yoxsa indi uzağı batalyon komandiriyydin.

- Elə bilirsiz Komandir məni çox istədiyinə görə müdafiə edirdi. Heç maraqlanan oldu ki, Batalyon Komandirin niyə döymüşəm. Əgər onda mən də içlərində olmaqla, hamı cəzasını alsaydı, nə sonrakı faciələr baş verməzdi, nə də bu gün Komandiri atmazdilar. O özün asan uşaq vardı ey, adın qoydular ki, qızı görə intihar edib, qanı batdı getdi, bax o uşağın anasının qarğışı tutub hamımızı. Hələ bu nədir ki? Bəlkə biz bundan da betər olacaqıq?!

Mer gördü vəziyyət tündləşir, girdi araya:

- Köhnə saman içi qurtdalamayın. Bu boyda kişini vurub öldürüb'lər, respublika bir-birinə dəyiib, siz də mübahisə edirsiz. Hələ səhər qəzetlər nə yazacaq Allah bilir. Köpəyuşağı elə bil it kimi iy bilirlər. Bayaq postda üç-dördü dayanmışdı, yaxşı ki, buraxmadılar.

Prokuror:

- Ağzında köpəyuşağı deyirsən!

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

Kriminalist nəhayət, işini başa çatdırdı və onlara yaxınlaşdı:

- Cənab prokuror, biz işimizi bitirdik.

Prokuror:

- Hələ gözləyək. Korpus Komandiri indicə çatacaq, postu keçib.

Elə bu vaxt Korpus Komandirinin avtomobili döngədən çıxdı, onlara yanaşdı, amma bir az aralıda saxladı. General cangüdəninin qapısını açmağı gözləmədi, özü qapını açıb düşdü, generallara məxsus yerişlə onlara tərəf gəlməyə başladı.

Qərargah Rəisi yürüüb Generalın öündə farağat dayandı, hərbi salam verdi:

- Yoldaş General...

General əli ilə işarə elədi ki, azad.

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

Merlə Prokurordan başqa hamı farağat dayanmışdı.
General heç kimlə əllə görüşmədi, başı ilə salam verib
keçdi meyidin yanına, çöməldi və başını aldı əllərinin
arasına, getdi fikrə və xeyli beləcə oturdu, birdən
yadına düşdü ki, ətrafda əsgərlər var və ona baxırlar,
qalxdı.

Diqqətlə yanında dayanmış Qərargah Rəisinə baxdı,
başını buladı və əlini onun çıyninə qoyub
günahkarcasına peşiman-peşiman dedi:

- Bağışla Polkovnik! Bağışla məni! Vaxtında sənə
qulaq assaydım başımıza bu bəla gəlməzdi. Hələlik
hissəni qəbul et.

Sonra geri qayıdır hamı ilə birbəbir görüşdü.

Mer Generala başsağlığı verdi:

- Başınız sağ olsun.

Elə bil güllənin biri də Generala dəymışdı, əlini

Prokurorun ciyninə qoyub dedi:

- Mənim yox, öz başınızın da sağ olmasını istəyirsinzsə
bu cinayəti açın. Yoxsa, Komandiri hardan vurublarsa,
bizi də oramızdan asacaqlar.

Akademik boşqabı qabağına çəkdi, bəxtindən yenə bors
idi, amma bu dəfə xörəyin rəngi-rufu xoşuna gəldi,
xalasının bişirdiyinə oxşayırırdı, içində ət də vardı,
təəccübələ soruşdu:

- Bu gün bayramdı?

Adətən bayramlarda süfrə daha zəngin, yeməklər daha
dadlı olurdu.

Kim isə zarafatla:

- Sən qauptvaxta düşəndə hissədə bayram olur də.

Komissiya gəlmişdi. Sənin Nazirliyə yazdığını məktubu yoxlayırdılar. Komandiri dirəmişdilər divara. Sənin acığını bizdən çıxır. İki gündü gecə saat üçdə həyəcan siqnalı verir.

O biri stolda dədələr oturmuşdu, onu çağırıldılar:

- Akademik, keç bizim stola, söhbət var. Uşaqlar, bir yer düzəldin.

Akademik boşqabını götürüb keçdi onların stoluna.

Dədələrin dədəsi:

- Xoş gördük, Akademik. Deyəsən kurortda sənə yaxşı baxmayıblar, rəngin solub. Borşu o tərəfə qoy, evdən yemək göndəriblər. Uşaqlar, Akademikə yemək çəkin.

Akademik:

- Xoş gördük hamınızı, təşəkkür edirəm. Tikintidə nə var, nə yox, tualet yarımcıq qalmışdı.

- Akademik, bilirsən biz hamımız sənin xətrini çox istəyirik. Biz xidmətdə səndən böyük olsaq da, sən də həm başda bizdən böyüksən, həm də yaşda. Amma elə şeylər var ki, onu sənə başa sala bilmirik.
- Nədi o şeylər, ded?
- Sən yavaş-yavaş çörəyini ye.

Akademik karşısındakı kələm dolmasından birini qoydu ağızına, dolma ağızında əridi və dadı bütün bədəninə yayıldı:

- Kim bişiribsə, əllərinə sağlıq, çox gözəl bişirib.
Əsgərlikdən sonra sizi kəndə qonaq çağıracam,
görəcəksiz anamın əllərinin dadını. Sizə bir lığlama bozbaş bişirsin ki! Hə, eşidirəm.

Dədələrin Dədəsi:

- Dediymiz odu ki, biz səni başa düşürük, haqlısan.

Amma sən heç nəyi dəyişə bilməzsən. Bu, dünyanın hər yerində belədi. Dünyanın hər yerində zelyonu da var, salaqa da, starik də, ded də! Amerikada da belədi, heç kinoya-zada baxmamışan? Mən də, burda oturanlar da salaqa olmuşuq. Tualet də yumuşuq, kartof da təmizləmişik, həyət də süpürmüşük.

Akademik:

- Ded, mən hər şeyi başa düşürəm. Onu da bilirom ki, sizin mənə hörmətinizə görə, mənim ən böyük cəzam qauptvaxtdı. Yoxsa komandirin çapqalları məni çıxdan didik-didik eləmişdilər. Buna görə sizə borcluyam.

Amma mən neyləyim, belə doğulmuşam, belə tərbiyə almışam. Mən nə salaqa olmaq istəyirəm, nə də ded! Əsgər olmaq istəyirəm. Vallah-billah!

Dədələr Dədəsi:

- Görürük ola bilmirsən. Özün dedin ki, bizə görə çapqal-çapqal sənə dəymir. Biz iyirmi-iyirmi beş günə gedirik, uzağı bir aya. Biz gedəndən sonra sənin üçün

Aqil Abbas

Allahı qatıl edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri çox çətin olacaq. Dərəni xəlvət görən tülkü'lər bəylik edəcək. Səni cəzalandıracaqlar, sindiracaqlar. Biz səni stariklərə tapşırımişıq. Amma onlar biz deyillər, onların da içində çapqallar var. Özünü gözlə, çalış tək gəzmə. Bir şey bilməsək, danışmariq. İndi səni ölüm postuna salıblar. Özün də bilirsən, o postdan neçə əsgər geri dönməyib.

Akademik:

- Mən belə şeylərdən qorxan deyiləm. Düşmən gülləsindən ölmək alçalmaqdan şərəflidir.

Dədələr Dədəsi ondan yaşca çox kiçik olsa da, elə danışındı, elə bil ata oğluna öyünd verirdi:

- Akademik, bir az ağıllı ol. Biz istəmirik ki, sənin kimi bir oğlan nə səfəh düşmən gülləsindən ölsün, nə də gecələrin birində tualetdə özün assın.

Akademik güldü:

- Qardaşlar, Şopenhauer deyir ki, insan özünü ona görə öldürmür ki, yaşamaqdan doyur, özün ona görə öldürür ki, arzularından doyur. Mən hələ arzularımdan doymamışam.

Dədələr Dədəsi:

- Şopenhauer kimdi tanımiram, nə deyib onu da bilmirəm. Mən də sənə deyirəm, ya özünü dəyiş, ya da valideynlərinə xəbər göndər, gör sənin hissəni dəyişdirdə bilərlərmi.

Başqa bir dədə:

- Akademik, incimə, sən universitet bitirsən də, aspirant olsan da başın qarışib kitab-dəftərə, həyatdan uzaq düşmüsən, bu dünyadan xəbərin yoxdu. Dörd-beş aydı burdasan, iki dəfə komissiya gətirtmisən, nə dəyişib, on dəfə gətirtsən nə dəyişəcək?!

- Niyə borşda ət var ki!

- Bu da on gün, sonra?

Akademik:

- Bilirom, mənə görə çox narahatsız, bir daha sizə təşəkkür edirəm. Amma mən o qədər zəif adam deyiləm ki, özümü asam. Assam, komandiri asacam! – dedi və güldü.

Qonşu stoldan kimsə dedi:

- Suka gəlir.

Gələn Batalyon Komandiri idi, yaxınlaşdı dədələrin stoluna, salam verdi və sonra dedi:

- Akademik, sənə hələ tez deyil bu stolda oturmaq?

Dədələr Dədəsi Akademiki dillənməyə qoymadı, gözünün birini qayıb aşağıdan yuxarı Batalyon Komandırınə baxıb dedi:

- Komandir, get işinlə məşğul ol, qabağımızdakını zəhərə döndərmə. Yoxsa, bu boşqabı başına keçirərəm.

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

Batalyon Komandiri:

- Ded, sən niyə hirslənirsən? Mən Akademiklə danışıram.
- Dedim də sənə! Eşit, biz gedəcəyik, bizdən sonra eşitsək ki, şəxsən sən Akademikin xətrinə dəymisən... Səni harda olsa tutub xoruz kimi banladacağıq. Qandın?!

Batalyon Komandiri özünü yığışdırıldı:

- Qandım!

Kriminalist otağa girəndə Prokuror telefonla danışırıldı və çox pərt görünürdü:

- Dədim ki, əlimizdən gələni edirik, üstündə işləyirik.

Rəhmətliyin oğlu, o boyda Amerika əlli ildi
Kennedinin ölümünün üstünü aça bilmir, indi sən
istəyirsən üç günün içində bu boyda qətlin üstünü
açaq? Heç Şerlok Holms da üç-beş günə cinayəti aça
bilməyib. Özü də mənimlə belə danışmayın, nə sizin
tabeçiliyinizdəyəm, nə də uşağınız, otuz ilin
prokuroruyam. Mən prokuror olanda sən salaqa idin,
tualet təmizləyirdin. İndi general olmusan, gəl çıx
çıynimizə. Əgər qoysayıınız vaxtında həmin hərbi
hissədə baş verən ölüm hadisələrinin üstünü açaq,
vəziyyət gəlib bu həddə çatmadı. Bəs əsgərlər ölündə
niyə belə sinənizi cırmırdız?! Onlar adam deyildi?
Ağızlarından süd iyi gələn gül kimi uşaqlardı. Onların
qanı tutub Polkovniki. Darıxmayıñ, o uşaqların qanı bir
gün bizi də tutacaq. Bizi tutmasa da, balalarımızı
tutacaq! – telefonun dəstəyini atdı, elə həmin əsəblə də
Kriminalistə dedi: - Qolundan tutub oturdacam, otur də.

Sonra yenə həmin əsəblə də düyməni basıb çığırıldı:

- Ay qız, gəl bu zəhrimarı dəyiş. Allahın bir stəkan çayını da rahat içməyə qoymurlar – dedi və stolun üstəki stəkanı götürüb divara çırpdı.

Kriminalist ilk dəfə idi ki, Prokuroru belə özündən çıxmış görürdü.

Prokuror:

- Papirosun var?

- Siz çəkən deyilsiz axı?!

- Çəkənəm, çəkən deyiləm, deyirəm papirosun var?

Kriminalist Prokurora bir siqaret verdi, özü də yandırdı. Amma iki qurtumdan sonra Prokuroru öskürək tutdu, siqareti Kriminalistin qabağındakı külqabında söndürdü və xeyli öskürdü:

- Ə, bu zibili necə çəkirsiz?!

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Katibə iki stəkan çay gətirdi, sonra istədi yerdən
stəkanların qırıqlarını yiğsin, Prokuror qoymadı:

- Sonra yiğarsan. – dedi və gəlib Kriminalistlə üzbəüz oturdu;
- Hə, oğul, özün eşitdin də, məruzə elə görək.

Prokurorun oğlu yox idi. İki qızı vardı, ikisi də ərdəydi, işçilərinə də «oğul» deyə müraciət edərdi.

Kriminalist qovluğunu açdı:

- Cənab Prokuror, bir neçə versiya var. Hamısının üzərində işləyirik. Amma xeyli vaxt aparacaq.
- Oğul, vaxtimız çox azdı. Eşitdin. Bu üç-beş gündə bəlkə otuz dəfə zəng ediblər. Bu işi aça bilməsən ikimiz də yandıq. Mənim onsuz da yaşım keçib, yükümü də təpəyə yiğmişam. Sənə heyfim gəlir. İndi versiyaları de görüm.
- Birincisi, namus məsələsidi. Üstündə işləyirik. Amma mənə görə bu qətlən namusa dəxli yoxdu.

Prokuror:

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

- Bəs niyə... - sözü ağızından qaytardı, - nədi, hə, orasından atıblar?

Kriminalist güldü:

- Cənab Prokuror, bura İtaliya deyil, ağızına gül də qoyalar. Ya təsadüfdü, ya da öldürən adam yandığından ordan atıb ki, kişi deyilsən. Mən onun bütün qadın əlaqələrini öyrənmişəm. Elə bir ciddi şey tapmadım. Telefon kitabçasında heç qadın nömrəsi də yoxdu. Sürücü də deyir ki, yalnız bazar gündündən başqa həmişə Komandirlə olub, amma indiyədək Komandirin hansısa bir qadınla görüşdüyüünü, ya əlaqəsi olduğunu hiss eləməyib.

- Bəs, Mer deyir nə vaxt axtarırdın saunada tapırdın.

- Mer öz ağılıyla ölçür, elə bilir saunaya elə qadınlarla görüşmək üçün gedirlər. Siz də hər həftə saunaya gedirsiz, qadınla gedirsiz?

Prokuroru gülmək tutdu:

- Bəlkə gedirəm, nə bilirsən?

- Getsəydiniz, camaat sizin haqqınızda da danışardı.

Prokuror qalxdı, otaqda bir az var-gəl elədi, pəncərədən xeyli bayır – küçədə futbol oynayan uşaqlara baxdı. Bu uşaqlar dəfələrlə kabinetin pəncərələrini qırmışdır, amma o buna heç vaxt qızmamışdı. Hər dəfə qaravulçu uşaqları qovmaq isteyəndə qoymamışdı:

- Dəymə, qoy oynasınlar, sən usta çağır gəlib şüşə salsınlar.

İndi uşaqlar pəncərədən onlara baxan Prokuroru görəndə dayandılar və ona sevinclə əl eləyib çığıldılar:

- Prokuror əmi! Prokuror əmi!

O da gülümsəyib uşaqlara əl elədi, sonra yenidən qayıdırıb oturdu kreslosunda:

- Düz deyirsən, o keçmişdəydi, indi adamlar qadın üstə bir-birini öldürmürlər, pul üstə öldürürlər. Bəs biznes əlaqələrini necə? Bəlkə şərikləri ilə problemləri olub.

- Öyrənmişik. Heç bir obyekti yoxdu.

Prokuror:

- Necə yəni yoxdu? O boyda hərbi hissə obyekt deyil? Hər əsgərin yeməyindən gündə bircə dollar kəssə ayda otuz min dollar eləyir. Hələ benzini-menzini, ayrı

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
şeyləri demirəm. O Qərargah Rəisi ilə də həmişə
dava-dalaşları bunun üstündəymiş.

- Qərargah Rəisi əsl zabitdi. Komandirin əyri işlərinə
dözmürdü.
- Yaxşı, davam elə.
- Son səkkiz ayda hərbi hissədə üç ağır cinayət
hadisəsi baş verib. Bir əsgər özünü asıb, biri özünü
güllələyib. Biri də batalyon komandiri ilə üç əsgəri
güllələyib, sonra da özünü öldürüb. Bu cinayətlərin
hamısının da üstünü ört-basdır ediblər. Komandirin
ölümünü burda axtarmaq lazımdı.
- Axtar də!
- Məsələ ondadır ki, bu cinayət işlərini bizim
prokurorluq aparmayıb. İşlər bizdə deyil. Gərək
məktub yazasız həmin işləri Bakıdan göndərələr bizə.
- Get məktubu hazırla gətir, qol çəkim.

Oturmuşdular Qərargah Rəisinin kabinetində,
qarşılarda da bir stəkan çay.

- Rəis, komandirlə niyə tez-tez mübahisəniz düşürdü,
hətta bir-birinizə silah da çəkmisiz?

Qərargah Rəisi güldü:

- Deyəsən, məndən şübhələnirsiz. Bu adı söhbətdi,
yoxsa istintaq?

Kriminalist:

- Qətiyyən, sadəcə olaraq mən müəyyən həqiqətləri
bilməliyəm.

Qərargah Rəisi qalxdı ayağa, pəncərəni açdı, həyətdə
təlim keçən əsgərlərə xeyli baxdı, dağlara baxdı, bu
dağların o üzündə doğulduğu, indi isə həsrətində
qaldığı kəndlərini xatırladı, bir siqaret yandırdı:

- Bilirsən, dostum, biz bu Vətəni, o görünən dağları,
meşələri, o göy üzünü, bu dağların bulaqlarını,
quşlarını da əsgərlərə etibar etmişik. Bu dövlət də, bu
millət də əsgərləri bizə etibar edib. Əgər biz bu
əsgərləri qoruya bilmiriksə, deməli, bu Vətəni də, o

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
dağları, o meşələri, o göy üzünü də qoruya bilmirik.

Yəqin bilirsən son altı-yeddi, nə bilim səkkiz ayda bu hərbi hissədə neçə ölüm hadisəsi baş verib. Bunlara görə ən azı Komandır vəzifədən götürülməliydi, mən də cəzalanmaliydim. Nə oldu? Kim cəzalandı? Taqım komandiri, batalyon komandiri, uşaq-muşaq. Bu hadisələr elə-belə baş verməmişdi ha. Hamiya ruhi xəstə diaqnozu qoyub işləri bağlayıb atdlar arxivə. Çox cəsarətli bir müstəntiq vardı, arada o yazıq yandı, orqandan xaric etdilər. Mən o uşaqların dəfnində iştirak eləmişəm. Mən o valideynlərin gözlərinə baxa bilməmişəm. Onlar övladlarını mənə etibar etmişdilər. Mən onların övladlarını qoruya bilmədim!

Qərargah Rəisi soyuducunu açıb bir butulka araq çıxartdı, qoydu stolun üstünə, stəkandakı çayı götürüb pəncərədən atdı çölə, araq süzdü:

- İçirsən?
- İçirəm.

Kriminalistin çayını da pəncərədən çölə atdı və stəkana araq süzdü, heç nə demədən arağı çəkdi başına, bir siqaret də çıxarıb qoxuladı, sonra yandırdı.

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Kriminalist də arağı götürdü, amma Qərargah Rəisi
kimi başına çəkmədi, su kimi ehmalca içdi və o da bir
siqaret alışdırı.

- Dostum, o qədər haqsızlıq görürsən ki, bu araq
olmasa çoxdan mən də o uşaq kimi özümü atmışdım.
Bilirsən, mənim də oğlum var, o da cəbhə bölgəsində
əsgərdi. Ölən uşaqlardan biri də o ola bilərdi. Məndən
ötdü, qardaşımı dəydi. Hamımız elə bilirik, bizim
övladımızdan ötsün kimə dəyir-dəysin. Xeyr, elə deyil,
sonda özünə qayıdır. Buyur, Komandirin özünə dəydi.
Kim zəmanət verə bilər ki, sabah o güllənin biri sənə,
mənə dəyməyəcək? Axı buna biz hamımız günahkarıq.
O cavanların qanını batıran müstəntiqlər də, prokurorlar
da, nə bilim, daha hansı şərəfsizlər. Elə bilirlər elə
belə gedəcək, onlara heç nə olmayıacaq?!

Qərargah Rəisinin gözləri dolmuşdu, hiss olunurdu ki,
ürəyi doludu və çoxdandı ürəyini boşaltmağa adam
tapmir, ona görə də Kriminalist mane olmaq istəmədi,
dedi, qoy ürəyini boşaldıb sakitləşsin.

- Bu necə ola bilər, iki ay bundan əvvəl bura sağ-
saqlam gələn uşaq dəli olur, özünü asır, ya yoldaşların

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri güllələyir?! Əgər bu dəli idisə niyə əsgərliyə yararlı sayıblar. Yox, burda dəli olubsa, niyə dəli olub? Onları kim dəli eləyib, adam durduğu yerdə dəli ola bilməz ki!

Kriminalist:

- Yaxşı, bütün bunları bildiyiniz halda siz niyə susurduz?
- Mən susmuşam?! Bəs bayaq sən deyildin soruşan niyə Komandirlə yola getmirdin? O şərəfsiz Batalyon Komandirini kefimdən döymüşdüm? Dəfələrlə yuxarı yazmışam, həmişə də altın çəkmişəm. Mənim taylarım korpus komandiridi. O gördüğün general mənim zabitim olub. Mən isə hansısa bir hərbi hissədə heç bir səlahiyyəti olmayan qərargah rəisi, belə danışdıqlarıma görə. Günlərimi sayıram ki, nə vaxt təqaüdə çıxacam.
- Dedin Batalyon Komandirini döymüşdün. Sirr deyilsə nə məsələydi?
- Belə şeylərin üstə. O batalyon komandirliyindən daha çox komandirin qanunsuz tapşırıqları ilə məşğul idi. Elə bil bu millətin oğlu deyildi. Əsgərlərə əsgər kimi deyil, pul kimi baxırdı. Bir cəza dəstəsi vardı, xoşu gəlməyən, Akademik kimi oğlanları cəzalandırırdı, sindirirdi. İntiharlar onun günahından idi,

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
badına da getdi, Akademik onu bağışlamadı. Bilirsən,
dostum, əgər bu cinayəti açmaq istəyirsənsə, onda
gərək bütün düyünləri açsan. Sən Akademikin
Batalyon Komandirini, əsgərləri öldürdüyü həmin
cinayət hadisəsini araşdırın o müstəntiqi tap. Bayaq
dedim, orqandan xaric ediblər. Cox savadlı, həm də
çox cəsarətli müstəntiq idi. Polkovnik bir-iki dəfə
xəlvətə çəkdirib döydürmək istəmişdi, mən qorudum,
yoxsa Allah bilir nə olardı. İndi səninlə elədiyim
söhbətləri onunla da çox eləmişdim. Düyünləri təmiz
açıb hər şeyi ortalığa qoymuşdu ki, cinayət işini ondan
alıb başqasına verdilər, özünü də... Hələ də onun
əvəzinə mən yanıb tökülrəm. Heyf elə müstəntiqdən.
Yeni gələn müstəntiq də cinayətlərin üstünü ütülədi,
Akademikə də ruhi xəstə diaqnozu qoyub işi atdı
arxivə.

Atı bağladığı səmtə gedirdi. Gələndə ona quş kimi
yüngül görünən tüfəng indi elə bil bir pud daş idi və
çiynindən sallanmışdı. Və bu ağırlığın altında əzilirdi.
Bir az əvvəl indi bir pud daşa dönmüş bu tüfənglə
insan öldürmüştü. Tanrıya yalvarır, onu bağışlamasını
Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri xahiş edir, dua oxuyurdu. Bu tüfənglə kəndi qorumuşdular, neçə düşmən vurmuşdular, indi o həmin tüfənglə özünükünü öldürmişdə, düşmənə atılaşdı gülləni özünükünə atmışdı, əllərini qana batırmışdı, Tanrıının yaratdığı, ömür verdiyi insanı öldürməkdən dəhşətli bir günah yox idi və indi o bu dəhşətli günahı işləmişdi. Tanrıdan onu bağışlamasını xahiş edirdi, amma Tanrı onu bağışlayacaqdı-bağışlamayacaqdı, bunu o dünyada biləcəkdi. O dünyaya çox uzun bir yolu qalmasa da, ölenədək bu günahı daşımaq da çətin idi.

Bu ağırlığın altda gəlib çatdı atı bağladıgı yerə, atın sinəsini bir-iki dəfə sığallayıb qalxdı belinə.

Dayanmışdı qəbrin önündə, sonra diz çökdü və məzarın hələ qurumamış torpağını oxşamağa başladı. Xeyli beləcə oxşayandan sonra qəbri bağırına basıb üzünü qoydu sinəsinə, meşədə çəkdiyi ağrı-acı hamısı getdi. Bədəninə xoş bir duyğu yayıldı. Və bu duyğudan qəribə bir ləzzət aldı və bu ləzzətlə də dedi: «Oxxaay!»

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Və nəhayət, bu ləzzətdən doyandan sonra qalxdı ayağa,
məzarı bir də əzizlədi və yendi qəbristanlığın yanından
axan çaya, əllərini yudu, üzünü yudu. Sonra gəldiyi
yolla da qayıdıb qəbristanlıqdan çıxdı. Çıxanda
çevrilib geri boylandı və ona elə gəldi ki, bu toran
qovuşan vaxtda başdaşı işıq saçır...

Müstəntiq oturmuşdu və başını da almışdı əllərinin
içinə. Qarşısında iki yol vardı, lap nağıllarda olduğu
kimi: biri it hürən tərəfə, biri də işıq gələn tərəfə.
Bütün nağıllarda məsləhət görüldürdü ki, heç vaxt işıq
gələn tərəfə getməyin, it hürən tərəfə gedin. Həmişə
fikirləşirdi ki, niyə babalar bircəcə dəfə də olsun işıq
gələn tərəfə deyil, həmişə it hürən tərəfə gediblər?
Niyə özlərində bir kişilik, bir cəsarət tapıb gedib o
işığı divin əlindən almayıblar. İndi o, divlərdən qorxan
qorxaq babalar kimi it hürən tərəfə getmək fikrində
deyildi, işıq gələn tərəfə gedəcəkdi. Ordakı divlər onu
parçalasalar da gedəcəkdi, ya divlərə verən Allah, ya
ona, gedəcəkdi və işıq gələn tərəfə gedən ilk nağıl
qəhrəmanı olacaqdı.

İş ona tapşırılanda da yuxarıdan demişdilər ki,
yubatma, burda elə bir şey yoxdur, açıq işdi. Əslində
də elə bir ağır iş deyildi: Postdan qayıdan bir əsgər üç
yoldaşını və bir zabiti güllələmiş və sonra da özünü
öldürmüştü. Ona qalırdı şahid ifadələrini almaq və
cinayət törədən intihar etdiyinə görə işə xitam vermək
və geri – şəhərə qayıtmaq. Bu boyda cinayət baş verib,
beş ailənin işığı sönüb, orduya bu boyda bir ləkə düşüb
– amma cəzalandırılacaq kimsə yoxdu.

Axı bu necə ola bilər ki, bu boyda cinayətin
qarşılığında kim isə cəzalandırılmasın, kim isə
məsuliyyətə cəlb edilməsin?! Özü də bu son yeddi-
səkkiz ayda eyni hərbi hissədə ölümlə nəticələnən
üçüncü ağır hadisə idi.

Özünü asan əsgərə ruhi xəstə diaqnozu qoyulub,
bununla da məsələ bitib. Və heç kəs işiq gələn tərəfə
gedib aydınlaşdırmaq istəməyib ki, iki ay əvvəl tibbi
müayinədən keçib orduya sap-sağlam gələn bu uşaq
niyə birdən-birə dəli olub? Çox axmaq bir səbəb
göstərilib – sevdiyi qız başqasına nişanlanıb və bu
cavan da bundan sarsılıb və özünü asıb. Bu yaşıda

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
gənclərdə belə hallara rast gəlindiyindən, bu dəlil
inandırıcı görünüb.

Silahla ehtiyatsız davrandığına görə həlak olan əsgərin
də ölümü müəmmalı idi. Belə bir söhbət dolaşırdı ki,
həmin əsgər tez-tez döyülmüş, təhqir olunurmuş.
Sonda da bu təhqirlərə dözməyərək intihar edib.

Burda ən maraqlı və ciddi bir məsələ də hadisə baş
verəndən sonra Qərargah Rəisinin Batalyon
Komandirini hamının gözü qabağında möhkəm döyməsi
və döyükən zabitin xəstəxanaya düşməsi idi. Həmin
hadisə ört-basdır edilmişdi.

Qərargah Rəisi əsgərin ölümündə Batalyon
Komandirini təqsirli sayırmış və tələb edirmiş ki, onun
haqqında cinayət işi qaldırılsın.

Və ən qəribəsi bu idi ki, Qərargah Rəisi ilə hərbi hissə
komandirinin münasibətləri kəskin olsa da, Polkovnik
dava məsələsinin böyüməsinə imkan verməmiş, heç
sənədləşdirməyə də qoymamışdı.

Təbii ki, Akademikin öldürdüklərinin içində döyükən
Batalyon Komandirini çıxmaq şərti ilə hərbi hissədə
əvvəllər baş vermiş hadisələrin onun apardığı işə heç
bir dəxli yox idi. Onun payına daha ağır bir cinayət

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri hadisəsini araşdırmaq düşmüdü. Amma açıq-aydın hiss edirdi və başa düşürdü ki, onu bura cinayət işini araşdırmağa yox, yola verməyə göndəriblər.

O isə bir müstəntiq kimi görürdü ki, Akademikin öz yoldaşlarını güllələməsi heç də təsadüfi deyil, hərbi hissədə əvvəllər baş vermiş ölüm hallarının məntiqi nəticəsidi. Bu cinayət işinin açılması əvvəlki hadisələrin araşdırılmasından sonra mümkün oldu.

Bu isə babaların həmişə üz tutduğu yoldan imtina edib it hürən tərəfə deyil, işıq gələn tərəfə getmək demək idi. Və indiyədək babalardan heç biri işıq gələn tərəfə üz tutmadığından hələ də orda nə olduğu nəvələr üçün sərr idı. İndi onun nəinki nəvələr, elə babaların özləri üçün olan bu sirri açmaq və işıq gələn tərəfdə nə olduğunu görmək və bilmək şansı vardı.

O uşaq deyildi və bu yolda onu nələr gözlədiyini, qarşısına kimlərin çıxa biləcəyini və qarşısına çıxacaq olanların heç də nağıllardakı divlərdən zəif olmadıqlarını da yaxşı başa düşürdü. Onu da başa düşürdü ki, iş ona verilənədək yuxarılar məsələni artıq həll edib. Elə həmin gün cəsədlər ekspertizadan

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
keçirilmiş, röylər alınmış, ölenlər hərbin tələblərinə
uyğun dəmir tabutla ailələrinə göndərilmiş və
hərbçilər tərəfindən də dəfn edilmişdi. Ona işin yalnız
formal tərəfləri qalmışdı. Amma ortada beş nəfərin
kimlərinsə günahı, daha dəqiq desək, cinayətləri
hesabına nöqtə qoyulmuş taleyi vardi. Bunun üstündən
necə sükutla keçmək, bir əsgərin ruhu sarsıntısına
bağlamaq və sonra vicdan əzabı çəkmədən yaşamaq,
övladlarıyyın boyunu sevmək, xanımıyyın yanında özünü
kişi saymaq və ya bir qoyun oğrusunu beş il həbsə
göndərmək olardı?!

Başı əllərinin arasında, qarşısında da iki yol: biri it
hürən tərəfə, biri də işıq gələn.

Nəhayət, qərarını verdi, qovluğu bağlayıb qoydu
seyfə, otaqdan çıxdı və düşdü həyətə.

Axşam yeməyinin vaxtı idi, əsgərlər mahnı oxuya-
oxuya düzənlə yeməkxanaya gedirdilər. Yanından
keçərkən tağım onu salamladı, o da farağat vəziyyəti
alıb nümayiş qəbul edirmiş kimi tağımı salamladı.

Əsgər çəkmələrinin eyni anda yerə dəyməsindən xoşu gəlirdi, sanki yer silkələnirdi və o bu yer silkələnməsini hiss edirdi və bundan bir ləzzət alırıdı. Və indi ayağının altındakı yerin silkələndiyini hiss etdikcə bayaqkı gərginliyi və yorğunluğu bədənindən çıxmaga başladı və bir xeyli yüngülləşdi. O da acmışdı, əsgərlərin arxasında getdi yeməkxanaya. Amma zabitlər üçün ayrılmış bölməyə girmədi, keçdi əsgərlərin yanına.

İçəri zabitin girdiyini görən əsgərlər ayağa qalxmaq istəsələr də, əli ilə işarə elədi ki, yemək zamanı qalxmağa ehtiyac yoxdu.

Çavuşdan soruşdu:

- O əsgər hansı stolda otururdu?

Çavuş söhbətin kimdən getdiyini bildiyindən suala-sualla cavab vermədi, əli ilə həmin stolu göstərdi.

Stola yaxınlaşdı:

- Nuş olsun!

- Sağ olun!- deyə əsgərlər xorla cavab verdilər və onlardan biri qalxıb yerini Müstəntiqə vermək istəsə də, əlini onun ciyninə qoydu ki, otur.

Stullardan biri boş idi, o dəqiqə başa düşdü ki, bu Akademikin stuludu, yoldaşları hörmət əlaməti olaraq

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
hələ ki, stulu boş saxlayırlar, keçib həmin stulda
oturdu.

Bu vaxt əsgərlərdən biri:

- Yoldaş mayor, o stulda...
- Bilirəm, narahat olmayın. Mənə də yemək çəkin. – dedi və Akademikin boşqabını qazanın yanında oturmuş əsgərə uzatdı.

Stoldakılar tərəddüdlə bir-birlərinə baxdılar:

- Yoldaş mayor, bəlkə ayrı boşqabda...
- Yox, elə bu boşqabda.

Ona da yemək çəkdilər, şorbaydı, bir-iki qasıq ağızına qoyandan sonra soruşdu:

- Hə, əsgərlik necə gedir?
- Vətənə qulluq edirik.
- Çətin deyil ki?
- Əlbəttə çətindi. Amma bizi burası sanatoriyaya göndərməyiblər ki!

Bu vaxt çavuş ona yaxınlaşdı:

- Yoldaş mayor, yoldaş Polkovnik sizi zabit yeməkxanasında gözləyir.

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

- Deyin ki, yeməkdən sonra gələcəm, uşaqlarla söhbətləşirəm. – dedi, sonra üzünü uşaqlara tutdu; - İndi söyləyin görüm, onu yaxşı tanıyırdız?
- Əlbəttə, neçə ay idi bir yerdə, bir taqımda qulluq edirdik.
- Düzdü, o, tikinti batalyonunda olsa da axşamlar bizim yanımızdaydı. Bizi başına yığıb elə şeylər danışındı ki, adam az qalırkı durub düşmən üstə gedə.
- Qatılə oxşayırdı?
- Siz nə danışırsız, qətiyyən. Çox savadlı, ağıllı oğlan idi. O boyda universitet bitirmişdi, aspirant idi, tarixi də əzbər bilirdi.

Üzbəüz oturmuş əsgər:

- Ağsaqqallar da onunla hesablaşındı, dədələr də ona hörmət edirdi.

Müstəntiq:

- Bəs necə oldu ki, belə bir oğlan birdən-birə qatılə çevrildi. Axı mütləq bunun bir səbəbi olmalıdır, ya yox?
- Əsgərlər bir-birlərinə baxdılar, dərhal hiss elədi ki, bu sual onları qorxutdu. Ortaya bir sükut çökdü.

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Müstəntiq başa düşdü ki, hələ bu sualın vaxtı deyil,
qalxdı ayağa:

- Yaxşı, nuş olsun! Mən özüm qəsdən bu stulda
oturub, bu boşqabda yemək yedim ki, biləsiz, sizə söz
verirəm, bir də bu yeməkxanada heç bir yoldaşınızın
stulu boş qalmayacaq! - dedi və keçdi zabitlərin
yeməkxanasına.

Polkovnik Qərargah Rəisi ilə bir stolda çay içirdi. Hər
ikisi qalxdı ayağa, ona yer göstərdilər.

Qərargah Rəisi:

- Yeməyə bir şey gətirsinlər?
- Sağ olun, əsgərlərlə bir-iki loxma yedim. Bir stəkan
çay pis olmaz.

Qərargah Rəisi ona çay süzdü.

Polkovnik gözünün birini qıyb qəribə bir nəzərlə onu
süzdü. Bu qıqqacı, bu qəribə baxışda bir özündən
razılıq vardı:

- Hə, yoldaş müstəntiq, işlər necə gedir?
Tamamlayırsız, ya yox? Yuxarıdan da gündə neçə
dəfə zəng edib maraqlanırlar.

Polkovnikin özündənrazı qıqqacı baxışı Müstəntiqin
nəzərindən qaçmadı, amma özünü onda qoymadı:

- Mənə də zəng etmişdilər.

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

- Problem yoxdur ki? Qaranlıq bir məsələ varsa, deyin, nə kömək lazımdır edək. Yuxarıdakılar zəhləmizi çox tökməsinlər.

Müstəntiq özünü elə göstərdi ki, guya fikrə getdi, əslində Polkovnikə baxırdı və onun ürəyindəkiləri oxumaq isteyirdi. Polkovnik isə heç nə olmamış kimi çox soyuqqanlı və arxayıñ idi:

- Yaman fikrə getdin? Deyəsən çətinə düşmüsən?
- Yox, elə bir çətin iş yoxdu. Şahidlərin ifadəsini alıram, bir də ekspertlərin rəylərini gözləyirəm.

Uzağı on-on beş günə qurtarar.

Polkovnik qalxdı və dedi:

- Yaxşı, mən şəhərə gedirəm, istəyirsiz sizi də apara bilərəm.
- Yox, sağ olun, siz gedin, mənim hələ bəzi görüləsi işlərim var.

Polkovnik sağıllaşıb getdi, ikisi qaldı.

- Rəis, siz həmişə belə qaraqabaqsız?

Qərargah Rəisi zarafatla:

- Yox, niyə, hərdən gülürəm də.
- Rəis, siz nə deyirsiz bu məsələyə?

- Dostum, gecdi, özü də çox gecdi. İki ay bundan əvvəl əsgər özünü güllələyəndə, o cinayəti ört-basdır etməsəydiłər, indi bu faciə baş verməzdi. İndi mən döydüyüüm Batalyon Komandiri də sağ idi, əsgərlər də, o bədbəxt Akademik də. Həmin vaxt mən müstəntiqə dedim ki, bizim hamımız günahkarıq. Nə oldu? İndi siz nə edəcəksiz ki?! Kimə və nəyi sübut edəcəksiz? Açıq bir işdi, əsgər dörd yoldaşını güllələyib, sonra da intihar edib. Ortada ekspertizanın röyləri, sizin ifadələrini almaq istədiyiniz şahidlər də hamısı bir-birlərinin ağızına tüpürmüş kimi sizin bildiklərinizdən başqa bir şey söyləməyəcəklər.

- Bəs siz?

- Mən?!

Qərargah Rəisi bir siqaret çıxartdı, amma bir qədər əsəbləşdiyindən nə qədər elədi alışqanı yandıra bilmədi, qonşu stoldan bunu görən bir zabit qalxdı və gəlib onun siqaretini yandırdı, öz alışqanını da qoydu stolun üstə. Qərargah Rəisi başı ilə təşəkkür elədi və sonra siqaretin acı tüstüsünü acgözlüklə sinəsinə çəkdi:

- Bəlkə sizdən sənə keçək...

Müstəntiq:

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

- Çox yaxşı, bir az rəsmiyyətdən uzaqlaşaq.

Qərargah Rəisi:

- Dostum, əgər bu hərbi hissədə ən adı bir hadisə baş verirsə komandirdən əvvəl birinci elə mən məsuliyyət daşıyıram. Hissədəki əməliyyat şəraitinə, əsgərlərin hazırlığına da, təlim-tərbiyəsinə də bilavasitə mən cavabdehəm. Son aylarda baş vermiş hər üç ölüm hadisəsinin günahkarlarını axtarırsansa biri oturub qarşında. İstəyirsən inan, istəyirsən inanma, çox istərdim sən bu işi sonakan araşdırasan, bu cinayətlərin kökünü tapasan və kim məsuliyyət daşıyırsa, içi mən qarışq, məsuliyyətə cəlb edib, qandallayasan. Bəlkə hamiya bir dərs ola. Onda deyərəm müstəntiqsən və onda o ölünlərin də qanı yerdə qalmaz. Buna gücün-qüdrətin çatarmı? Şəxsən mən inanmırıam!

Müstəntiq güldü:

- Düzü mən də buna gücüm çatacağına inanmırıam. Amma sizə söz verirəm, dünya dağılsa da axıradək gedəcəm.
- Cavan oğlansan, gələcəyin qabaqqadı, özünü bərkə salma. Onsuz da imkan verməyəcəklər.
- Kim imkan verməyəcək?
- Səni bura göndərənlər!

Qərargah Rəisi:

- Şəhərə gedəcəksənsə bir azdan tikintidə işləyən əsgərləri götirməyə maşın gedəcək, onunla gedə bilərsən. Sonra maşın olmayacaq, bura solaxay yerdi.
- Narahat olmayın, burda qalacam.
- Onda gecə gələrsən bizə, mən tək qalıram, yaxşı içkilərim də var, vurub dərdləşərik.
- Gələrəm, vurub dərdləşərik.

Ayrıldılar. Müstəntiq qayıtdı onun üçün ayrılmış iş otağına və yenidən qovluqları tökdü stolun üstə.

Akademik Polkovnikin kabinetinə daxil olanda gördü Batalyon Komandiri də içəridədi, qauptvaxtin qurutduğu dalağı sancdı. Farağat dayanıb hərbi salam verdi:

- Cənab Polkovnik, sıravi əsgər...

Polkovnik qalxdı ayağa:

- Azad!- yaxınlaşdı Akademikə və sonra döndü Batalyon Komandirinə; - Bu Akademikdi, aspirantdı,

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
nədi, deyirsən yenə əmrlərə tabe olmur, yenə əsgərləri
yoldan çıxarır?

- Bəli, yoldaş Polkovnik!

Polkovnik zəhmlı baxışlarıyla Akademiki başdan ayağa
süzdü, amma hiss elədi ki, bu sıravi əsgər başqaları
kimi onun zəhmlı baxışlarından çəkinmədi, ona görə
səsinin gur yerinə salıb dedi:

- Bura bax, Akademik, eşitdiyimə görə özün də
nizamnaməni əzbər bilirsən, hüquqşünassan. Əmrə tabe
olmamağın, əsgərlər arasında xoşa gəlməyən şeylər
haqqında təbliğat aparmağın cəzasını da yəqin ki,
yaxşı bilirsən?!

- Yoldaş Polkovnik...

- Sənə hələ söz verməmişəm. Bu qulaqlarını aç, -
istədi başqa əsgərlərin qulağından tutduğu kimi
Akademikin də qulağından tutsun, amma Akademikin
qırımıńı görüb, əlini geri çekdi: - yaxşı eşit. Mən
sənin yaşına və təhsilinə hörmət elədim. Səni səngərə
soxmadım, posta göndərmədim, saldım tikinti
batalyonuna. Bəs bu yaxşılığa sənin cavabın nə oldu?
Yuxarılıara şikayət yazmaqdan yorulmadın. İndi də
tikintidə qiyam qaldırırsan. İndi biz səninlə neyləyək?

Akademik əvvəlcə istehza ilə Batalyon Komandirinə

baxdı, sonra yenidən farağat vəziyyəti alıb dedi:

- Gullələyin, qurtarib getsin!

Elə bil Polkovniki ilan çaldı, necə çığırdısa Batalyon
Komandiri qorxdu:

- Qauptvaxta! Beş gün!

Akademikin yenidən qauptvaxta salındığını eşidən
tağım yoldaşlarından kimisi dilxor oldu, kimisi ona
qahmar çıxdı, kimisi də əsəbləşdi:

- Nə istəyir ey bu?! Başını sal aşağı, əsgərliyin çək də!

- Beş-altı kitab oxuyub, elə bilir hamidan ağıllıdı. Ora-
bura şikayət yazır, əziyyətini biz çekirik.

- Səfehin biri səfeh. Sənə deyirlər tik- tik də, nə
borcuna kazarma tikirsən, yoxsa villa.

Başqa birisi qahmar çıxdı:

- Ə, yekə kişisiz, arvad kimi qeybət eləməyin. Kişinin
oğlu bizim kimi qoyun deyil də. Deyir mən bura
Vətənə qulluq eləməyə gəlmışəm, çobanlıq eləməyə,
nökərçilik eləməyə yox. Sən, mən arvad kimi qorxub
susuruq, amma o qorxmur, bizim də haqqımızı

qoruyur.

- Biz əsgərik, komandirlərin əmrlərinə sözsüz əməl etməliyik. Əmr müzakirə edilmir.
- Bəlkə komandır əmr elədi ki, təpənə bir güllə vur, vuracaqsan?
- Yox!
- Bəs deyirdin əmr müzakirə edilmir?!
- Baxır əmrə də.
- Onda otur yerində, danışma.
- Ə, səsinizi kəsin, çavuş gəlir.

Akademikə həmişə qahmar çıxan Ağsaqqal gəldi
Qərargah Rəisinin kabinetinə.

- Yoldaş Polkovnik, müraciət etmək olar?
- Buyur.
- Yoldaş Polkovnik, Batalyon Komandirinin fitvasıyla Akademiki yenə qauptvaxta saldılar. Siz əsgərlərin atası sayılırsız, kömək edin.
- Əsgər, hamınız bilirsiz ki, mən də Akademikin xətrini çox istəyirəm, amma bu dəfə kömək edə bilməyəcəm. Çünkü cəzani məndən vəzifəcə böyük şəxs verib. Çalışaram Polkovniklə danışım. Akademik

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri də dilinə iyəlik eləmir. Day mən də yorulmuşam onu müdafiə etməkdən, gücüm çatmır. Buranın iyiyəsi mən deyiləm ey, Komandirdi. Mən olsaydım indi burda yox, o dağların başındaydıq! – deyib əli ilə düşmən əlində olan bir gülləlik məsaфədə doğulduğu dağları göstərdi.

İtlər əvvəlcə izi tutub sevinclə hürüşə-hürüşə meşənin içindən keçən kiçik dağ çayına çatanda səslərini kəsdilər və vurnuxmağa başladılar. Çayın kənarında ora-bura sümsünüb nə qədər iyəsələr də istədikləri qoxunu tapa bilməyib zingildədilər. Üzüyuxarı inandırıcı görünmürdü, cəbhə xətti idi. İzi tapmaq üçün üzü çay aşağı axtarmağa başladılar və yenidən at izlərinə rast gəldilər. İtlər axtardıqlarını tapdıqlarından atılıb-düşdülər və hürüşə-hürüşə irəli cumdular, polislər də itlərin ardınca. Bu iz onları meşədən bir yamacə çıxartdı. Bura örus yeri idi, xeyli qoyun-quzu, mal-qara otlayırdı. Bir qədər aralıda isə bir neçə at cidarlanmışdı. İtlər hürə-hürə atlardan birinin üstünə cumdu. İtlərin qəfil hücumundan hürküb canını qurtarmaq istəyən at finxıra-finxıra qoşa təpik ataraq özünü qorumağa çalışırdı.

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

Bir az aralıda dirədöymə oynayan uşaqlar itlərin hürüşməsinə dayandılar, məşədən çıxan polislər itləri sakitləşdirməyə çalışırdılar. Uşaqlar maraqla götürüldülər polislərə tərəf.

Nəhayət, polislər itləri sakitləşdirdilər. Əməliyyat Müvəkkili onları əhatəyə alan uşaqlardan soruşdu:

- Hə igidlər, bu Qırat kimindir?

Onuç-ondörd yaşlı bir uşaq irəli çıxdı:

- O Qırat deyil, görmürsən Bozatdı.

Əməliyyat Müvəkkili gülümsədi və uşağıın başını sığalladı:

- Olsun Bozat! Bəs onda Qaçaq Nəbi hansınızdı?

Uşaq hazırlavab imiş:

- Mənəm, amma Qaçaq Nəbi deyiləm, elə Nəbiyəm.

- Yaxşı, Qaçaq Nəbi olma, Qoçaq Nəbi ol. De görüm, bu atla bu gün kimsə harasa gedib?

- Xeyr, obaşdandan burda cidarlıdı.

Əməliyyat Müvəkkili üzünü digər uşaqlara tutdu:

- Bəlkə sizlər görmüsüz, kimsə iki-üç saat əvvəl bu ata minib, harasa gedib?

Uşaqlar bir ağızdan:

- Görməmişik, onda biz aşağıda futbol oynayırdıq.

Əməliyyat Müvəkkili at sahibi olan uşaga dedi:

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

- Yaxşı, Qoçaq Nəbi, atın cidarını aç gedək sizə.

Uşaq əyilib atın ayaqlarındakı cidarı açmaq istərkən təəccübləndi və qalxdı ayağı:

- Əmi, kimsə bu atı minib.

- Nəyə görə deyirsen.

- Bax! – deyə uşaq atın ayağındaki cidarı göstərdi.

Əməliyyat Müvəkkili atın cidarına baxıb soruşdu:

- Nə var ki?

- Səhər-səhər özüm cidarlamışam. Biz belə at cidarlamırıq. Görmürsüz bu cidar deyil, heç belə at cidarlayarlar, görmürsüz ayaqların qoşa bağlayıblar?! – dedi, sonra kəndiri açdı...

Əməliyyat Müvəkkilinin özü kəndlə balası olsa da belə şeyləri bilmirdi, təəccüblə başını yellədi və sonra uşağı qaldırıb qoydu atın belinə:

- Yaxşı, getdik sizə. – dedi və radioəlaqə ilə Rəislə əlaqə saxladı; - Rəis, atı tapmışıq. Meşənin ətəyindəki kənddəyik. Maşın göndərin, gedirəm atın sahibigilə.

Uşaq atı bir darvazanın ağızında saxladı:

- Əmi, evimiz budu. - deyib hoppanıb atdan düşdü, darvazanı açıb qışqıra-qışqıra atasını çağırıldı: - Ata, ay ata, səni polislər istəyir.

Evdən ortayaşlı bir kişi çıxdı və həyətdə polis işçilərini görəndə duruxdu, gah oğluna, gah polislərə, gah da həyətə doluşan kənd uşaqlarına baxıb, qorxa-qorxa da soruşdu:

- Nə isə olub?

Əməliyyat Müvəkkili ev sahibinin bu qəfil gələn qonaqlardan qorxduğunu görüb onu sakitləşdirdi:

- Qorxmayıñ, heç nə olmayıb, bir-iki sualımız var.

Ev sahibi onları evə dəvət elədi:

- Qalxin evə, buyurun.
- Sağ olun, elə həyətdə oturarıq.

Ev sahibi qonaqlarla bir-bir görüşdü:

- Xoş gəlmisiniz. Xətrinizə dəyməsin. Sizi görəndə bir az qorxdum, dedim görən nə isə olub. – Sonra oğluna üz tutdu, - Qaç anana denən çay hazırlasın. Sən Allah, siz də buyurun, buyurun oturun. - deyə həyətdəki ağacın altına qoyulmuş stola dəvət etdi.

Gələnlər keçib əyləşdilər, polislərdən biri həyətə dolmuş uşaqları bayırə çıxartdı. Qoçaq Nəbi yüyürə-yüyürə gəlib stolun üstə süfrə saldı.

Əməliyyat Müvəkkili:

- Siz bu gün atınızla harasa getmisinizmi?

Ev sahibi:

- Xeyr. Səhər tezdən uşaq qoyun-quzunu örüşə çıxaranda minib gedir, axşam gedib gətirir. Mən atı adətən meşədən odun gətirməyə gedəndə minirəm, ya da yuxarı dağ kəndlərinə xeyir-şərə gedəndə.

- Bu gün harda olmusuz?

Ev sahibi çəşqin-çəşqin polislərə baxdı:

- Bəlkə deyəsiz nə baş verib?

Bu vaxt ev sahibəsi gəlib süfrəyə stəkan-nəlbəki düzdü, mürəbbə qoydu, uşağın əlindəki çayniki alıb çay süzmək istədi, amma Əməliyyat Müvəkkili dedi:

- Sağ olun, bacı, qoyun qalsın. Özümüz sözərik.

Ev sahibəsi bir söz demədən çayniki stolun üstə qoyub getdi.

Amma ev sahibi qoymadı çayı Əməliyyat Müvəkkili süzsün, özü süzdü, qonaqlara mürəbbə də çəkdi.

Əməliyyat Müvəkkili:

- Demədiz harda olmusuz?

- Kənddə yas düşüb. Səhər-səhər ora dəyib sonra getmişəm şəhərə bazarlığa. Bir də xəstəxanada bir qohum yatır, ona dəyib qayıtmışam. İndi də hazırlaşırdım yenidən yasa getməyə, - sonra soruşdu, - Rəis, nə hadisə baş verib, bir deyin görüm məndən nəyə görəsə şübhələnirsiz?

- Xeyr, sadəcə olaraq müəyyən bir məsələni aydınlaşdırmaq istəyirik.
 - Bilmək olar, nə hadisə baş verib?
 - Adam öldürüblər.
 - Mən öldürmüşəm? – deyə ev sahibi yenə qorxa-qorxa soruşdu.
- Əməliyyat Müvəkkili onu sakitləşdirdi:
- Sakit olun. Hələ ki heç kim sizdən şübhələnmir. Məsələ ondadır ki, hadisə baş verən yerdə sizin atınızın izləri tapılıb.
- Stəkan az qaldı ev sahibinin əlindən düşsün, qənd qaldı boğazında, çəçədi. Xeyli öskürdü, yenidən bir qurtum çay içib birtəhər özünə gəldi:
- Mənə inanın, müəllim adamam. Necə insan olduğumu, hətta qonşu kəndlər də bilir. Soruşa bilərsiz, heç toyuq başı da kəsməmişəm.
 - Müəllim, dedim ki, heç kim sizdən şübhələnmir. Amma məsələni aydınlaşdırmaq üçün idarəyə getməliyik. Ziyalı adamsız, bilirsiz ki, bu vacibdi. –
- Əməliyyat Müvəkkili sonra soruşdu, - Tüfənginiz var?
- Ev sahibi əvvəl duruxdu, sonra dedi:
- Bir təklüləm var. Sözün düzü sənədi yoxdu, atamdan qalıb.

- Eybi yox, atanızın sənədi olubsa, qanunsuz sayılmır.

Xahiş edirəm, gətirin.

Ev sahibi bir söz demədən qalxdı evə, əlində tüfəng qayıtdı və silahı polislərə təhvil verdi.

Kriminalist dindirmə protokolunu tamamladı:

- Müəllim, buyurun, oxuyun və bu yerlərə qol çəkin. Amma at sahibi oxumadı, göstərilən yerlərə qol çəkdi. Kriminalist protokolu alıb qarşısındakı qovluğa qoydu və dedi:

- İndi gedə bilərsiz, silahınızı isə həftə sonu gəlib apararsınız.
- Yəni mən azadam?
- Bəli, bəli! Sizin bu cinayətlə heç bir əlaqəniz yoxdu. Atınızı minən adamı isə mütləq tapacağıq. Siz isə təzə bir şey bilsəniz xahiş edirəm bizə məlumat verin. At sahibi sağollaşıb otaqdan çıxandan sonra Kriminalist telefonu götürdü:

- Cənab prokuror, at sahibinin bu cinayətlə heç bir əlaqəsi yoxdu. Alibiləri düz çıxdı.

- Bəs at?

- Araşdırırıq. Hər kimdir sə həmin kəndlə bağlı adamdı!

Akademikin üz-gözü tez-tez qonağı olduğu bu dar,
havasız, cəhənnəm kimi isti qauptvaxta öyrəssə də, özü
bu qədər haqsızlığa öyrəşə bilmirdi, dizlərini
qucaqlayıb oturmuşdu, özü-özünə danışındı:

- Məni sindırı bilməyəcəksiz. Döysəniz də, söysəniz
də, həftədə bir dəfə bura salsanız da sindırı
bilməyəcəksiz. Siz bu əsgərliyi bizim burnumuzdan
gətirsəniz də, mən də yediyiniz-içdiyinizi sizin
burnunuzdan gətirəcəm. Məni nə qədər şərləyib
həbsxanaya salsanız da xeyri yoxdu. Məni o biri
uşaqlar kimi intihara məcbur edə bilməyəcəksiz.
Özümü öldürənəcən, sizi ataram. Mənə kərpic kəsdirə
bilməyəcəksiz, qoyun otarda, tualet tikdirə
bilməyəcəksiz. Mən bura Vətəni qorumağa gəlmışəm,
nökərçilik etməyə yox. Nə məni sindırı biləcəksiz, nə
də qoymayacam başqalarını sindirasız.

Könlündən siqaret keçdi, qalxıb qapını döydü.

Qarovulda dayanmış əsgər:

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

- Akademik, qapını sindırma.

- Siqaretin var?

- Var, amma verə bilmərəm, qanun yol vermir.

- Sevinirəm ki, qanuna əməl edən əsgərimiz var.

- Yaxşı, zarafat edirəm, ala. – deyə növbətçi əsgər qapının nəfəslilikdən içəri siqaretlə alışqan atdı.

Akademik siqareti yandırıb, acı tüstünü uşaqlıqdan həsrət qaldığı Dəli dağın havası kimi çəkdi ciyərlərinə, alışqanı nəfəslilikdən geri qaytardı:

- Sağ ol!

- Bunu da al, - deyə əsgər içəri bir bükülü uzatdı.

- Bu nədi?

- Kotletdi, ağsaqqallar göndərib. Bir az tez ye. Gəlib tutsalar dədəmi belimə şəlləyərlər. Bilirsən də sən qara siyahıdasan. Qara siyahıda olanlara kömək edənləri də o siyahıya salırlar.

- O siyahıya düşməkdən qorxursan, bəs niyə kömək edirsən?

- Bəs kişilik?! Akademik, sənin hesabına yenə bizi minəcəklər.

- Mənim hesabımı niyə?

- Yazdığını şikayətə görə hissəyə yenə komissiya gəlib. Komissiyanı yola salmaq lazımdı, ya yox?! – Əsgərin səsi yavaşıdı, - Ehtiyatlı ol, gələn var.

Gələn Batalyon Komandiri idi:

- Açıq qapını.

Əsgər qapını açdı, Batalyon Komandiri keçdi içəri:

- Qalx! Farağat!

Akademik qalxıb farağat dayandı. Batalyon Komandiri əlini qoydu onun çıyninə:

- Hə, Akademik, indi biz səninlə neyləyək?

Akademik həmişəki soyuqqanlıqla:

- Dedim də! Güllələyin, yoldaş komandır!

- Axı sən nə istəyirsən?

- Mən Vətənə qulluq etmək istəyirəm, yoldaş komandır!

- Elə də, qolundan tutan var?!
- Qolumdan yox, ruhumdan tutmusuz, yoldaş komandır!

Batalyon Komandiri əsəbləşdi:

- Bura bax, Akademik, kişi kimi danışaq. Başını sal aşağı, bu yazılışmanı saxla, boş-boş danışıb uşaqları yoldan çıxartma. Mən də Polkovniklə danışaram, tikinti batalyonu istəmirsən, səni keçirərik qərargaha,

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
kef edərsən. Amma kişi kimi söz ver ki, bir daha heç
yerə heç bir ərizə yazmayacaqsan.

Akademik cavab vermədi, nifrət dolu baxışlarını zillədi
Batalyon Komandirinə. Batalyon Komandiri bu nifrət
dolu baxışlardan qaçmaq istədi:

- Akademik, biz qorillalar kimi baxış savaşı eləmirik
ki, gözlərini mənə zilləmisən. Söz verirsən ki, bir daha
heç hara ərizə yazmayacaqsan?

Akademik farağat vəziyyətini pozmadı:

- Yoldaş komandır, siz də söz verirsiz ki, bir də hərbi
hissədə qanunları pozmayacaqsız?

Batalyon Komandiri:

- Day özündən küs! - dedi hirslə bayıra çıxdı və
çıxanda da qapını necə çırpdısa, qapı az qala
çərçivəsindən qopsun.

Batalyon Komandiri gedəndən sonra növbətçi əsgər
dedi:

- Akademik, vallah sən qurd ürəyi yemisən.

Akademik:

- Bilirsən dostum, mən doğrudan qurd ürəyi yemişəm.
Atam ovçudu. Biz iki qardaşiq. Atam nə qədər qurd
vururdusa ürəyini şişə çəkib bizə yedizdirərdi. Anam
sayırmış, indiyədək altmış dörd qurd ürəyi yemişik.

Böyük qardaşım elə qurda oxşayır. İstəyirsən inan,
istəyirsən yox.

Əsgər:

- Mən birinci dəfədi belə şey eşidirəm. Akademik, deyəsən gopa basırsan, axı?
- Sən görmürsən ki, mənim sıfətim də qurd sıfətinə oxşayır.
- Yaxşı, Akademik, mənim növbəm bitir. Çalış bu gecə yatma.
- Niyə?
- Bir sözdü də, dedim!

Bir azdan növbətçi dəyişdi. Gecə yarısı qapının açarı şaqqıldı. Akademik yatmadı, qalxdı ayağa, içəri üç əsgər girdi...

Yenə qovluğu qapadı. Tağım yoldaşlarının dedikləri ilə qovluqda toplanmış sənədlərdəki ifadələrin bu qədər fərqlənməsi, Polkovnikin belə bir dəhşətli faciəyə həddindən artıq soyuqqanlı yanaşması, yuxarıların ondan işi tezliklə bağlayıb geri qayıtmasını tələb etməsi, Qərargah Rəisinin söhbətləri...

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

... Yox, bu əsgər heç bir səbəb olmadan boşuna belə bir cinayətə əl ata bilməzdi.

Yenidən tağım yoldaşlarını və bütün şahidləri dindirmək qərarına gəldi.

Qərargah Rəisinin dediyi kimi elə bil bütün şahidlər bir-birinin ağızına tüpürmüşdülər.

- Mən postdan qayıdırıb silahı təhvıl verdim. Akademik isə silah təhvıl götürüb posta gedirdi. Birdən bayırda atəş səsləri eşidildi. Dərhal çölə qaçdım. Qapının ağızında Batalyon Komandiri ilə üç əsgər qanın içindəydi. Akademikin gözləri hədəqəsindən çıxmışdı. Bir də onu gördüm ki, avtomatı sinəsinə dayayıb atdı...

- Mən postdan qayıdırıdım, Batalyon Komandiri ilə üç əsgər dayanmışdı. Akademik əlində silah çıxdı, gördüm ki, qəflətən onları gülləyə tutdu, sonra da...

- Bir də gördüm ki...

- ... Uşaqları öldürəndən sonra özünü vurdu.

O şahidlərə nə qədər məntiqi suallar verib bircə kəlmə artıq söz qoparmaq istəsə də, bu tutuquşular elə əzbərlədiklərini təkrarlayırdılar. Çoxillik təcrübəsindən

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri bilirdi ki, yalnız öyrədilmiş yalançı şahidlər ifadələrini belə əzbərləyirlər.

- Bəs Akademikin döyülməsi, özü də bir neçə dəfə döyülüb, bu haqda nə deyə bilərsiz?
- Nə vaxt döyüblər? Eşitməmişəm.
- Bəs xəstəxanaya niyə düşmüdü?
- ... Hə, onu deyirsiz, təlim vaxtı kəndirlə dırmaşanda yıxılmışdı, başı-gözü yaralanmışdı.
- ...Böyük hərbi hissədi. Düzdü hərdən dava düşür.

Amma Akademikin döyüldüyüni eşitməmişəm.

- ... Vallah, nə bilim, qabağından yeməyən oğlan idi, bəlkə dalaşıb, amma mənim xəbərim yoxdu.

Müstəntiq:

- Hadisədən üç gün əvvəl onu döyüblərmiş, təhqir ediblərmiş, özü də öldürdüyü əsgərlər, bu düzdü?
- ... Mən postda olmuşam, eşitməmişəm.
- Bu boyda hadisəni eşitməmisən?
- Yoldaş müstəntiq, siz məni istintaq edirsiz? Deyirəm eşitməmişəm də!
- Qulaq as əsgər, indi bu cinayətin üstü açılmasa, cinayətkarlar cəzasını almasa, sabah bu faciə sənin də başına gələ bilər axı.

- Yoldaş müstəntiq, elə ona görə də deyirəm ki,
eşitməmişəm də. Əmrinə cəmi üç ay qalıb.
- Elə bu hadisədən əvvəl özünü güllələyən əsgərin də
əmrinə otuz bir gün qalmışdı.

Əsgər əlini atıb stolun üstəki maqnitafonu söndürdü:

- İndi nə istəyirsiz?! İstəyirsiz ki, tualetdə məni də
özümü asmış halda tapsınlar? Ya da özümü vurum ki,
sevdiyim qız başqasına nişanlanıb?!

Müstəntiq:

- Sən gəl həqiqəti de!
- Akademik də həqiqəti deyirdi.
- Deməli, Akademikin silaha əl atmasının səbəbləri
vardı?
- Müstəntiqsiz də, araşdırın, tapın.
- Axı nə sən, nə də sənin yoldaşların həqiqəti
demirsə, mən həqiqəti necə ortaya çıxarım?
- Dedim də, müstəntiq sizsiz, mən deyiləm ki!

Müstəntiq:

- Döyüş meydanında yoldaşlarını qoyub qaçan əsgərə
nə deyirlər?
- Rəsmi dildə fərari, loru dildə desək, qeyrətsiz.
- Bəs indi sənin hərəkətinə nə ad vermək olar?

Əsgər tutuldu, sonra stolun üstəki siqaretə baxdı:

- Yoldaş müstəntiq, olar siqaretinizdən birini götürüm?

Müstəntiq siqareti ona tərəf itələdi:

- Buyur.

Əsgər bir siqaret yandırdı və tüstünü elə acgözlükklə sinəsinə çəkdi ki, sanki sonuncu siqareti çəkirdi:

- Yoldaş müstəntiq, mən nə fərariyəm, nə də qeyrətsiz.

O biri yoldaşlarımız da mənim kimi. Amma bizim dediklərimiz nə dəyişəcək ki?! O əsgərlərin də niyə intihar etdiyini, hamı, işi aparan müstəntiqlər də bilirdi, nə dəyişdi ki, indi də nə dəyişə?! Ölənlər diriləcək ki?!

Əsgər kövrəldi, Müstəntiq hiss elədi ki, istədiyinə nail olub:

- Ölənlər dirilməyəcək, amma onların ölümünə səbəb olanlar cəzalarını alacaq. Gərək onlar cəzalansınlar ki, bir də belə hadisələr baş verməsin, analarımız ağlamasın. De görüm ifadə verməyə hazırlısan?

Əsgər siqareti külqabına basıb söndürdü, özünü düzəltdi, əlini bir saçına çəkdi:

- Hazırıam! - dedi və özu stolun üstəki maqnitafonun düyməsini basdı.

Eyvanda nə oturmaq mümkün idi, nə də Allahın bir

stəkan çayını içmək, qızın gözləri ilişib qalırdı

qəbiristanlıqda hələ torpağı qurumamış məzarda.

Çayın ikiyə böldüyü kəndin düz ortasında salınmış

qəbiristanlıq və bu qəbiristanlıqdakı o məzar eyvandan

əl içi kimi görünürdü.

Məzarı düz onların eyvanının qənşərində qazanda anası

gileylənmişdi:

- Bu uşağı niyə gətirib bizim gözümüzün qabağında
basdırıldılar?

Əslində bizim deyəndə, qızını nəzərdə tuturdu.

Bunu xanımının sözlərindən sonra qızının hər an

məzarı görərkən hansı hissləri keçirdiyini ata da yaşadı
və eyvandakı stolu yendirdi həyətdəki ağacların birinin
altına.

Elə ki, anası gecə duyuq düşürdü ki, qız eyvana çıxıb,
azacıq gözləyib sakitcə çıxırdı bayırə və heç nə
olmamış kimi:

- Qızım, burda niyə durmusan?

- Heç, havamı dəyişirəm.

- Gəl yat, bala, soyuq olar.

Tam əmin olanda ki, atası da, anası da möhkəm yatıb
düşərdi qəbiristanlığı.

Qapıdan çıxanda həmişəki kimi yenə çevrilib bir neçə
anlıq divardan asılmış tüfəngə baxdı...

Özündən asılı olmayaraq hər dəfə də çıxanda divardan
asılmış tüfəngə baxırdı. Ona elə gəlirdi ki, tüfəng də
ona baxır... Evdə heç kim olmayanda hərdən tüfəngi
götürür, silib təmizləyirdi. Sonra yerindən asırıdı...

Tüfəng də yavaş-yavaş ona isnişirdi.

Qəbiristanlığın halva iyinə oxşar özünəməxsus qəribə
bir havası və bu havanın da çox qəribə bir ağırlığı var.
Qəbiristanlığa ayaq basan kimi də havanın bu ağırlığını
çıynində hiss edirsən, elə bil səni əzir.

Gecələr bu daha vahiməli olur. Sanki ölülər yatdıqları
yerdən qalxıb səni yaxalayacaqlar və özləri ilə götürüb
aparacaqlar hələ heç kəsin qayıtmadığı zülmətə.

İnsan atasının, anasının, əzizlərinin uyuduğu bir
məkandan niyə bu qədər qorxub ürpənirdi, bunu heç
nəinki filosoflar, heç şairlər də aça bilmirdilər.

O da ən doğma, ən əziz, ona şahdamarındaki Tanrıdan da yaxın olan bir insan bu qəbirstanlıqda torpağı tapşırılanadək burdan keçəndə qorxardı, nəinki gecələr bu tərəflərdən keçməyə ürək eləməzdi, hətta eyvana çıxanda çalışardı ki, o səmtə baxmasın.

Amma indi gecələr ata-anasından oğurlanıb bu məzarların arasından keçib həsrətlə gözlədiyi məktubları poçtdan götürməyə gedəndə necə ürəyi çırpınırdısa, eləcə ürəyi çırpına-çırpına gedirdi onun üçün pircə çevrilmiş bu qəbrin üstünə, heç ürpənib eləmirdi də.

Bir obada doğulsalar, bir məktəbdə oxusalar da, az qala hər gün məktublaşsalar da heç vaxt indiki qədər yaxın olmamışdır, indiki qədər doyunca söhbət eləməmişdilər, sevişməmişdilər. Kənd yeriydi, özü də qeybətdən ötəri ölü bir kənd yeri, bircə dəfə xəlvətcə görüşüb dərdləşsəydiłər nəinki arvadların, heç arvad yosun kişilərin də ağızını bağlamaq olmazdı.

Ürəklərindən keçənləri gizlin baxışlarla, bir də məktubla bir-birlərinə çatdırı bilirdilər.

Bəlkə də internet əsri başlayandan nəhəngliyini itirib nənəsinin ona cehizlik xalça toxuduğu yumaqlardan birinə çevrilmiş bu bapbalaca dünyada yeganə adamlar

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri idilər ki, məktublaşdırıldılar. Cib telefonları, bilgisayarlar çıxandan sonra heç kim, heç kimə məktub yazmirdı.

Hərə qoyundan-keçidən satıb cibində bir telefon gəzdirəndən day kənddə heç poçtalyon da yox idi. Nə qəzet-curnal abunəçisi vardı, nə məktublaşan, poçtalyon nəyə lazım idi ki!

Məktəbdə Süleyman Rüstəmin «Ana və poçtalyon» şerini keçəndə uşaqlar müəllimdən soruşmuşdular:

- Müəllim, poçtalyon nədi?

Prezidentin tapşırığı ilə cəbhə bölgələrində yerləşən kəndlərdə yeni, ən müasir poçt-telefon qovşaqlarının tikintilərinə başlayanda Rabitə Naziri şəxsən özü gəlmişdi kəndə, yanında da icra başçısı, rəis, prokuror. Kənd eyni vaxtda birdən-birə bu qədər hörmətli, vəzifəli şəxs görməmişdi. Yeni poçt və ATS-in təməlini qoymuşdular. Forsu göz çıxardan, prezident olma yan yerdə az qala özünü prezident kimi aparan nazir də bir bəlağətli çıxış eləmişdi.

Məktəbin direktoru da söz alıb demişdi:

- Yoldaş nazir, bu qədər pulu niyə çölə tökürsüz, hərənin cibində bir telefon var, ondansa o pula bu

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
məktəbi təmir eləyin. Bir də görəcəklər biz müəllimlər
cəhənnəm, uçdu uşaqların başına.

İcra başçısı da ona necə gözünü ağartmışdısa, direktor
bir həftə sonra ərizə yazıb vəzifədən çıxmışdı.

Rabitə Naziri də pərt olmamışdı, zarafata salmışdı:

- Mənim vəzifəm poçt tikməkdi. Qoy sizin nazir də
gəlib məktəb tiksin.

İndi kənddə adama gəl-gəl deyən yaraşıqlı bir poçt
vardı, orda da bir qız oturub işiq pulu, qaz pulu yiğirdi,
bir də Rusiyadan göndərilən pulları gedib ondan
alırdılar. Əvvəllər pensiyani da ondan alardılar, bir-iki
manat da xeyri olardı. Sonra keçdilər karta. İndi
pensiyaçılar o qıza verdiklərindən üç-dörd dəfə çox
avtobus sürücülərinə verib gedirlər otuz-otuz beş
kilometrlikdəki şəhərdəki bankomata və çox vaxt da
əliboş, söyə-söyə qayıdırılar.

O da məktubun olub-olmadığını poçtdan xəbər tuturdu.
Sonuncu məktubu da hadisədən bir həftə əvvəl məktəb
direktorunun başını yemiş bu poçtdan götürmüdü. Və
bəlkə də yüz dəfə oxumuşdu. Hər dəfə məktubu
oxuyanda elə bilirdi üzbüüz oturub söhbət edirlər.

Özünün yazdığı sonuncu məktubu isə göndərməyə macal tapmamışdı, daha doğrusu ANS-in axşam doqquzdakı xəbərlərdən birinin bu kənddə bomba partlaması məktubun sabah göndərilməsinə mane olmuşdu.

Və belə xəlvəti gecələrin birində də həmin sonuncu məktubu qəbrin üstə oxumuşdu. Təbii ki, məzardan heç bir cavab gəlməmişdi. Və bilirdi ki, heç vaxt da bu sonuncu məktubuna cavab almayıacaq. Cavab gözləməsə də oxuyub ürəyini boşaldırdı və bir az yüngülləşirdi.

Dayanmışdı beş-on gün əvvəl qazılmasına baxmayaraq, yan-yörəsindəki yüz ilin qəbirlərindən yalnız hələ torpağının qurumaması ilə fərqlənən məzarın öündə, indi onunla ən doğma adamın arasında cəmi bircə addımlıq məsafə vardi.

Bircə addımlıq. Amma bu bircə addımlıq məsafə min işiq ili qədər onları bir-birindən uzaq saxlayırdı və dünya yaranandan kimsə bu bircə addımlıq məsafəni keçə bilməmişdi.

Hər məktubunun sonunda yazırkı ki, sənsiz yaşaya bilmirəm. Hə, demə bunların hamısı sözdən başqa bir

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
şey deyilmiş. Yaşayırdı! Yeyirdi, içirdi, televizora
baxırdı, hər səhər işə gedirdi.

Hərçənd ki, onun işlədiyi kitabxananın qapısını çoxdan idи açan yox idi. İnsan nəfəsi dəymədiyindən divarlar qocalmışdı, üz-gözlərini qırış basmışdı. Amma o, kitabları qocalmağa, kif basmağa qoymurdu. Bir neçə dəfə xahiş eləmişdi ki, buraları təmir edib bir abıra salsınlar. Amma xeyri olmamışdı. Görmüşdü yuxarılardan bir şey çıxmır, atasına yalvarmışdı ki, kitabxanaya bir əl gəzdirtsin.

Atası:

- Kitabxana hökumətindi, hökumətin də canı çıxsın kitabxanasın təmir eləsin, mən heç öz evimi ağarda bilmirəm.

Axırda görmüşdü qızı əl çəkmir, demişdi:

- Yaxşı, ağlayıb zəhləmi tökmə, bir şey fikirləşərəm.

Və atası hələ fikirləşirdi.

Kitabxanadakı bütün kitabları kənddəkilərin hamısının adına açdığı anketə yazmışdı, amma hamısını özü oxumuşdu. Müdirləri demişdi ki, komissiya gəlib görsə ki, kitab alıb oxuyan yoxdu, kitabxananı bağlayacaqlar, sən də qalacaqsan işsiz. O da işsiz qalmaqdan qorxmurdu, üz-gözü öyrəşdiyi bu kitablarsız qalmaqdan

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri qorxurdu. Həm də indi məzarının önündə dayandığı bu ən doğmasına bütün məktubları kitabxanada yazardı. Və gedib poçtdan götürdüyü məktubları da evdəkilərin qorxusundan bu kitabxanada oxuyur və burada da gizlədirdi.

Amma bu gün kitabxanadan çıxanda bütün məktubları özü ilə götürmüdü. Əvvəl-əvvəl istəmişdi yandırsın, amma əli gəlməmişdi. İndi özü ilə gətirdiyi məktubları başdaşının yanında basdırıldı. Bir az da məzarın önündə dayandı və qəbirstanlıqdan çıxdı.

Anası onu eyvanda qarşılıdı:

- Bu gecə vaxtı hara getmişdin?
- Yuxum qaçmışdı, hava alırdım.

Anası doluxsundu:

- Yoxdu qızım, daha o yoxdu. Getmə o qəbrin üstünə. Onun da ruhun incitmə, qoy rahat yatsın.

Heç nə demədi, girdi otağa. Gözü yenə divardakı tüfəngə sataşdı.

Bir pud daş kimi ciyindən sallanmış tüfəngi səliqə ilə söküb yiğdi çantasına, sonra çayda möhkəm-möhkəm

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
əl-üzünü yudu. Dağ çayının buz təki suyu onu xeyli
rahatlatdı, bir balaca özünə gəldi.

Özünü heç vaxt belə xoşbəxt hiss eləməmişdi.
Ürəyində ölmüş arzularının üstünə bir sərin su
çiləmişdi. İntiqamını almışdı, içində çox qəribə bir hiss
vardı və bu hissi yalnız intiqamını almış insanlar
yaşaya bilər. İndi rahatca ölmək olardı. Onun üçün
yaşamaq mənasını çoxdan itirmişdi.

Çayı keçib ağaca bağladığı atı açdı.

Qalxdı atın belinə və dəhmərlədi. Nəhayət, meşə
qurtaranda attan yendi və ayağını kəndirləyib,
buraxdı yamacı. Uşaqlar yamacın aşağısında öz
keflərindəyidilər, futbol oynayırdılar. Heç kimə hiss
etdirmədən meşənin ətəyi ilə yendi kəndə, qarışdı
yasdakı adamlara.

Oturmuşdular hərbi hissənin əlli-altmış addımlığındakı
köhnə və səliqəsiz yeməkxanada, onu gözləyirdilər.
Anası hətta qoxusu belə adamı doyduran ləziz
xörəklər gətirmişdi, özü də hərəsindən bir qazan,
yediyini yesin, yemədiyini də yoldaşlarına aparsın.

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

Əslində bu köhnə və səliqəsiz şüşəbənd bina

yeməkxana deyildi, görüş yeriyydi. Övladları ilə görüşməyə gələnlər burda oturub gözləyirdilər.

Kimsə buranı özəlləşdirib bir balaca çayxana kimi düzəltmişdi, kolbasadan-sosiskadan da verirdi, amma içki vermirdi. Komandirlər demişdilər, əgər içki versən, tankı binanın üstündən sürdürəcəklər.

Şənbə və bazar günləri burda oturmağa yer tapılmazdı, həmin günlər analar burda övladlarını quş dimdiyi ilə balasını yedizdirən kimi yedizdirirdilər. Onlar yeyirdilər, doyurdular, analar isə doymurdular.

Ana Böyük Qardaşa:

- Dur, hərəsindən bir boşqab ver, qızdırırsınlar. - cavab gözləmədən bufetçi oğlana dedi: - Oğlum, bu yeməkləri qızdırarsanmı?

Bufetçi gəlib stolun üstünə əl gəzdirdi:

- O nə sözdü, ay xala, bizim işimiz elə budu də.
- Sağ ol, ay oğul.

Sonra ana çantadan araq da çıxartdı.

Böyük Qardaş:

- Neyləyirsən ay ana, bizi zibilə salma, onu gizlət,
əsgərə araq verərlər?

Ana arağı yenidən çantada gizlətdi:

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
- Yaxşı verərik komandirinə.

Akademik yeməkxanaya girəndə Ana əlləri üzündə qalxdı ayağa:

- Buyy, anan ölsün ay bala, bu nə gündü?

Hələ anası nə görmüşdü ki, üz-gözünün göyərtisi bir az getmişdi, bəlkə də döyülen günü görсeydi, arvadın bağırı yarılardı.

Akademik heç nə olmamış kimi əvvəlcə qucaqlayıb anasını öpdu, sonra qardaşını:

- Heç nə yoxdu, ay ana. Təlimdə olub, əsgərlikdi də.

Amma Ana ağlamağını kəsmədi:

- Nə təlim ay bala, səndə sağ islahat qalmayıb ki?!

- Mənə inanmırısan, qardaşımdan soruş. Ağlama də, camaat bizə baxır axı!

Əsgərlikdə dəfələrlə döymüş və döyülmüş Böyük Qardaş hər şeyi başa düşsə də, anasını sakitləşdirmək üçün dedi:

- Ay ana, biz bundan da betər günə düşmüşük. Bir dəfə paraşütümün ipləri dolaşmışdı, yerə elə dəydim ki, iki həftə yatdım.

O, ləzzətlə yeməyə başladı, çoxdanıydıkı damağı belə dad görməmişdi. Ona görə yox ki, sevdiyi yemək idi,

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
ona görə ki, bu yeməyə anasının əllərinin dadı
hopmuşdu.

- Kənddə nə var, nə yox, atam necədi?

Anası onun ürəyindən kimin keçdiyini çox gözəl
bildiyindən:

- Salamatlıqdı. Atan da gözləyir ki, sən qayıdan kimi
sizi nişanlasın.

Qızardı:

- Ana, mən kəndi soruşdum.
- Mən də kəndi deyirəm də.

Ayrılında Böyük qardaş onu bir kənara çəkdi:

- Döyüblər?
- Döyüblər!
- Kimlər döyüb, mənə de. Vallah, hamısının boynun
qıraram.
- Qardaş, sən əsgərlikdə olanda heç döyülməmisən?
- O qədər.
- Mən gəlib onların boynunu qırmışam? Olan şeylərdi.

Məndən nigaran qalmayın. Evdən muğayat ol.

Ana:

- Oğul, çantada araq da var, özü də şah tutumuzun
arağdı, onu ver komandirinə.

Akademik arağı çıxarıb verdi qardaşına:

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

- Ana, bizim komandirlər araq içmirlər!

- Bəs nə içirlər?

- ...

Polkovnik yenə nəyinsə almışdı ağızına, öz-özünə söyürdü, bağırırdı:

- Küçük, müstəntiq olub mənə. Səbəb axtarır. Mən sənə səbəbi göstərərəm. Bu dəqiqə əl-ayağını bağlayıb tulladaram o tərəfə, get sən həqiqəti axtar, dədən də Qırmızı Xaçla səni. Mən burda gecə-gündüz yağış bilmirəm, qar bilmirəm düşmənlə üz-üzəyəm, sən də şəhərdə saunalarda qızlarla kef edirsen. Köpəyoğlu! Həqiqət axtarır! Ala həqiqəti!

Polkovnik elə bir yerini göstərdi ki... Sonra telefonu götürüb Müstəntiqi yığdı və amiranə bir səslə dedi:

- Durun gəlin bura!

Telefonun o başından Müstəntiqin çox soyuqqanlı səsi eşidildi:

- Yoldaş Polkovnik, siz hələ mənə lazım deyilsiz.

Lazım olanda sizi dəvət edəcəm.

Polkovnik səsini bir az da ucaltdı:

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

- Sizə dedim ki, gəlin bura!

Müstəntiq:

- Yoldaş Polkovnik, siz deyəsən mənimlə əsgərlərinizi qarışdırırsız. Mən sizin tabeçiliyinizdə deyiləm. Xahiş edirəm, səsinizin gur yerinə salmayın, kar deyiləm.

Sizə də dedim ki, lazımlı olanda sizi çağıracam! – dedi və telefonu asdı.

Müstəntiqin sözləri Polkovniki havalandırdı:

- Malçışka, mən sənə kim olduğumu göstərərəm.

Sonra telefonu götürüb kimi işə yiğdi:

- Bunu bura kim göndərib? Gəlib ordunun mənafeyini qorusun, yoxsa bir cinayətkarın? Burnun hara gəldi soxur.

Telefondakı səs:

- Qələt eləyir.

- Siz qələt eləyir deyirsiz, amma o qələt eləmir axı!

- Narahat olma, dedim ki, qələt eləyir, yoluna qoyarıq.

Telefondakı adamın zəhmli səsi az qala dəstəyin qulaqlığından çıxıb onu şapalağın altına saldı:

- Sən orda nə ilə məşğulsan?

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Amma Müstəntiq belə şapalaqları çox gördüyündən heç nə olmamış kimi dedi:

- Başa düşmədim.
- Niyə başa düşmədin? Soruşuram sən orda nə ilə məşğulsan?

Müstəntiq yenə özünü onda qoymadı:

- Məgər burda nə baş verdiyindən və mənim bura niyə göndərildiyimdən sizin xəbəriniz yoxdu? Bəs niyə?

Hər gün elə qəzetlər də yazır axı?!

Telefonun o başındakı adam lap hövsələdən çıxdı:

- Deyəsən, kiminlə danışdığını fərqində deyilsən?

Müstəntiq halını pozmadan:

- Əsəbləşməyin! Hərbi hissədə nə baş verdiyini sizə məruzə etməyiblərsə, onda bizim prokurorluğa zəng edin, ordan öyrənə bilərsiz mən burda nə işlə məşğulam. Və xahiş edirəm səlahiyyət həddini də keçməyəsiz. Çox maraqlanırsızsa, deyim. Mən burda çox ağır bir cinayət hadisəsini araşdırıram. Və sizə söz verirəm ki, tezliklə bu cinayətin bütün günahkarlarını üzə çıxarıb məsuliyyətə cəlb edəcəm. Bu mənim vəzifə borcumdur. Burda beş insan ölüb. Siz istəyirsiz ki, beş nəfər gəncin qanı batırılsın.

- Sən mənə nağıl danışma. Öldürülənlər də məlumdu,

öldürən də. Daha nə axtarırsan? Nəyi eşələyirsən?

Niyə burnunu hər yerə soxursan?

Müstəntiq təhqir olunsa da etika xətrinə özündən

rütbəli və yüksək vəzifəli şəxsə cavab vermək

istəməsə də, bu dəfə özünü saxlaya bilmədi:

- Bir daha notatsiya oxumayın, danışığınıza fikir verin.

Və siz də səlahiyyətinizə aid olmayan işlərə burnunuzu

soxmayın.

- Yaxşı, mən sənə göstərərəm.

Müstəntiq:

- Narahat olmayın, mən görə-görə gəlirəm.

- Sənin ananı...

Müstəntiq istehza ilə güldü:

- Elə anam da görə-görə gəlir...

Hər ikisi telefonun dəstəyini eyni vaxtda atdı.

Müstəntiq qovluqları stolun üstdən götürüb əsəbi halda

seyfə tulladı və qapıdan çıxdı.

Qərargah Rəisi iki zabiti möhkəm danlayırdı,

Müstəntiqi dilxor görüb söhbətini kəsdi və soruşdu:

- Axşamın xeyir, yoldaş Müstəntiq, işlər necə gedir?

- Elə hərbi hissənin işi kimi...

- Başa düşdüm!

Akademik düz bir həftə xəstəxanada yatmalı oldu.

Babat döyülsə də özünü məğlub saymırıldı, onun xəlvətdə üstünə düşən əsgərlərin üçü də az-çox paylarını almışdılar. Elə gecəynən üçü də məzuniyyətə göndərilmişdi ki, onları tanıyan olmasın.

Xəstəxanada yerləşdiriləndən dərhal sonra Qərargah Rəisi yanına gəldi:

- Səni kimlər döyüb?

Akademik zorla gülümsədi:

- Məni heç kim döyməyib.

- Necə yəni heç kim döyməyib?

- Dedim ki, məni heç kim döyməyib, yıxılmışam, vəssalam. – sonra istehza ilə əlavə etdi;- İnanmirsiz həkimlərdən soruşun.

Qərargah Rəisi nə qədər təkid etsə də Akademik dediyindən dönmədi:

- Yıxılmışam, vəssalam.

- Özün həmişə onun-bunun hüququn qoruyursan, bəs indi özüyünkün niyə qorumsan?

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

- Yoldaş polkovnik, onlar özlərini müdafiə edə bilmirlər. Amma mən hələ ki, özümü müdafiə edə bilirəm.

Atası qədim kişilər kimi tūfəngi xanımının cehiz gətirdiyi xalçanın üstündən asırdı. Tūfəngin bir tərəfində patrondaş, digər tərəfində dəstəyi ceyran ayağından hazırlanmış xəncər, tūfəngdən yuxarıdakı mixdan isə qarakul dərisindən bir bəy papağı asılmışdı. Bu tūfəng də, xəncər də, bəy papağı da babasından atasına, atasından da ona qalmışdı. İndiyədək nə o papağı atasının başında görmüşdü, nə də o xəncərlə patrondaşı belində. Amma atası bunlarla nəfəs alırdı, onlar uşaq olanda atası onları bağırına basıb iyələdiyi kimi, hərdən o bəy papağını da qəribə bir sevgi ilə üzünə basıb iyəleyirdi.

Qardaşı əsgərliyə gedəndə atası öz əli ilə xəncəri onun belinə qurşamışdı, patrondaşı sinəsindən keçirmiş, üzünə sıxıb iyəleyəndən sonra papağı oğlunun başına qoymuşdu. Sonra xalçanın önündə stulda oturdub tūfəngi də dizlərinin üstə qoydurub şəklini çəkdirmiş

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri və sonra da həmin şəkli çərçivəyə saldırıb babasının şəklinin yanında asmışdı. Elə bil babasının eyniyidi, sadəcə babasının burma bığları vardı, qardaşının bığ yeri isə təzə-təzə tərləyirdi.

Atası qardaşının boyunu sevəndə həmişə deyirdi:

- Bax, sənin oğlun olanda bunların hamısını sənə bağışlayacam.

O da küsürdü:

- Ata, bəs mən?
- Xalçanı da sənə cehiz verəcəm.
- Mən tüfəngi isteyirəm.

Bir dəfə evdə heç kim olmayanda atası qardaşını geyindirib-kecindirdiyi kimi geyinib-kecinib əlində tüfəng, sinəsində aşırılmış patrondaş, belində xəncər güzgünen qarşısında dayanmışdı. Və ona elə gəlmışdı ki, bu papaq, bu silah, bu xəncər və patrondaş ona qardaşından daha çox yaraşır.

Atası heç vaxt bu tüfəngdən istifadə etməzdı. Yalnız Novruz bayramından Novruz bayramına, cin-şəətini qorxutmaq üçün bir-iki güllə atardı. Savaş başlayanda kəndi düşmənlərdən qoruyan cavanların birinə verib demişdi:

- Qundaqdakı işarələri görürsən? Bu, Andraniklə vuruşanda babamın vurduğu işarələrdi. Hərəsi bir düşməndi. Görüm neyləyəcəksən?!

Ara sakitləşəndən sonra tüfəng yenidən öz yerinə qayıtmışdı, üstündə də yeni işarələr.

Atası həftədə bir dəfə tüfəngi söküb elə silib təmizləyirdi ki, elə bil bu dəqiqə savaşa gedəcəkdi. Hərdən o da silahı silib təmizləməkdə atasına kömək edərdi:

- Ata, mənə də güllə atmağı öyrət.
- Allah eləməsin sənin tüfəng atmağınə ehtiyacımız olsun.

Tüfəng həmişə dolu olardı, anası bunu sevməzdidi:

- Ay kişi, tüfəng şeytan əməlididir, onu dolu saxlama.
- Ay arvad, sən bilməzsən, tüfəng boş olanda küsür. Silah da ki adamdan küsdü, çətin barışar.

Tüfəngi divardan aldı, əski ilə qəşəng-qəşəng sildi, sonra qundağını ciyninə dirəyib nişan aldı.

Bu vaxt anası girdi içəri:

- Nə qayrırsan, ay itin qızı, tez as yerindən. Atan bilsə ona əl vurmusan, səni öldürər.

Tüfəngi təzdən asdı yerindən.

Polkovnik də gəldi yanına, özü də əliboş deyildi, mermeyvə gətirmişdi. Oturdu yanında, hətta başını da sığalladı.

- Hə, oğul, necəsən?

«Əsgər» demədi, «oğul» dedi və bəlkə də Polkovnik ilk dəfə idi ki, əsgərinə «oğul» deyirdi.

- Sağ olun, yoldaş Polkovnik.

- Siz hamınız nə qədərki burdasız, mənim övladlarımsınız. İndi bir ata kimi soruşuram, səni kimlər döyüb?

Polkovnikin dili bir söz deyirdi, gözləri başqa söz. Dil ilə hamını aldatmaq olar, hamıya yalan danışmaq olar, amma gözlərlə yox. Akademik Polkovnikin gözlərini oxuyurdu.

- Məni heç kim döyməyib, yoldaş Polkovnik. Sadəcə olaraq yıxılmışam, vəssalam.

- Yaxşı, qalx ayağa. Tapşırılmışamkı səndən muğayat olsunlar. Sənin kimi ağıllı, savadlı əsgərlərə bizim ehtiyacımız var. Sən də bu yazı-pozunu burax, hərbi hissədə sənə pis baxırlar, demaqoq kimi baxırlar. Buna görə də əsgərlər səni sevmirlər. Dedin-demədin,

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
bilirəm ki, səni döyüblər. Axtarıram. Səni döyənləri
tapdırıb cəzalandıracam.

Akademik ürəyində güldü; onu xəlvətdə
döyməmişdilər, qauptvaxtda döymüşdülər, qaravulçu
məlum, içəri girənləri o buraxıb, hamısını tanımasa da
görüb, kimi axtaracaqsan, kimi tapacaqsan, sənin
göstərişin olmadan bu mümkün deyil axı. Amma
ürəyindən keçənləri demədi, dili bağırsaqlarını kəssə
də demədi, bir də ki, deməyin mənası yox idi.

- Sağ olun, yoldaş Polkovnik, heç kimi də axtarmayın.
Məni heç kim döyməyib. Amma sizə deyirəm, hərbi
hissədə gördüğüm haqsızlıqları yazacam, əsgər
yoldaşlarım məni sevməsələr də, məni böhtançı
adlandırıb həbs etsələr də yazacam. Bu mənim
hüququmdur.

Polkovnik tutuldu, yox, bunu nə sindırmaq mümkündü,
nə susdurmaq, qalxdı ayağa:

- Yaxşı, yastığın yüngül olsun. Qalxarsan, bir söhbət
edərik. - dedi və getdi.

O da Polkovnikin gətirdiyi mer-meyvəni yemədi,
payladı xəstəxanadakı əsgər yoldaşlarına.

Xəstəxanadan çıxandan sonra bir həftə onu nə itirən
oldu, nə axtaran, nə yat deyən oldu, nə də qalx,
gününü kitabxanada keçirirdi.

Tağım yoldaşları deyirdi:

- Akademik, döyülmək sənə düşüb, kefdəsən.

Amma çox gözəl başa düşürdü ki, bu kef deyil,
başlanma vaxtı dəqiq bilinməyən tufandan öncəki
sakitlikdi. O özünü qarşidan gələcək və özü ilə hansı
bəlalar gətirəcəyi məlum olmayan tufana hazırlayırdı.

- Ona bu döşlərimdən süd vermişəm. Mənim oğlum
xain ola bilməz, bu döşlərimi kəsib ataram.

Bu ağır zərbədən ürəyi parça-parça olmuş Ata başını
itirmişdi, bilmirdi ki, nə etsin, kimə nə desin, kimi
necə sakitləşdirsin, ölüsünün dərdini çəksin, yoxsa
dirilərinin.

Böyük Qardaş hamının gözü qabağında əlini qəbrə
basıb qardaşının intiqamını alacağına, bu qanı yerdə

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri qoymayacağına and içmişdi. Amma intiqamını kimdən alacaqdı, qanı tökən də qardaşıydı, qanı tökülən də.

Böyük Qardaşın içdiyi and ən çox Atanı qorxudurdu: cavan idi, beyniqandı, öz əlləri ilə qurd ürəyi yedirtdiyi oğul sözü boşuna deməzdi. Bir oğul torpağın altında, biri də bu tökülən bəiskarının kim olduğunu bilmədən, kiməsə silah çəksin, kimisə vursun, əlini hansı bir günahsızın qanına batırsın və o da getsin. İndi onu dirilərinin dərdi daha çox götürdü, bircə an da olsun Böyük Qardaşı gözdən qoymaq istəmirdi.

Gündə bəlkə əlli dəfə zəng edirdi.

Böyük Qardaş əsəbləşirdi:

- Ata, qoyassan işləyim?

Bir tərəfdən də Ana:

- Yox, mənim oğlum xain ola bilməz!

- Ay arvad, bir özünə gəl, kim sənin oğluna xain deyir?

- Xain necə olur?! Əsgər yoldaşlarını öldürüb?

Öldürüb! Tabutunu bayraqa sarımadılar? Sarımadılar!

Qəbrinin üstə yaylım atəsi açmadılar? Açımadılar! Day xain belə olur də! Kəndin içinə çıxa bilmirəm.

Böyük Qardaş:

- Ana, sənin oğlun, mənim qardaşım xain ola bilməz.

Qardaşım heç toyuq başı da kəsməmişdi. Yadına düşür, yanına getmişdik. Dedi yixılmışam, yalan deyirdi, döymüşdülər. Görünür indi də nə isə olub, onu elə həddə çatdırıblar ki, əlini silaha atıb. Öyrənəcəm.

Ana:

- Öyrən, oğul! Əgər bunu öyrənməsən, qardaşının qanın yerdə qoysan, südüm sənə haram olsun!

Ata əlindəki stəkanı yerə çırpdı:

- Bəsdir, ay arvad! Nə axmaq-axmaq danışırsan? Qoy öldüyüümüz yerdə ölek də! Bunu da qatil eləmək istəyirsən? Biri azlıq eləyir? Hökumət araşdırır, qoyun bir istintaq başa çatsın də. Bilək nə var, nə yox. Əgər mənim oğlumu bu faciəyə vadər edən olubsa, nə o əsgərlərin, nə də oğlumun qanını mən özüm yerdə qoymayacam! – dedi və gəlib durdu Böyük Qardaşın qarşısında: - And iç qardaşının gorunakı sən bu işə qarışmayacaqsan.

Böyük Qardaş udqundu, gah anasına, gah atasına baxdı.

Ata:

- Demədim, and iç?!

Ana:

- And içmə oğul, qardaşının gorun yandırma.

- İtin qızı, kəs səsini! – dedi Ata və çəvrilib bir yastiğa baş qoyduqları gündən bəri ilk dəfə xanımına tərs bir sillə vurdu.

Ana yerə çöküb hönkürdü, Böyük Qardaş dodağını dişləyib otaqdan çıxdı. Ata da xanımının qarşısında oturdu və onun başını sinəsinə sıxıb ağlaya-ağlaya dedi:

- Ağla, ağla qoy ürəyin boşalsın!

Darvaza elə möhkəm döyüldü ki, Ata çıxdı eyvana:

- Ay kimsən, gir içəri.

- İt bağlı? – qonşunun uşağı idi.

- Ay oğul, bizim heç itimiz yoxdu.

Uşaq girdi həyətə, yüyürmüştü deyə təngənəfəs idi.

- Nə olub, ay oğul?

- Əmi, qəbrin üstündə bir mayor dayanıb.

Müstəntiq kəndə çatanda əvvəlcə ölənə hörmət əlaməti olaraq qəbir üstünə getdi. Qəbrin yerini də indicə qaçıb xəbər verən uşaqdan soruşmuşdu.

- Nə mayor? Mayor kimdi?

- Mayor də, nə bilim?

Ata həyətdən çıxıb yendi qəbiristanlığa, qonşunun uşağı da arxasınca, Müstəntiqlə də qəbiristanlığının ağızında rastlaşdırılar...

Oturmuşdular həyətdə. Müstəntiqin xahişi ilə Ata zəng edib Böyük Qardaşı da evə çağırmışdı.

Müstəntiq çox gözəl başa düşürdü ki, ağır bir faciəni yaşayın ailə üzvləri ilə söhbət o qədər də asan olmayıacaq.

- Oğul, mənim oğlum Vətən xaini ola bilməz! - Ana yaylığının ucu ilə dolmuş gözlərini sildi.

- Kim deyir ki, sizin oğlunuz Vətən xainidir?

Ata qırıla-qırıla dodaqlarını gəmirərək dedi:

- Vətən xaini necə olur, rəis? Mənim oğlum əsgər yoldaşlarını güllələyib. Düşmənə atılacaq güllələri qardaşlarına atıb. Axı bu necə ola bilər?

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Müstəntiq əlini qoydu Ananın sümükləri çıxmış əlinin
üstə:

- Ay ana, mən də elə bunu araşdırmaq üçün burdayam.
İstəyirsiz əsl həqiqəti üzə çıxarıram, siz də mənə kömək
edin.

Ata:

- Mənim oğlum çox ağır bir cinayət törədib. İnanın
mənə, məni yandıran oğlumun ölümü deyil, indən belə
çəkəcəyimiz əzablar, işgəncədi, xalqın töhmətidi.
Mənim oğlum beyniqan cavan deyildi, hüquqsünsəsiydi,
elmi iş üzərində işləyirdi. O belə bir ağır cinayət
törədə bilməzdi. Burda nə isə bir amma var, səbəb var.
Amma heç kim bununla maraqlanmır.

Müstəntiq:

- Siz oğlunuzla axırıncı dəfə nə vaxt görüşmüsüz?
- Əsgərliyə gedəndə.
- Bəs heç yanına getməmişdiz?
- Xeyr, oğlum əsgərlikdəydi, dustaq deyildi ki, görüşə
gedib, yemək-içmək aparıram. Amma bir-iki dəfə anası
getmişdi, hərdən də telefonla danışardı.

Müstəntiq üzünü Anaya tutdu:

- Nə vaxt getmişdiz?
- Bir ay olar.

- Bir narahatçılığı yox idi, bir söz demədi?
- Üz-gözü əzilmişdi. Soruşduq, dedi ki, təlim vaxtı yixilib.

Böyük Qardaş söhbətə qarışdı:

- Mən o vaxt anama demədim ki, ürəyi xarab olar. Yixilmamışdı, möhkəm döymüşdülər. Nə qədər soruştum ki, kimlər döyüb, demədi. Dedi, əsgərlikdi də, adam döyər də, döyülər də. Bilirsiz, qardaşım ipəsapa yatan deyildi, başına güllə sıxsan da sözündən dönməzdi. Telefonda da deyirdi ki, bura hərbi hissə deyil, həsənsoxdu dəyirmanıdı. Mən də deyirdim, başını aşağı sal, hamı necə, sən də elə. Deyirdi mən hamı deyiləm. Siz də əsgər olmusuz, mən də. Komandirin razılığı olmadan qauptvaxtda adam döymək mümkünümü?! Qardaşım tez-tez yuxarınlara şikayət yazırıdı. Komandir onu bağışlayardı mı? Bir öyrənin görün qardaşım altı-yeddi ayda neçə dəfə qauptvaxta salınıb, niyə salınıb? Qardaşımı qauptvaxtda kimlər döymüşdü? Qaravul var, qauptvaxtin rəisi var. Bir onları dindirin.

Bir anlıq Ananın gözünün qabağına gəldi oğlunu necə döyürlər, yerə yixib təpikləyirlər... Əslində gözünün

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri qabağına gəlmədi, həmin anı yaşadı, özünü saxlaya bilməyib hicqirdi.

Böyük Qardaş anasının başını sinəsinə sıxıb saçını öpdü, sığallamağa başladı.

Ata bir qədər soyuqqanlı idi:

- Yaxşı, bəsdi qonağın yanında gözüün yaşın axıtdığın.

Ananın hicqirtısı Müstəntiqi də təsirləndirmişdi:

- Üzr istəyirəm, mən sizin yaranızı qopartmaq istəmirdim. Amma mən o sualları verməyə borcluyam.

Bunları öyrənmədən həqiqəti üzə çıxara bilmərəm.

Ata:

- Rəis, kimə lazımdı sənin həqiqətin. Tutalım, həqiqəti üzə çıxardın, nə dəyişəcək, ölənlər diriləcək?

- Ağsaqqal, təbii ki, ölənlər dirilməyəcək. Amma, əvvəla insanlar həqiqəti biləcək, ikincisi də, sizə söz verirəm, həqiqəti üzə çıxara bilsəm, kimliyindən asılı olmayıaraq hər kəs öz cəzasını alacaq. Əgər sizin oğlunuuzu kim isə bu cinayətə təhrik edibsə, ya buna ciddi səbəblər olubsa, hüquqda belə şeylər var, oğlunuz affekt vəziyyətdə belə bir cinayətə əl atıbsa, bu onun cinayətini yüngülləşdirir.

Ata:

- Oğlumu bundan sonra əfv edəcəklər, yoxsa güllələyəcəklər?
- Əlbəttə yox. Amma insanlar əsil həqiqəti öyrənəcək, siz də bu ağır töhmətin altından çıxacaqsınız. Bu cinayətdə əli olanlar da layiqli cəzalarını alacaq.

Ata:

- Ay xanım, dur yemək hazırla, qonaq da acdı, uzaq yol gəlib.

Müstəntiq yeməyə razı olmadı:

- Yox, sağ olun, yemək istəmirəm, amma bir stəkan çay pis olmaz.

Xudahafızlışib həyətdən çıxanda Müstəntiq çox əminliklə dedi:

- Sizə söz verirəm ki, bu cinayətin üstünü açacam.

Ata:

- Nə deyirəm ay rəis, təki sən deyən olsun.

Ana isə dedi:

- Allah köməyin olsun, oğul! Mən də hər gün sənə dua edəcəm!

- Ay kişi, bu qızdan gözüm su içmir, o gədə oləndən, özünə gələ bilmir. Az qala bütün kənd danışır ki, hər gün qəbrin üstünə gedir.
- Kənd qələt eləyir. Uşaqdı də, bir yerdə böyüyüblər, bir yerdə oxuyublar, bir-birlərini seviblər. Adam bir şey itirəndə bir həftə özünə gələ bilmir. İşin olmasın. Torpağın üzü bərkdi bir az keçəndən sonra, özünə gələcək.

Amma ərinin sözləri qadını toxtatmadı:

- Mən sənə deyirəm qız xoşuma gəlmir. Mən anayam, kor deyiləm ha, görürəm də. Bir çağır söhbət elə.
- Demirsən anasan, özün söhbət elə də.
- Mən söhbət eləmişəm. Mən ayrı, sən ayrı. Bir də o zəhrimər tüfəngi ordan götür. Neçə dəfə görmüşəm ki, silib təmizləyir.
- Babasının tüfəngidi də, silib təmizləyir, qoy silib təmizləsin.

Akademik həyatında ilk dəfə idi kiminsə önündə diz çökürdü, kimə isə dil açıb yalvarırdı. Onu güllələsəydilər də, şaqqalasayırlar da heç kimin, hətta Fironun da önündə diz çöküb yalvarmazdı. Ölmək onun üçün dəhşətli bir şey deyildi, bir gün doğulan bir gün də... beş il tez, on beş il gec heç nəyi dəyişmirdi.

Şirəli Müslümov 167 il yaşamışdı, Cəmil Əhmədov 18, ikisi də çoxdan torpağa qarışib gülə-çiçəyə çevrilib yenidən doğulmuşdular, yenidən saralıb-solub torpaqlaşmışdır. Biri cəmi 18 ilə adını tarixə millətin qəhərmanı kimi yazdırılmışdı, biri 167 il yaşayıb adını tarixə çox yaşayan kimi. Onun fikrincə, uzun ömür yaşamaq elə də böyük xoşbəxtlik deyildi – sənin gözləriyin qarşısında övladların, nəvələrin, hətta nəticələrin ölürlər, sən isə yaşayırsan. Tanrı sevmədiyi insana bundan da artıq nə cəza verə bilər. Hüqonun bir fikri çox xoşuma gəlirdi: «Allahlar tərəfindən sevilənlər cavan ölürlər». Mənasız insanların sevgisi ilə çox yaşamaqdansa Tanrının sevimlisinə çevrilib cavan ölməyi üstün tutan tək-tək insanlardan idi.

İndi onu öldürsəydilər elə də böyük bir faciə deyildi. O indi ölmək istəyirdi, amma alçaldılıb və təhqir olunub yaşamaq istəmirdi. İndi bir gözqırpmı ömründə hansı

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
günahı işləmişdi ki, Tanrı onu belə işgəncəyə, əzaba
düçar edirdi.

Dünyada Tanrının hələ də varlığına, insanlığın hələ də
yaşadığına inandığı üçün yalvarırdı. Yalvarırdı ki, bəlkə
bu şeytan övladları eşitməsə də Tanrı eşitsin:

- Yalvarıram sizə! Sizi and verirəm Allaha,
peyğəmbərə, məni öldürün! And olsun Allaha sizi
bağışlayaram. Amma məni təhqir eləməyin!

Amma bu şeytan övladlarının nə Tanrıları vardı, nə də
peyğəmbərləri. Onların Tanrıları da, peyğəmbərləri də
Polkovnik idi. Və onlar öz tanrılarının, öz
peyğəmbərlərinin əmrini yerinə yetirildilər.

- Θ, biz qardaşiq! Bir qazandan yemək yeyirik, bir
təhnənin çörəyini kəsirik. Allaha, peyğəmbərə hörmət
eləmirsiz, çörəyə hörmət eləyin. «Quran»dan
qorxmursuz, çörəkdən qorxun.

Amma, nə «Quran», nə çörək...

Üç nəfər əl-ayağını tutmuşdu və ona diz çökdürmüdü.
Qarşısındaki isə şalvarının qabağını açdı və çox
soyuqqanlılıqla onun üstünə işədi. İşıyə-işiyə də bütün
bunları telefonla çəkirdi...

- Əgər bir də başından böyük qələt eləsən, bunu
internetə qoyacağıq!

Aqil Abbas

Allahi qatil edənlər

Heç Tanrı da bircə dəfə çörək kəsmədiyi Şeytanı belə cəzalandırıb alçalmamışdı ki, onun çörək kəsdiyi, eyni göyü, eyni yeri, eyni Vətəni paylaştığı əsgər qardaşları onu belə cəzalandırırdılar, cəhənnəm əzabı bunun yanında toya getməliydi.

O, yalnız bircə bağıra bildi və bəlkə də dünya yaranandan dünyanın özü belə bağırtı eşitməmişdi. Amma ən dəhşətliyi o idi ki, bu bağırtını nə Tanrı eşitdi, nə onun çıyıllarından olan və çıyıllarından olmayan mələklər...

Ayıldı, amma xeyli vaxt özünə gələ bilmədi. Nə etməli? Qarşıda düşmən, onu öldürə biləcək, anasını, sevgilisini gözüyaşlı qoya biləcək bir düşmən. Arxada da onu təhqir edən, onu alçaldan, öldürüb daha xoşbəxt edə biləcəyi halda, üzünə işiyən Əmisioğlu, dayısıoğlu, qardaşı...

Özünü öldürmək istədi, özünü öldürmək onun düşündüyü qədər də asan deyilmiş... Bəlkə cəbhə xəttini keçsin, onu vursunlar. Amma vurmaya da bilərdilər, əsir götürə bilərdilər...

Yaxınlıqda bir bulaq vardı, getdi bulağa yuyunmağa. Yox, yüz il yuyunsa da, Kürlə Arazın suyunu onun

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
üstündən axıtsalar da üstündəki ləkə yuyulmayacaqdı,
birdən-birə özü özündən iyərəndi... Və qusdu...

Dəli kimi olmuşdu, anası yanında yatdığından evdən çıxa bilmirdi. Nə qədər gözləyirdi ki, anası yuxuya getsin, amma arvadı elə bil ilan çalmışdı. Heç əslində anası da bura yatmağa gəlməmişdi.

Və qızının necə nəfəs aldığından övladının nə çəkdiyini çox gözəl başa düşürdü. Axırda dözə bilməyib ağladı:

- Qızım, sənə qurban olum, özünü niyə öldürürsən?
Kim ölenlə ölüb axı? Özünə yazığın gəlmir, heç olmasa atana, mənə, qardaşına yazığın gəlsin. Sən heç nəyi geri qaytara bilməzsən.

O özünü yuxuluğa vurdu, guya anasının dediklərini eşitmır. Heç anası da təzə bir söz demirdi. O da çox gözəl bilirdi ki, heç nəyi geri qaytarmaq mümkün deyil, amma bununla barışa bilmirdi. «Mən sənsiz

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri yaşıya bilmərəm» deyirdi. Deməli, bunların hamısı sözdən başqa bir şey deyilmiş. Yaşayırıdı axı, işə gedirdi, televizora baxırdı, yeyirdi-içirdi. Onun ruhuna, qanına hopmuş, içində gəzdirdiyi sevgisi ona hər gün nə qədər çox sarılsa da, sevgilisi də hər gün ondan bir o qədər uzaqlaşırıdı. Doğrudanmı bir gün bütün bunlar yalnız acı bir xatirəyə çevriləcəkdi. Və hər şey anasının dediyi kimi olacaqdı.

Qorxa-qorxa dedi:

- Ana, deyirlər o qatil deyilmiş.
- Hə qızım, bu gün bulaq başında arvadlar da danışındılar, kəndə gələn müstəntiq də deyirmiş ki, qatil deyil.
- Ana, indi o komandırı tutacaqlar?
- Yat bala, yat. Mən nə bilim, hökumət deyiləm ki!

Telefondakı adam elə bağırdı ki, az qaldı qulağı tutulsun:

- Sən orda nə hoqqa çıxardırsan?

- Cənab prokuror, sizin tapşırığınızla cinayəti açmaq isteyirəm. Özü də deyəsən açmaq üzrəyəm.
- Nə cinayət işi? Sən orda camaatı üstümüzə qaldırmaqla məşğulsan. Sənin o kənddə nə itin azib? Ölkədə elə bir təşkilat qalmayıb ki, sən orda olandan sonra teleqram vurmayıalar. Eşitmışəm meyidi yenidən ekspertizadan keçirmək isteyirsən. Camaatın cavan oğlu olüb, torpağı qurumayıb, sən də qəbri qazdırmaq isteyirsən.
- Cənab prokuror, əvvəla meyid yarılmadan basdırılıb. İkincisi də, mənim əlimdə xeyli dəlil var.
- Bilmirəm sənin əlində hansı dəlil var, amma onu bilirəm ki, öldürülənlərin qohum-əqrəbələri da səndən şikayət edirlər. Müsəlmançılıqda qəbri açmaq heç bilirsən nədi? Ölənlər məlum, öldürən məlum, day sən nə axtarırsan? Açıq işdir də!
- Cənab prokuror, məsələ sizin və hamının bildiyi kimi açıq deyil. Mən çox incələmişəm o əsgər qatil deyil, onu qatil ediblər.
- Ay müsəlman, ağızında bir quranlıq söz danışıram, sən də başlamışan qatıldı, qatil deyil. İşi yekunlaşdır, qayıt geri.
- Cənab prokuror, sizin oğlunuz əsgər olub?

- Nədir ki?

- Soruşuram də! Bu mənim də, sizin də oğlunuzun başına gələ bilər.

- Bura bax, həddini aşma. Sənə əmr edirəm işi yekunlaşdır, dön geri.

Müstəntiq dediyindən geri çəkilmək fikrində deyildi:

- Cənab prokuror, çox xahiş edirəm, mənə bircə həftə vaxt verin, mən o komandiri qandallayıım gətirim sizin hüzurunuza. Xalq də həqiqəti bilsin.

Prokuror istehza ilə soruşdu:

- Kim bilsin, dedin?
- Xalq.

Prokuroru təzədən od tutdu:

- Nə boş-boş danışırsan? Xalq kimdi? Mənə xalqın bilmək istədiyi həqiqət yox, rəhbərliyə sərf eləyən həqiqət lazımdı. Sən hələ bunu anlaya bilməmisənsə get bazarda kartof sat! – dedi və telefonun dəstəyini atdı.

Müstəntiqin kəndə qəfil gəlişi, xüsusi ilə də qəbir üstə getməsi, müəllimlərlə görüşməsi hamını çاش-baş salmışdı.

- Deyirlər uşağın günahı yoxuymuş...
- Yazığı o həddə çatdırıblar...
- Cox pis təhqir ediblərmiş...
- Deyirlər, qəbri təzədən açacaqlar, yazılıq uşağı qəbirdə də rahat yatmağa qoymurlar.

Yas mərasimindən sonra suyu sovulmuş dəyirmana dönmüş həyətə o qədər adam toplaşmışdı ki, oturmağa yer olmadığından coxu ayaq üstə qalmışdı.

Həyətdə üç mərəkə vardı - kişilər Atanın, qadınlar Ananın, cavanlar isə Böyük Qardaşın başına yiğilmişdi. Ata yenə həmişəki soyuqqanlığını qoruyub saxlayırdı, deyilənlərə o qədər də müdaxilə eləmirdi.

- Müstəntiq nə deyirdi?
- Nə bilim vallah, nə isə deyirdi də.
- Doğrudan uşağın günahı yox imiş?
- Nə boş-boş danışırsınız, mənim oğlum öz əsgər qardaşlarını öldürüb.
- Bəs, müstəntiq deyirmiş ki...

- Bura baxın, sizə qurban olum, mənim nə çəkidiyimi heç Allah Allahlığıyla da bilmir. Qoyun dərdimi çəkim. Müstəntiq bunu deyib, onu deyib... Müstəntiq əgər mənimlə söhbət eləyibsə, elə söz deməyib. Müstəntiq sadəcə olaraq bu faciənin səbəblərini axtarır.

Qonşulardan birinin sözü aləmi bir-birinə qatdı:

- O düzdür ki, uşağın qəbrin açacaqlar?

Elə bil Ananın yarasına duz basdırılar, çığırkıdı:

- O qəbrə əl uzadanın əlini kəsərəm! Mən hələ ölməmişəm!

Böyük Qardaş anasına yaxınlaşıb boynunu qucaqladı:

- Hirslənmə ay ana, sözdü də, kimsə deyib.

Ağbirçəklərdən biri yaylığının ucu ilə yaşarmış gözlərini sildi:

- Heç kim ona qatil deyə bilməz. Bax, bu qucağımda böyüüb, qız kimi həyalıydı. Bu camaatın gözünün işığıydı.

Başqa bir qadın:

- Eşitdik ki, gələn müstəntiq də uşağın qatil olduğuna inanmır, sevindik, yiğişib gəldik. Camaat istəyir ki, uşağın qanı yerdə qalmasın.

Hadisədən sonra onlarla heç yovuşmaq istəməyən kənd camaatının bu canfəşanlığından elə də xoşlanmayan

Ata kinayə ilə dedi:

- Sağ olun, ən ağır günlərimizdə bizi tək qoymamısız.

Camaat Atanın bu kinayəsini başa düşmədi.

Kriminalist dəfələrlə hadisə yerinə getmiş, izi tutub meşədən keçərək örüşə qədər qalxmışdı. Gedib-gəlməkdən az qala bu izi ciğira çevirmişdi. Və bu ciğirdə da hər ağacı, hər kolu, hər daşı tanıydırdı. Dəfələrlə bu ciğirlə gedirdi ki, bəlkə nəyi isə nəzərdən qaçırib, nəyi isə görməyib. Amma nə illah edirdi, atdan o yana keçə bilmirdi, iz atda itirdi. Bu üzəngisiz, yəhərsiz atı kim minmişdi? Bunu bircə at və atı minən bilirdi. Atın dili yox idi soruşa, minən də ki... Bir-iki dəfə atı sığallamışdı, at da məzlum-məzlum başını çeviririb ona baxmışdı ki, məndən nə istəyirsən.

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Hər dəfə də uşaq yüyürüb gəlmışdı və qorxa-qorxa
demişdi:

- Əmi, atımızı aparacaqsız?

Gülümsəmişdi:

- Yox oğul, qorxma.

Bu kənddə uşaqdan böyüyə hamını birər-birər
öyrənmişdi. Az qala kənddə hamı ilə söhbət eləmişdi,
çoxlarını adı ilə tanır, camaat onunla köhnə tanış
kimi görüşür, evə dəvət edirdi. O isə yalnız at
sahibinin evinə dönər, bir stəkan çay içərdi.

Kələfin ucunu bu kənddə axtarır, nə qədər ələk-vələk
edirdisə də, amma heç kimin nə Polkovniklə, nə də
onun komandirlilik etdiyi hərbi hissə ilə nə bir əlaqəsini
tapa bilirdi, nə də o ata minəni görən bir nəfəri. Tam
yəqin etmişdi ki, bu kənddən kiminsə Polkovniki
oldurməsi mümkün deyil, kənddəki camaatın çoxunun
hətta dağın o üzündə hərbi hissənin olduğundan da
xəbəri yox idi.

Amma ona inanırdı ki, Polkovniki kim öldürmüştüsə
mütləq bu kəndlə bağlı adamdı, bu kəndi, bu ərazini
yaxşı tanıyor.

Kriminalisti ən çox çətinə salan hadisə baş verən gün
kəndə gəlib-gedənlərin kimliyini müəyyənləşdirmək

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri idi. Həmin gün kənddə yas yeri olduğundan ətraf kəndlərdən, şəhərdən o qədər insan gəlib-getmişdi ki, onların siyahısını çıxarmaq qeyri-mümkün idi. Toya gələnləri öyrənmək asandı, siyahını götürürsən, vəssalam. Amma yas...

Kriminalist bunu da araşdırmağa çalışmışdı, amma əlinə bir tutalqa keçirə bilməmişdi.

Bütün ehtimalları boşça çıxmışdı, yalnız bircə ehtimaldan başqa – intiqam. Kriminalist gecə-gündüz bu ehtimalın üzərində baş sindirirdi: Polkovnikdən kim və niyə intiqam almalıydı?! Ortada intiqama əsas ola biləcək üç fakt vardı: intihar, ehtiyatsızlıqdan baş verən ölüm hadisəsi və bir də əsgərin yoldaşlarını və özünü güllələməsi.

İntihar hadisəsi ilə Polkovnikin qətli arasında elə bir ciddi əlaqə görmürdü. Əsgər sevdiyi qızın başqası ilə nişanlanması xəbərini eşidəndən sonra özünü qəribə aparılmış, içində çəkilib hamidan qaçırmış. Yoldaşları onu tək qalmağa qoymaq istəməsələr də sonda bacarmamışdır. Komandirin diqqətsizliyi olsa da, bu ölümü onun ayağına yazmaq olmazdı. Əsgərin valideynləri də övladlarının ölümündə heç kimi günahkar bilməmişdilər.

Ehtiyatsızlıqdan özünü öldürən əsgərin ailəsi hələ də şikayətçi idi. Oğullarının ölümündə komandirlərini, xüsusilə də Polkovniki təqsirli bilirdilər. Övladları dəfələrlə əsgər yoldaşları tərəfindən incidildiyini, komandirlərinin ona qarşı haqsızlıq etdiklərini məktubla atasına yazmışdı. Atası bir neçə dəfə hərbi hissəyə gəlib komandirlərlə görüşsə də xeyri olmamışdı. Axırıncı dəfə Polkovniklə görüşəndə aralarında söz davası düşmüş, Polkovnik də əsgərlərə onu hərbi hissədən bayırə atmalarını əmr eləmişdi. O da oğluna bir şey olarsa Polkovniki öldürəcəyi ilə hədələmişdi. Hadisə baş verdikdən sonra çox ciddi təhqiqat aparılmışdı. Amma, həm şahidlərin ifadəsinə, həm də ekspertizanın rəyinə görə, əsgər silahını təmizləyərkən ehtiyatsızlıqdan əlində güllə açılıb qarnına dəymışdı. Hospitala çatdırılsalar da, xilas etmək mümkün olmamışdı.

Amma əsgərin atası nə şahidlərə inanırdı, nə də ekspertizanın rəyinə, hələ də oğlunun ölümündə Polkovniki günahkar bilirdi və demək olar ki, az qala hər gün müxtəlif orqanlara özü məktub yazmaqdan yorulmasa da, həmin orqanlar ona eyni cavabları

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri yazmaqdan nəinki yorulmuşdular, hətta bezmişdilər.

Son zamanlar daha cavab da yazmirdılar. Qəzetlərə üz tutmuşdu, müxalif qəzetlər də yazmışdılar-yazmışdılar və onlar da yorulmuşdular. Yalnız hansısa bir hərbi hissədə xoşagəlməz hadisə olanda bir-iki cümlə ilə yada salırdılar.

Ən şübhəli və xoşagəlməz hadisə də o idi ki, Polkovnik qətlə yetirilən günün axşamı kənddə məclis qurub qohum-əqrəbasını, dost-tanışlarını başına yığıb yeyib-içmişdi. Oğlunun ölümündən sonra heç bir toyasənliyə getməyən bu adamın belə bir məclis qurması şübhə doğurmaya bilməzdi.

Bir şübhəli cəhət də o idi ki, Polkovnikin qətlə yetirilməsini gecə televiziyada xəbərlərdə demişdilər. Bəs necə ola bilərdi ki, televiziyada verilən xəbərdən 2-3 saat əvvəl belə bir şadýanalıq təşkil etsin.

Və həmin məclisdə də:

- Allah qırx ili gözləmədi, cəzasını verdi! – deyə sevincini gizlədə bilməsin.

Bu xəbər Polkovnikin öldürülməsindən bir neçə saat sonra bu kəndə necə gəlib çata bilərdi, kim çatdırıbilərdi?

- Siz Polkovnik öldürülən gün saat iki-üç radələrində harda olmusunuz?
- Polkovnik kimdi?
- Sizin rəhmətlik oğlunuzun qulluq etdiyi hərbi hissənin komandiri.
- Polkovnikin öldürülməsi elə bir ciddi tarixi gün və ya tarixi hadisədir ki, yadımda saxlayım?
- Gəlin ciddi olaq.
- Mən ciddi deyirəm. Rəhmətlik Lenindən başqa tarixi şəxsiyyətlərin öldüyü günü yadımda saxlamıram. Tarixi şəxsiyyətlər bir yana, atamın-anamın öldüyü gün də yadımdan çıxıb.
- Yaxşı, mən həmin günü sizin yadınıza salıram...
- Bilmirəm, yəqin ki, kənddə olmuşam.
- Alibiniz var?
- Vallah, sir-sifətdən pis oğlana oxşamırsız, amma atanız yaşda olan bir adamlı məzələnirsiz. Alibi nədi?
- Yəni həmin vaxt sizin kənddə olduğunuzu, kənddən kənara çıxmadığınızı təsdiq edəcək sübutunuz, şahidləriniz var?
- Dedin ki, həmin gün yadımda deyil. Əgər mənim yadımda deyilsə, nə bilim kənddə kimin yanında qalıb.

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

Gərək ki, məşəyə odun gətirməyə getmişdim. Bizim kənddə qaz yoxdu, elə deyirlər çəkəcəyik, çəkmirlər, gərək indidən tədarük görək. Yaxşı olarkı camaatdan soruşasınız, yəqin ki hafızəsi məndən güclü olanlar bir söz deyə bilərlər.

- Yaxşı, bunu araşdıraram. İndi deyin görüm həmin gün evinizdə qonaqlıq vermisiz?
- Ağsaqqal adamam, mənə yalan danışmaq yaraşmaz, bu olub. Xəbəri eşidən kənd tökülb gəlmişdi. Camaatı ac-susuz yola salmayacaqdımkı! Allah verəndən bir süfrə açdıq.
- Siz həmin məclisdə demisiz ki, Allah cəzasını verdi?
- Bəli, demişəm. Hələ istəyirsiz sizin eşitmədiklərinizi də söyləyim. Hətta demişəm ki, onu vuranın əlinə qurban olum, məndən qeyrətli çıxdı.
- Özünüz deyirsiz ağsaqqal adamsız, bir insanın ölümünə necə sevinə bilərsiz?
- Bilirsiz, cavan oğlan, Allah mənə verdiyi dərdi düşmənimə də verməsin. Kiminsə ölümünə sevinmək insanlıq deyil, kişilik deyil. Amma mən bunu sizə başa sala bilmərəm, heç siz də başa düşə bilməzsiz. O polkovnikdi-nədi, onu öldürməmişəm, alibinin də nə olduğunu çox yaxşı bilirəm. Və əlli alibim var. Bir-bir

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
sayacam. Sizə də məsləhət görürəm heç onu öldürəni
axtarıb tapmayasınız da. Yer üzündən bir əclaf, bir
namərd azalıb. Əgər onu öldürəni tapmaq və həbs
etmək sizin üçün çox vacibdirsin, yazın, altına qol
çəkim ki, mən öldürmişəm. Kişi deyiləm qol
çəkməsəm! Onsuz da onu mən öldürməliydim, bəlkə
elə əvvəl-axır da öldürəcəkdir. Kim isə kişilik edib
mənim görməli olduğum işi görüb. Mən də böyük
məmnuniyyətlə o kişinin əvəzinə cəza çəkməyə¹
razıyam.

- Çox gözəl danışırsız. Sanki kimdənsə hüquq təhsili
almısız, ya da kimsə sizi hazırlayıb.
- Bilirsiz, oğul... Bağışlayın sizə oğul dedim...
- Eybi yox, buyurun.
- Mən əkinçi adamam, heç kim də mənə heç nə
öyrətməyib. Fikirləşdiklərimi deyirəm.
- Ov tüfənginiz var?
- Var.
- Hardadı?
- Evdə divardan asılıb. Əgər hələ həbs etməmisinizsə
gedib gətirə bilərəm. Yox, əgər həbs olunmuşamsa,
adam göndərin gedib gətirsin.

- Neçə kalibirdi?

- On iki.

Düz gəlirdi.

- Yaxşı, bir sualım da var. Siz hadisədən bir az sonra bu xəbəri kimdən eşitmisiniz?

- Balaca bir ölkədə yaşayıraq, o başda öskürəndə bu başda Ya haqq Allah deyirlər.

- Bir az da dəqiq danışsaq?

- Şəhərdəki qohumlar zəng etdirilər.

- Nə dedilər?

- Düzünü bilmək istəyirsiz?

- Əlbəttə.

- Gözaydındılığı verirdilər.

Neçə-neçə bundan da ağır qətlin üstünü açan təcrübəli Kriminalist nə qədər hərləyib-fırlayırdı, sıfırdan başlayıb bildiyi müəyyən nöqtəyə qədər gəlirdi, yenə sonda heç bir şey onun istədiyi kimi alınmırıldı. Kələfi aça-aça gəlirdi, sona çatanda yenidən düşürdü qırx arşın quyunun dibinə. İndi gəl kəndirsiz-filansız heç

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri kimin düşmək istəmədiyi, düşənlərin də çıxa bilmədiyi quyudan çıx.

Əlində bir dəmir gilizdən, iki qurğunun güllədən və bir də heç cürə danişdırı bilmədiyi yabıdan başqa tutalqa yox idi. Bunlar da bir Bermud üçbucağı təşkil edirdi, o da qalırkı indiyədək heç kimin çıxa bilmədiyi bu Bermud üçbucağının içində.

Atın cidarını açmamışdan öncə yalnız sığalladı, üzünü qoydu sinəsinə, sinəsini oxşadı. Atın gözləri böyümüşdü və başını döndərib bu böyümüş gözlərlə ona baxırdı və elə bil həyatda ilk dəfə idi ki, onu belə oxşayırdılar, əzizləyirdilər. At deyəndə bir az böyük çıxır, yabıydı. Bəlkə nə vaxtsa o da at olmuşdu, kişnəmişdi, ayağı ilə yeri cırmaqlayıb finxırmışdı, madyan belinə qalxmışdı. İndi neçə illər idi qışda onunla meşədən odun daşıyırdılar, yayda ot-ələf, yaxşı ki, arabaya qoşmurdular.

Bu əzizləmə, sinəsini oxşayan iliq nəfəs atın xoşuna gəldi, nə qədər şüursuz olsa da bu iliq nəfəs onu yerindən oynatdı, madyan belinə qalxdığı vaxtlardakı

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri kimi qabaq ayağıyla yeri cırmaqlayıb razılıqla finxirdi.

Hiss elədi ki, at onu yaxına buraxdı. Bundan sonra ürəyi çırpına-çırpına ətrafa baxdı, kimsə gözə dəymirdi, yalnız yamacın bir az aşağısında yerin o qədər də düz olmasına baxmayaraq futbol oynayan uşaqlar vardi, onlar da söyüşə-söyüşə top qovalayırdılar. Cidarı açdı və ehtiyatla meşəyə çəkdi, sevindi ki, görən olmadı, ayağını bir kötüyün üstə qoyub qalxdı atın belinə.

Bəlkə yüz dəfə ölçüb-biçmişdi. Hərbi hissəyə maşınla getmək olmazdı, hissə sərhəddə yerləşdiyindən və ondan o yana kənd-kəsək olmadığından bu yoldan yalnız əsgər maşınları keçirdi, bir də adətən bazar günlərində övladları ilə görüşməyə gedən valideynlər. Bu qədər yolu meşə ilə piyada getmək çox çətin deyildi, amma xeyli vaxt aparardı. O, öz kəndlərindən də atla çıxa bilərdi, amma şübhələnərdilər. Ona görə hərbi hissəyə daha yaxın və qohum-əqrabalarının yaşadığı kənddən bir at tapıb onunla getmək daha ağıllı yol idi. Bu təkcə vaxt qazanmaq demək deyildi, həm də gözlənilməz bir hadisə baş versəydi at onu bu dağda, bu meşədə aradan çıxara bilərdi.

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Tanrı birinin bəxtini bağlaşa da, o birinin bəxtini açırdı,
kimsə onun ata mindiyini görməmişdi.

İntiqam hissi ömründə intiqamın nə olduğunu
bilməyən, bilsə də bunu almağa qabiliyyəti olmayan,
heç kəsin toyuğuna Tanrının bircə daşını da atmayan
bir insanı əsil qatılə çevirmişdi.

O, Polkovnikin bütün iş qrafikini – hərbi hissəyə nə
vaxt gəlir, nə vaxt gedir, hansı günlər maşını özü sürür,
hardan haçan keçir – elə dəqiqliklə öyrənmişdi ki,
peşəkar qatillər ona həsəd apara bilərdi. Amma o bunu
necə öyrənmişdi, bu onun sırrı idi. Ən peşəkar qatillər
kimi, istəyini həyata keçirəcəyi yeri də dəqiqliklə
seçmişdi.

Bura döngə idi və keçən maşın mütləq sürətini
azaltmalydı. Həm də bu döngəyə burulan maşınlar bir-
iki dəqiqlik gözdən qaçırdı. Yolun sağ tərəfi daşlıq-
qayalıq idi, bəzən, xüsusi ilə də yağışlar yağanda bu
daşlar yola dağılardı, hətta yolu kəsərdi, sol tərəf isə
meşəlik idi, bir az aşağıda isə dağ çayı axırdı.
Polkovniki vurmaq üçün burdan əlverişli yer ola
bilməzdi.

Çaya çatanda atdan yendi, atı bir ağaca bağladı və çayı

keçib qalxdı yolun kənarına. Elə bir yer seçdi ki,

burdan döngədən çıxan maşın yaxşı görünürdü.

Saatına baxdı, Polkovnikin gəlib-keçməsinə çox az qalırdı.

Yolun sağ tərəfindəki qayalıqdakı daşı-kəsəyi yola diyirlədi, yolu təmizləmək üçün maşın mütləq dayanmalıydı.

Sonra iri gövdəli bir palidin arxasında yerini rahatladı.

- Olar?

Prokuror nəzərlərini əlindəki qəzetdən ayırdı və
eynəyini çıxarıb qapının ağızında dayanmış
Müstəntiqə baxdı və qəzeti stolun üstə tulladı:

- Buyurun. Bu qəzelər də lap ağını çıxarıb, ituşaqları
ağızlarına gələni yazırlar, bir balaca gözünü ağardırsan,
Avropa tumanını keçirir başına! Otur, de görüm işi
bitirdinmi?

Müstəntiq ataların nəsihətini eştiməyib it hürən tərəfə
deyil, işiq gələn tərəfə üz tutanda onu nə gözlədiyini
çox yaxşı bilirdi və hər şeyi də gözünün altına almışdı.

Hələ işıq gələn tərəfə xeyli qalmış divlərin səs-küyü, hənirtiləri nəinki eşidilirdi, artıq qulaqlarını deşməyə başlamışdı. O uşaq deyildi və divlərə gücü çatmayacağını, onların əlindən işığı ala bilməyəcəyini də başa düşürdü. Amma geri dönməyəcəkdi. Nə rütbə, nə də vəzifə o uşaqların qanından qiymətli deyildi. O uşaqlar kimi onun da balalarıvardı, bu gün-sabah əsgər olacaqdılar, yox, bu qandan keçməyəcəkdi.

İndi divlərdən birinin qarşısındaydı.

Özünü toparladı və prokurora necə baxdısa - adətən Əmir Teymur sabah asdıracağı adamlara belə baxırdı və həmin adamlar da bu baxışların altında bircə dəfə udqunardılar, damarlarında qan donardı və əslində bundan sonra heç onları asmaq da lazımdı...

... Nə o Əmir Teymur idi, nə də prokuror sabah asılacaq adam - prokuror bu baxışlara tablamadı udqundu və başladı stolun gözündə nə isə axtarmağa.
- Bitirdim! – dedi və oturdu. Gətirdiyi qovluqları qoydu stolun üstə, sonra həmin qovluqların birini açıb ittihamnaməni qoydu prokurorun qarşısına.

Prokuror yenidən eynəyini taxdı və başladı ittihamnaməni vərəqləməyə. Vərəqlədikcə bir dəfə yox, bir neçə dəfə udqundu, su süzüb içdi, qalstukunu

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri boşaltdı, yenə oxumağa başladı, amma axıracan oxumadı, hirslə bir kənara itələdi və qalxdı ayağa:

- Bu nədi?

Müstəntiq çox soyuqqanlıqla:

- Oxumadınız?

Prokuror az qala bağırdı:

- Sən prokurorluğu barmağına dolamışan! Paqonunu sökdürərəm.

- Qışqırmayın! Qarşınızda oturan uşaq deyil, mühüm işlər müstəntiqdi. Ya bu işi qəbul edəcəksiz, ya da mənim istəfa ərizəmi. Paqonumu da sökdürməyə ehtiyac yoxdu, - dedi Müstəntiq; - işi qəbul etməsəniz özüm qoparıb bağışlayacam sizə, ulduzları söküb öz paqonunuza taxarsız. İstəfa ərizəmi cırmağı da ağliniza gətirməyin, qeydiyyatdan keçirmişəm və bir surətini də rəhbərliyə ünvanlamışam. Mənim balalarım var, heç balalarım olmasa da, başımın üstə Allahım var. Mən o uşaqların qanını batırı bilmərəm. Ya Polkovnikin həbsinə icazə verəcəksiz, ya da mən qan batırıb vəzifə alacağımı, sizin buyurduğunuz kimi gedib bazarda kartof, göy-göyərti sataram. Mən nə igid deyiləm, nə də vicdanı təmiz. Amma əclaf da deyiləm. Mən işi tamamlamışam, o Polkovnik həbs olunmalıdır. Qalır

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
sizin onun həbsi ilə əlaqədar təqdimata imza

atmağınız. Bilirəm ki, o təqdimata imza atmağa nə
cəsarətiniz, nə də kişiliyiniz çatar. Ondan da xəbərim
var ki, işi məndən alıb başqa bir müstəntiqə verilməsi
ilə bağlı əmr hazırlamışız. Eybi yox, bir gün bir oğul
çixar və bu işi yenidən arxivdən çıxarar, onda o
Polkovniki də, sizi də... - dedi və qalxdı ayağa, yenə
Əmir Teymur sabah asdıracağı adama baxdığı kimi
prokurora baxdı: - Mən getdim. -və getdi qapıya.
Prokuror eynəyini çırpdı döşəməyə:

- Qayıt geri!

Müstəntiq əlini yellədi.

Prokuror:

- Mən sənə əmr eləyirəm!

Müstəntiq bu dəfə əlini yelləmədi, döndü arxaya, baş
barmağını iki barmağının arasından çıxarıb:

- Ala! – dedi və otaqdan çıxdı.

Yenə divardan asılmış tüfəngi götürdü, əsgı ilə
möhkəm-möhkəm sildi, sonra lüləsini açıb patronu
çıxartdı, atası kimi o da bir gözünü qiyib lülənin

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri boşluğunundan nişan alırmış kimi baxdı, sonra əsgini şişə dolayıb neçə ildi barıt tüstüsü görməyən lülənin içini yaxşı-yaxşı təmizlədi. Təmizləyəndən sonra yenə bir gözünü qiyib lülədən qarşıya baxdı. Bayaq çıxartdığı patronu da möhkəm-möhkəm sildi və qoydu lüləyə bağladı, lülə necə şaqqıltı ilə bağlandısa, bu şaqqıltıdan diksindi və tez qapıya baxdı ki, gələn-görən olmadı ki. Toxdadı, nə gələn vardı, nə görən...

Kriminalist evə qalxmadı:

- Elə həyətdə otursaq yaxşıdı – dedi.

Ev iyəsi Kriminalistə də, özünə də çay süzdü,

mürəbbə çekdi və həyətdəki çiyələkliyi göstərdi:

- Öz həyətimizdəndi.

Kriminalist gülümşədi və başı ilə təşəkkür etdi:

- Sağlığınızı qismət, yaxşı həyət-bacanız var.

- Özüm baxıram. Bilirsiz bu ağaclar da, çiyələk də adamdan da betərdi, gərək nazını çəkəsən. Nazını çəkməsən küsər, sonra nə qədər yalvarsan da xeyri yoxdu, qupquru quruyar.

- Ağsaqqal, mənim də şəhərdə bir bağtəhərim var. Nə qədər meşə torpağı da gətirib tökmüşəm xeyri yoxdu.

Ev iyəsi güldü:

- Tökdüyün meşə torpağı üzlükdü, gərək astar da bərəkətli torpaq olsun, axı. Çayını iç, soyutma.

Kriminalist mürəbbədən bir qaşıq qoydu ağızına, doğrudan da çox dadlıydı.

Ev iyəsi:

- Hə, qardaş, qonaqdən soruşmazlar, nəyə gəlmisən, amma sən elə-belə qonaq deyilsən, elə-belə də gəlməzsən, ona görə də bağışla, xeyirdimi?

Kriminalist çaydan bir qurtum da alıb stəkanı qoydu nəlbəkiyə:

- Ağsaqqal, neçə dəfə kəndinizdə olmuşam, bilirsiz ki, Polkovnikin ölümü ilə bağlı hadisəni araşdırıram. Sizin qızınıza bir neçə sualım var. Onu prokurorluğa dəvət etmək istəmədim, kənd yeridi, ona görə özüm gəldim. İcazə versəydiniz...

Ev iyəsi istehza ilə:

- Yoxsa, Polkovniki mənim qızım vurub?!

Tarixdə belə hadisələr çox olmuşdu. Qadınlarda

intiqam hissi kişilərə nisbətən daha güclü olur. Onlar intiqamlarını almaq üçün bir anda dişi aslana çevrilə bilərlər. Filosoflara inansaq, qadının qəlbində nə gizləndiyindən Tanrı da xəbərsizdi.

İndi Kriminalistin soruşmaq istədiyi qızın öz sevgilisinin intiqamını alması mümkün idi.

Kriminalistdə də bu evdəki silah və qızın da çox sərrast gullə ata bilməsi haqqında dəqiq məlumat vardi. Və qızın gecələr sevdiyinin qəbri üstə getdiyindən də xəbərdar idi. Onun şübhələndiyi adamlar çox olsa da, qız şübhələndikləri sırasında deyildi. İndiki zamanda hansısa bir qızın öz sevgilisinin intiqamını almaq üçün kimi isə öldürə biləcəyinə heç cürə inana bilmirdi. Amma baş vermiş cinayəti ən kiçik detallarına qədər öyrənməliyidi.

Kriminalist başını buladı:

- Xeyr, aqsaaqqal, qətiyyən. Qapınıza da bu məqsədlə gəlməmişəm. Dedim axı, elə bir məqsədim olsayıdı qızınızı prokurorluğa çağırardım. Məsələni incəliyinə qədər araştırmaq mənim vəzifə borcumdur. Mən sizin qızınızdan rəsmiyyət üçün bir-iki suala cavab almaq

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
istəyirəm. İcazə versəydiniz elə sizin yanınızda söhbət
edərdim. Və bir də sizin silahınızı ekspertizzadan
keçirməliyəm, tezliklə qaytaracam.

Ev yiyəsi bir söz demədən qalxdı evə, əlində silah
qayıtdı, qızı da ardınca.

Silah həmişə dolu olardı, lülədəki gülləni çıxartdı,
sonra üzünü göyə tutub tətiyi çəkdi və qoydu stolun
üstə:

- Buyurun.

Qız da əyləşdi.

Kriminalist qızın haqqındaki bütün məlumatları
qarşısındaki sənədə qeyd edəndən sonra soruşdu:

- Xanım, siz Akademikin qulluq etdiyi hərbi hissədə
olmusunuzmu?

- Xeyr.

- Hərbi hissənin harada yerləşdiyini bilirsinizmi?

- Hansı rayonda yerləşdiyini bilirom, amma yerini
dəqiq bilmirəm.

- Hərbi hissə komandirini tanıyırsınızmı?

- Xeyr, amma adını-familyasını qəzelərdən oxumuşam,
şəkilləri də vardi.

- Hadisə baş verən gün harda olmusuz?

- İş yerində.

- Bunu kimlər təsdiq edə bilər?
- Ata-anamdan başqa, həmin gün dərsə gedən bütün uşaqlar və müəllimlər. Kitabxana məktəblə üzbəüzdür.
- Silahdan istifadə edə bilirsiz?
- Bu kənddə balaca uşaqlar da güllə ata bilir.

Kriminalist sənədi doldurduqdan sonra dedi:

- Xahiş edirəm, oxuyun və imza atın.
- Qız sənədə yazılınları oxudu, sonra imza atıb
- Kriminalistə qaytardı.
- Məndən şübhələnirsiz?
- Mənim vəzifəm hamidan şübhələnməkdi. Amma sizdən şübhələnmirəm. Atanıza da dedim, aldığım izahat rəsmiyət üçündür.

Qız bir atasına baxdı, bir Kriminalistə baxdı:

- Bir söz deyə bilərəm?
- Buyurun.
- Gütüm çatsayıdı, onu özüm öldürərdim! – dedi və qalxıb getdi.

Kriminalist silahı götürüb baxdı bir sanballadı, qədim, əla bir beşəçilan idi, çox xoşuna gəldi, dedi:

- Satmazsız?

Ev yiyəsi:

- Vallah, lap bağışlayardım, amma mənə ata-babadan qalıb. Babam bu tüfənglə erməni-müsəlman davasında bu dağlarda düşmənin qabağını kəsib. Qundağındakı işarələr isə babamın necə düşməni gəbərtdiyini göstərir.

Kriminalist tüfəngin qundağını sığalladı və silahı qaytarıb qoydu stolun üstə:

- Götürün.
 - Aparası olmadız?
 - Xeyr, cinayət on iki kalibirli tüfənglə törədilib, bu otuziki kalibirdi. Mən gedim, bağışlayın narahat etdim.
- Ev iyəsi:
- Olmaz qardaş, bu darvazadan içəri girən hər kəs mütləq bir qismət çörək kəsməlididi. Bizim arvad da yaxşı çıçırtma bişirib. Buraxmaram.

Ev iyəsi elə səmimiyyətlə dedi ki, Kriminalist qayıdıb oturdu:

- Nə deyirəm ki!
- Çörək yeyə-yeyə Kriminalist soruşdu:
- Ağsaqqal, rəhmətlik Akademikin atası necə adamdı?
- Hansı mənada?

- Elə hər mənada.

- Qardaş, mən başa düşürəm, bu sənin vəzifəndi, bayaq özün dediyin kimi hər kəsdən şübhələnməlisən. İtik bir yerə, güman min yerə. İgid adamdı, yüz ilin ovçusudu, gözəl insandı. Bu kəndi davada böyük oğluyla o qoruyub, səngərdən çıxmırıldı. Quşu gözündən vurur.

Yaxşı da ustadı, əlləri də qızıldır. Müharibə vaxtı Allahın qaz trubasından top düzəltmişdi, dayandoldurum düzəldib kəndin cavanlarına paylamışdı.

Müstəntiqlə Kriminalist üzbəüz oturmuşdu,
qarşılarda da çay, bir az da mer-meyvə.

Kriminalist otağa göz gəzdirib:

- Gözəl kabinetin var – dedi.
- Sağ ol. Allah mənim prokurorumun balasın saxlasın, hamısı onun sayəsindədi.

Kriminalist duruxdu, Müstəntiqlə öz prokurorunun arasındaki dava bir ara qəzetlərin manşetindən düşməmişdi, təəccübələ soruşdu:

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

- Səni orqandan prokuror xaric etdirmədimi?

Müstəntiq güldü:

- İki məndən alıb başqa müstəntiqə verəndə, düzü istəfa ərizəsi yazmışdım, təqaüdə getmək istəyirdim.

Amma prokuror ilan kimi quyruğunun üstə qalxıb məni xaric etdirdi. Təəssüflənmirəm. Özü də doğru sözümdü, həqiqətən də bu gördükərinə görə prokurora borcluyam. - Kriminalistin çəşqin-çəşqin ona baxdığını görüb: - Prokuror məni kabinetdən qovanda dedi ki, müstəntiqliyi bacarmırsan, get kartof sat, göygöyərti sat. İndi həqiqətən göy-göyərti satıram.

Moskvaya göyərti vururam. Heç prokurorun özünün də bu işdən xəbəri yoxuymuş, yoxsa özü də çoxdan prokurorluğu atıb göyərtiyə girişərdi. Pul göyərtidəymış. Maaşdan-maaşa zorla çatdırıldım, arada olan çax-çuxa da o qədər göz dikənvardı ki, özün bilirssən də, nə deyim. İndi vəziyyətimi görürsən də! Sənin işlərin necə gedir?

- Soruşturma, çox pis.

Müstəntiq yenə güldü:

- Dostum, at getsin, çıx gəl bəri. Sənə şirkətdə bir iş verim kef elə. Yaxşı mışmirığını sallama, zarafat edirəm. Amma hər zarafatda bir həqiqət var. Nə isə.

İndi de görüm mənə görə nə qulluq. Sənə nə

köməyim dəyə bilər. Hadisələrdən xəbərim var.

- Mən bu zəhrimar ölüm işini aça bilmirəm, ona görə yanına gəlmışəm.

Müstəntiq:

- Mən sənin yerinə olsam bu işi heç açmaram. O qədər açılmayan işlər var ki, bu da olsun onlardan biri. Kim vurub əlinin içindən gəlib. Elə bilməki o Polkovnikə görə xaric edildiyim üçün belə deyirəm. Əsla. Mən o Polkovniki həbs edəcəkdir, divlər qoymadılar, yoxsa indi sağ idi. Onu həbsdən xilas edib güllənin qabağına verdilər.

- Yaxşı ey, bunları bildik, indi de görüm sən mənə nə kömək edə bilərsən.

Müstəntiq katibəsini çağırıb çayı təzələtdi.

Kriminalist:

- Bu böyüklər yaşıl çayda nə görüblər ey.

- O biri çaylar girdirmədi, hamısı rəngdi. Sən də keç yaşila, ürəyə də xeyirdi, - dedi Müstəntiq və sonra bir siqaret çıxarıb yandırdı. Kriminalistə də təklif etdi.

- İstəmirəm, sağ ol.

Müstəntiq:

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
- Yaxşı eləyirsən, mən də atacam. İndi qulaq as.

Bayaqdan bəri sənə ağızında bir quranlıq söz danışdım. Dedim ki, mən bu cinayətin açılmasını istəmirəm. Səni də başa düşürəm. Mən qətlə yetirilən əsgərlərin cinayət işini aça bilmədiyimə görə, onların qanı yerdə qaldığına görə hələ də vicdan əzabı çəkirəm. Əslində bu işin açılmasının günahı məndə deyil, mən açmışdım qoymadılar. Amma yenə vicdan əzabı çəkirəm.

Kriminalist:

- Onda razı olmaki mən də cinayəti aça bilmədiyimə görə vicdan əzabı çəkim.

Müstəntiq qalxıb mebelin bar gözünü açdı, iki qədəh götürdü, konyak götürdü və gətirib qoydu stolun üstə, butulkanın ağızın açıb:

- İçirsən? – dedi və cavab gözləmədən qədəhlərə konyak süzdü.

- İçirəm.

Müstəntiq:

- Götür, - dedi və sağlıqsız-filansız konyakı çəkdi başına, üstündən bir qıça meyvə yedi. – Yaxşı, qulaq as. Onda əvvəlcə mənim başa çatdırmağa qoymadıqları işimi götür, oxu. O sənin üçün açar rolu

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri oynaya bilər. Amma inanmırıam o işi arxivdə saxlaşınlar. Məni orqandan qovdurmağa gücü çatanlar üçün işi arxivdən götürüb yandırmaq nə çətin işdirki?! Surətini çıxarmışdım, ümumi işin xətrinə surətini sənə verərəm. Amma bir şərtim var. Mənim tamamlaya bilmədiyim işi də tamamlayacaqsan, o Polkovnikin də cinayətlərini ortaya çıxaracaqsan. Onda həm ölü usaqların da, o Akademikin də qanı yerdə qalmaz, həm də Polkovniki öldürənin də cəzası yüngülləşər.

- Deməli, sənin Polkovnikin ölümündə şübhələndiyin kimsə var?

Müstəntiq yenidən qədəhləri doldurdu və yenə sağlıqsız-filansız içdi, amma bu dəfə meyvə yemədi, siqaret yandırdı:

- Dostum, özünü nə dağa-daşa salmışan. İş açıqdı. Öldürən də məlumdu. Mənim apardığım cinayət işi ilə tanış olanda görəcəksən ki, bütün yollar Romaya gedir.

- Roma Akademikin ailəsi deyil ki?

- Əlbəttə odur!

- Çox fırlanmışam o Romanın ətrafında, ortaya bir şey çıxara bilməmişəm. Hamısının daşdan keçən alibisi var.

- Sən məntiq keçməmisən?

- Qardaşım, deyirəm ortada bircə dəlil də yoxdur,

yapışmışan məntiqdən.

- İndiyədək elə bir cinayət olmayıb ki, cinayətkar hansısa bir iz buraxmasın. Ən peşəkar killer belə bundan siğortalanmayıb. Polkovniki də killer öldürməyib. Ondan intiqam almaq istəyənlərin də nəinki killer tutmağa, heç killer axtarmağa pulları yoxdu, imkansız adamlardı. Sən onu bilirsənmi ki, Akademikin qardaşı desantçıdır.

- Onun dəmir kimi alibi var, həmin gün xəstəxanada olub, özü də bir neçə ağır əməliyyat aparıb.

- Yəqin bilirsən də, desantçılar qardaş olurlar.

Kriminalist bununla da qane olmadı:

- Əvvəla, o kinolarda olur. İkincisi də, sən dediyin məsələ ilə də maraqlanmışam, bir şey çıxmayıb, hətta sevdiyi qızdan da şübhələnmişdim, fındıq?

Müstəntiq yenə israr elədi:

- Mən yenə deyirəm, Polkovniki Akademikin ailəsi ya öldürüb, ya da öldürdüb. Demirəm, inanıram. Mən dəfələrlə o ailədə olmuşam. Onlar intiqam almaq üçün elə köklənmişdilər ki, türklər demiş kamikadze kimi intihar saldırısına da hazır idilər. Atasının elə sakit, soyuqqanlı olmasına baxma, o, içindəki vulkanı

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri gizlətməyi bacarır. Ovçudu, quşu gözündən vurur. Əla da bir türk beşaçılıarı var.

- Polkovnik beşaçılanla vurulmayıb, ov tüfəngi ilə vurulub tüfəng də ortada yoxdu.
- Yaxşı axtarmamışan, axtarsan taparsan. Sənə bilmədiyin bir şey deyim, yadında qalsın. Əsil ovçular heç vaxt mağazadan alınmış patron işlətməzlər. O patronlara etibar eləmirlər, özləri patron hazırlayırlar. Hətta tüfənglərini də ustalara təmirə vermirlər. Özləri təmir edirlər. Silahlarına sevgililəri kimi baxırlar, hamiya qısqanırlar, yad ələ verməzlər, heç uşaqlarına da qıymırlar. Ekspertizanın rəyi nədi? Güllə fabrik istehsalıdı, yoxsa...
- Onu düz deyirsən, güllə kustar üsulla hazırlanıb.
- Gördün harda boşluq buraxmışan. İndi mən sənə ipucu verdim. Heç mənim apardığım cinayət işini oxumaq da vacib deyil. Əgər işləri birləşdirmək istəmirsənsə, buna cəsarətin çatmazsa.
- Çatar, amma gəl mən onu gedib arxivdə axtarmayım ki, kimlərsə də vaxtından qabaq duyuq düşsün.

Müstəntiq qalxdı, otağın küncündəki seyfi açdı, içindən bir neçə qovluq çıxartdı və gətirib qoydu stolun üstə:

Aqil Abbas

Allahi qatil edənlər

- Buyur, görün cəsarətini. Amma sənə də göy-göyərti satmağı məsləhət görsələr, utanma gəl, gözüm üstə yerin var.

Həqiqətən də Polkovnikə atılan hər iki güllə fabrik istehsalı deyildi. Ortada bir dəmir giliz, iki də güllə vardı. Amma tüfəng əldə olmadığı üçün həm güllələr həm də giliz susurdu. İndi Kriminalist Müstəntiqin verdiyi ipucu ilə gilizi də, güllələri də danışdırılmalıdır. Bu güllələrin hansı emalatxanada və kim tərəfindən hazırlanmasını tapmaq dəryada balıq sevdası olsa da, indiyədək o balığa qarmaq atmaq nədənsə onun ağlına gəlməmişdi. Əslində heç dərya da böyük deyildi, şübhələndiklərindən yalnız Akademikin atası peşəkar ovçu idi. Yaxşı, əgər güllələri Akademikin atası hazırlamışdısa, bəs kim atmışdı, hansı tüfənglə atmışdı?

Tutalım, gülləni Akademikin atasının hazırladığını sübut etdi, ortada tüfəngki yoxdu. Tüfəngi tapıb üzə çıxara bilməsə, qatılı tapmaq çətin olacaqdı.

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Fikirləşməkdən başı şışmışdı. Bundan da ağır
cinayətləri araşdıranda bu qədər çətinə düşməmişdi.

Ortada Polkovnikdən intiqam almaq istəyən insanlar
vardı, at vardı, iki güllə, bir giliz vardı. Hərbi hissədən
meşə yolu ilə bir saatlıq məsafədə bir kənd və bu
kəntdə Polkovnikdən intiqam almaq üçün alışib yanın
Akademikin ailəsi vardı, quşu gözündən vuran atası,
desantçı qardaşı, dişiaslana dönmüş anası, bir də
sevgisi, sevinci ürəyində qalan, gecələr məzar üstə
ağlayan bir qız... Və naşı bir qatil...

Bir-iki gün vaxtını alsa da Müstəntiqin verdiyi cinayət
işini çox diqqətlə oxudu. Müstəntiq həqiqətən də
zərgər kimi işləmiş, təkcə Akademikin törətdiyi o
dəhşətli qətlin istintaqını aparmaqla işini bitmiş hesab
etməmiş, ondan əvvəl hərbi hissədə baş vermiş intihar
hadisələrini də çox ətraflı araşdırılmış, hər üç hadisəni
birləşdirərək yekun bir qərara gəlmişdi. Və elə burda
da iş ondan alınıb başqa birinə verilmiş və bundan
sonra da Müstəntiq prokurorluq orqanlarından xaric

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri edilmişdi. Və Polkovnik bir hərbi hissə komandiri kimi böyük bir məsuliyyət daşısa da, cəzasız qalmışdı.

Qərargah Rəisinin vaxtında hərbi hissədə baş verən hadisələrlə bağlı rəhbərliyə yazdığı raporta da nəinki əhəmiyyət verməmişdilər, əksinə onun özünü cəzalandırmışdır və belinə bir töhmət yapışdırılmışdır.

İşdən aydın görünürdü ki, Polkovnik idmançılarından ibarət cəza dəstəsi saxlayır və ipə-sapa yatmayan əsgərləri cəzalandırırmış. Bu cəzalar da təkcə döymək deyilmiş, ipə-sapa yatmayanlar təhqir edilir, alçaldılır, sindirilirmış.

Müstəntiq sübut edə bilmişdi ki, özünü asan əsgər təhqirlərə dözməyib intihar edibmiş. Müstəntiqdən əvvəl bu hadisəni araşdırın təhqiqatçı isə ya özünü çətinə salmaq istəməmişdi, ya da ona imkan verməmişdilər, o da tələm-tələsik əsgərin ruhi sarsıntı nəticəsində özünə qəsd etməsi ilə bağlı qərar çıxarmışdı. Postdan qayıdıb silahın təhvil verərkən ehtiyatsızlıqdan həlak olan əsgərin ölümündə də müəmmalar vardı. Əsgərin bədənidəki qançırları postdan dönərkən dərəyə yuvarlanması ilə izah

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri etmişdilər. Şəkillərdən isə açıq-aydın görünürdü ki, bu qançırlar möhkəm döyülmənin izləridi. Üz-gözü sağ-salamat idi, əsgər dərəyə yuvarlanmış olsaydı, üz-gözü belə təmiz qalmazdı. Və ən qəribəsi o idi ki, bu hadisənin araşdırılması da həmin gənc təhqiqatçıya tapşırılmışdı. Hər iki işin təcrübəsiz bir təhqiqatçıya tapşırılmasının özü də müəmmalıydı.

Və hər iki hadisədə çox maraqlı bir cəhət vardı: şahidlər eyni batalyondan olan eyni əsgərlər idi. Necə olur ki, bu üç əsgər hər iki hadisənin şahidi olurdu?!

Əvvəlki intiharları da araşdırın Müstəntiq ortaya çox ciddi bir fakt çıxarmışdı: Akademikin güllələdiyi hər üç əsgər həmin şahidlər və bir də onların batalyon komandirləri idi. Və bu faktın üzərində möhkəm işləyən müstəntiq hər üç hadisədə Polkovniki təqsirli bilir, Cinayət Məcəlləsinin bir neçə maddəsi ilə məsuliyyətə cəlb etmişdi. Sonrası da...

Əgər əvvəlki intihar hadisələrindən sonra Polkovnik məsuliyyətə cəlb olunsayıdı, nə Akademik o dəhşətli faciəni törədərdi, nə də Polkovnikin özü qətl edilməzdi.

Hava qaralmışdı, küçə-bayırdan əl-ayaq yığılmışdı, hamı qarımış qızına elçi gələcək qonaqları gözləyənlər kimi çəkilmişdi evə. Adətən cümə axşamları kəndin küçələri hava qaralan kimi belə boşalırı. Yalnız çiy kərpicdən tikilmiş torpaq döşəməli çayxanada beş-altı avara gənc söyüşə-söyüşə domino oynayardı. Day onlar da yox idi. Kənddə avaralanmaqdən yorulub çıxıb getmişdilər Rusetə, indi orda avaralanırdılar.

Cümə axşamları ruhların öz ocaqlarına, əzizlərinə dəyməyə gəldiyi gün sayılırdı. Hamı da doğmalarının ruhlarını şad eləmək, incitməmək üçün həmin günlər ev-eşiyi sahmana salır, süfrəyə ləziz yeməklər qoyardı.

Ruhlar hər cümə axşamı gəlib eyni şeyləri görməkdən, eyni qeybətləri eşitməkdən yorulmuşdular, day gəlib eləmirdilər. Öz aralarında dərdləşmək, doğmalarının mənasız-mənasız söz-söhbətlərinə qulaq asmaqdən daha maraqlıydı.

Və axır illər heç onları gözləyənlər də yox idi,
adamların o qədər problemləri vardı ki, nəinki
ölülərini, dirilərini də yaddan çıxarmışdır.

Və yenə cümə axşamıydı və yenə hamı çəkilmişdi
evinə-eşiyinə, qarımış qızlarına elçilərin, ya da
əzizlərinin, gələcək ruhların xətrinə yox, bu gün
hamının bir qonağı vardı – Polad Ələmdar.

Və millət oturmuşdu televizorun qarşısında. Poladın
Məmati və Abduleylə birlikdə Türkiyəni necə xilas
etməyinə tamaşa edirdi.

Belə bir vaxtda kəndin ortasında atılan güllə səsini
Məmatinin baxışlarına kilidlənmiş camaat eyninə
almadı. Əvvəla kənd cəbhə xəttinin yaxınlığında
yerləşdiyindən camaat güllə səsinə öyrəşmişdi, hətta
top atılanda da diksinmirdilər, ondakı güllə səsi ola.

Bir də ki, çäqqal-çuqqal camaata göz verib işıq
vermədiyindən gecələr silahı olanlar qurd-quşu
qorxutmaq üçün güllə atırdılar.

İndi camaat ya bu güllə səsini eyinlərinə almadılar, ya
da Məmatinin atdığı güllələr qoymadı eşitməyə.

Bu qəfil güllə səsinə yalnız eyvanda oturub beynində

aranı-dağa, dağı-arana daşıyan və daşıhadaşından

dilxorçuluqdan başqa heç bir xeyir tapmayan

Akademikin Atası diksindi və yerindən qalxdı, ətrafi

dinsidi, sonra girdi evə:

- Xanim, tüsəngi ordan bura ver.

- Ay kişi, gecə vaxtı xeyirdimi?

-Qəbiristanlıq tərəfdən güllə atıldı.

Düşmənlərin hər gecə atdıqları güllələrə öyrəşmiş evin
xanımı:

- Hər gecə güllə atırlar də! – dedi və evin küncündəki
tüsəngi gətirib verdi. – Nədi, yoxsa müharibəni
təzədən sən başlayacaqsan?

- Yox xanım, bu güllə kəndin ortasında atıldı, özü də
ətə dəydi.

Böyük qardaş öz otağında kitab oxuyurdu- kənddə
yeganə ailə idilər ki, «Qurdlar vadisi»nə baxmırıldılar,
ümumiyyətlə hadisədən sonra bu evdə hələ ki,
televizor açılmırıldı – atasının səsini eşidib keçdi bu biri
otağa:

- Nə olub, Ata?

Xanımına dediyini oğluna da təkrarladı:

- Qəbiristanlıq tərəfdə güllə atdılar, özü də ətə dəydi.

- Gözlə, mən də gəlim.

- Nə deyirəm, gəlirsən gəl də!

Həyətdən çıxıb qəbiristanlıq tərəfə yönəldilər, bir inli-cinli görünmürdü.

Kəndin aralarını insiz-cinsiz görən Ata dedi:

- Oğul, elə bil bu kənd ölüb.

- Kənd ölməyib ey, ata, Qurdlar vadisinə baxırlar.

Ata başını buladı.

Qəbiristanlığın ətrafinı firlandılar, orada bir çapqal-çapqal səsinə əhəmiyyət verməsək, hər tərəf elə qəbiristanlıqdakı ölülər kimi sükut içində idi, şübhəli heç nə gözə dəymirdi.

Min ilin ovçusu səhv edə bilməzdi, ona görə təəccübələ dedi:

- Deyəsən qocalmışam, oğul?

- Ata, bəlkə cəbhə tərəfdə atılıb.

- Yox, ay oğul, burda atıldı, özü də beşaçılan idi, ətə dəydi. Yox, görünür, qocalmışam.

Böyük Qardaş ehtiyatla:

- Ata, gəlmışkən bəlkə bir o tərəfə firlanaq.

- Axmaq-axmaq danışma, yüz dəfə demişəm ki, onun
ruhunu incitməyin, qoyun öldüyü yerdə ölsün. Yaxşı,
sən get evə, mən hərlənib gəlirəm.

Böyük Qardaş çox yaxşı bilirdi ki, atası ona, hətta
anasına da qəbir üstə getməyi qadağan eləsə də, özü
bəzən hamını yuxuya verib gecələr qəbir üstə gedir.
Və indi çox gözəl başa düşdü ki, atası onu evə yola
salıb özü təkcə qəbiri ziyarət etmək istəyir, bir söz
demədi və yollandı evə.

Ata oğlunun getdiyini görüb girdi qəbiristanlığa. Təkcə
oğlunun qəbrini ziyarət etməyə yox, heç cür inana
bilmirdi ki, qulağı onu aldada, şübhəsini dağıtməq üçün
dolaşmağa başladı. Dolaşa-dolaşa gəlib oğlunun
qəbrinə çatdı.

Gördüyü mənzərə onu necə yerində dondurduسا, tūfəng
əlindən düşdü...

Böyük Qardaş evə girəndə anası soruşdu:

- Dədən harda qaldı?
- İndi gələr.
- Güllə səsini bəhanə edib yenə ora getdi?

Böyük Qardaş bir söz demədən keçdi öz otağına.

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Qapı təpiklə necə açıldısa, nəinki ana, qonşu otaqdakı
Böyük Qardaş da dik atıldı.

Ana kişinin qucağında qan içində can verən qızçığazı
görəndə necə cikkə çəkdi...
-

- Nə bağırırsan, ay qancıq? - bu minillik evliliklərində
ilk dəfəydi xanımını belə təhqir edirdi. - Görmürsən,
hələ sağdı!

Böyük Qardaş qızı atasından aldı:

- Ana, süfrəni dəyiş.

Amma Ananın stolun üstündəki süfrəni dəyişməyə,
heyi yox idi.

Ata stolun üstə nə vardı biləyi ilə süpürüb tökdü yerə,
süfrə axtarmadı, dartıb pəncərədəki pərdəni qopardı
və sərdi stolun üstə.

Böyük Qardaş qızı ehtiyatla stolun üstə uzatdı:

- Ana.

Cavab gəlmədi, anada cavab verməyə hal vardı ki?!

- Ana, ayıl, ana! Çantamı gətir.

Ata bağırdı:

- Ay qancıq, eşitmirsən uşaq nə deyir? - deyib xanımını
silkələdi: - Uşağın çantası hardadı?

Ana söyüşdənmi, silkələdənmi, nəhayət özünə gəldi və
qaçıb yan otaqdan çantanı gətirdi.

- Ana, su qaynat. –dedi Büyük Qardaş və ehtiyatla Qızı soyundurmağa başladı.

Güllə sol ciynindən dəyib arxadan çıxmışdı, ürəyi çox zəif vururdu.

- Ata, təcili rayona zəng elə, çox qan itirib, ölürlər.

- Oğul, sən necə həkimsən, ölürlər nədi? Əgər bu uşağı xilas edə bilməsən, səni boğaram! – dedi Ata.

- Mən tək neyləyə bilərəm, heç olmasa bir tibb bacısı olsayıdlı...

Ata:

- Tibb bacısı mən! - birdən hönkürdü, - Qoyma ölsün oğul, sənə qurban olum, qoyma ölsün, qardaşıyn xətrinə qoyma.

Büyük Qardaş spirlə yaranı təmizləyə-təmizləyə:

- Dedim ki, rayona zəng elə, qoy reanimasiya maşını göndərsinlər, özü də təcili.

Ata nömrəni yığdı, amma özü danışmadı, danışa bilmədi, telefonu tutdu oğlunun qulağına:

- Həkimdi, reanimasiyanı göndərin, qan da göndərin, müsbət bir. Danışmağa vaxtim yoxdu. Güllə yarasıdı.

Büyük Qardaş indiyədək heç kimin qalib gələ
bilmədiyi və qalib gəlinməsi də mümkün olmayan

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Əzrayilla bir döyüşə girmişdi, özü də tək, atasıyla anası
bu döyüşdə ona kömək etməkdə aciz idilər.

Ata «tibb bacısı mən» desə də bunu bacarmırdı. İndi
özü həm cərrah idi, həm də tibb bacısı.

İndi Əzrayilla vuruşurdu, ya ona verən Tanrı, ya
Əzrayıla. Tanrı öz mələyini qoyub, ona verəcəkdirmi?!
Müharibə zamanı bundan da ağır əməliyyatlar
aparmışdı, çox zaman da birbaşa səngərdə, güllənin
altında, tozun-torpağın içində. Möcüzə idi. Onda Tanrı
onlara görünməmiş bir güc-qüdrət verirdi, mələklərini
köməyə göndərirdi. Kiminsə qolunu kəsmişdi, kiminsə
qıçlarını, amma əlində ölü olmamışdı. İndi də
müharibə meydanında, səngərdə idi və Tanrını
çağırırdı.

«Kurtlar vadisi»nin o yeri idi ki, Məmati çiyninin birini
çəkərək ortağı Bulud Yalçınla Zazanın iqamətgahını
basmağa gedirdi. O Zazanın şəhərdəki cibgirlərin,
oğruların qabadayışıydı, sonralar Türkiyəni xilas etmək
istəyən və bu yolda varından-yoxundan keçən yazıq
Polad Ələmdarla bir-birlərini bağırlarına basıb qardaş
olacaq, Türkiyəni birlikdə xilas edəcəkdilər. Hamı

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri nəfəsini çəkmişdi içində, Məmati Zazanı indi öldürəcək, bir azdan öldürəcək...

Təcili Yardım maşını ulaya-ulaya kəndə girdi. Güllə səsi kəndi diksindirməsə də, maşının ularısı hamını bir anlıq Məmatidən ayırdı.

Kimsə ərinə-ərinə eyvana çıxdı, kimsə ərinə-ərinə həyətə düşdü, kimsə də bir xəbər bilmək üçün qonşuya səsləndi:

- Qonşu, ay qonşu!
 - Hayy!
 - Kənddə kim xəstələnib?
 - Kənddə sağlam adam qalıb ki?!
- Qız Atası da eyvana çıktı və gördü ki, körpüdən keçən maşın Akademikgilin doqqazına döndü, qayıtdı içəri:
- Arvad, dur görüm.
 - Nə olub?
 - Təcili Yardım Akademikgilə getdi. Görünür, arvada nə isə olub. Yaziq arvadı bu dərd öldürəcək.
 - Qızı oyadım?
 - Qızı neynirsən, gəl görüm.
- Həyətə girəndə sürücü siqaret çəkirdi.

Qız Atası:

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

- Axşamınız xeyir, oğul.
- Axşamınız xeyir.
- Nədi, arvada nəsə olub?
- Bilmirəm, dayı, vallah deyəsən kimə isə güllə dəyib.

Qız Anası əlini vurdu dizinə:

- Allah, sən saxla. Deyirdi, vallah, deyirdi. Deyirdi ki, özümü öldürəcəm.

Qalxdılar eyvana və girdilər içəri. İçəri girənlərin kimlər olduğunu görən Böyük Qardaş çıçırdı:

- Onları bayıra çıxardın!

Ata cəld ikisini də zorla itələyib çıxartdı bayıra, amma gec idi, ikisi də stolun üstə kimin uzandığını görmüşdü.

Və Qızın Anası necə fəryad qopardısa...

Məmatinin atlığı güllələrin səsi eşidilməz oldu. Bu fəryad kəndin sinəsindən tutub babat silkələdi və hamı töküldü bayıra.

Vay xəbərdən ötrü sino gedən kənd camaati həyəti doldurub-daşdırıldı, elə bil Akademikin tabutunu indicə gətirmişdilər. Birdən-birə televiziyaların qarşısı necə boşaldısa, Məmati də çəşqin-çəşqin Buluda baxdı ki, bu camaat necə oldu?!

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Təcili Yardım maşını həyətdən güc-bəla ilə çıxdı.

Kənddə ayağı yer tutan qalmadı, maşınlara doluşub
Təcili Yardımın arxasında rayon mərkəzinə yollandılar.
Akademikin də, Qızın da valideynləri Təcili Yardımın
arxasında gedən maşındaydılardı. Qız Anası dizinə döyə-
döyə ərini söyürdü:

- Ay itoğlu, sənə demirdim o tüfəngi ortalıqdan götür?!

Ay itoğlu, sənə demirdim o tüfəngi gizlət?!

Qız Atası isə arvadının başını sinəsinə qoyub xisən-
xisən ağlayırdı.

Təcili Yardım xəstəxananın həyətinə girəndə burda da
qələbəlik idi. Prokuror da, polis rəisi də, baş həkim də
həyətdə gözləyirdilər. Başçıya da məlumat vermişdilər.

Başçı da dərhal baş həkimə telefon açmışdı:

- Əlinizdən gələni edin. Bakıdan həkim çağırın.

Xəstəni yuxarı qaldıranda Akademikin Atası oğluna
dedi:

- Oğul, əllərinə qurban olum, qızımı səndən isteyirəm.

Qız Atası «qızımı səndən isteyirəm» sözlərini
eşidəndə özünü saxlaya bilmədi, Akademikin Atasını
qucaqlayıb hönkürdü:

- Oyy! Ay qardaş, bu nə işdi başımıza gəldi.

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

Artıq üçüncü gün idi ki, kənd camaatı yalnız gecə

düşəndə evə gedirdi, bütün günü xəstəxananın

həyətindəki çayxanada qeybətlə məşğul idilər.

- Qızda hikkəyə bax ey!

- Bu da bizim Fərizədi.

- Θ, boş-boş danışmayın, qoyun görək başımıza nə
gəlir.

- Qız deyil ey, Həcərdi! Qeyrətinə qurban olum!

Bir nəfər isə artıq neçənci dəfəydi ki, deyirdi:

- Ay qardaşlar, mənim sözümü qəribçiliyə salmayın.

İstəyirsiz inanın, istəyirsiz yox, o namərd Polkovniki
bu qız öldürüb, görüb işin üstü açılır, özün atıb.

- Vallah, mən də unamışdım...

- Θ, yenə səfeh-səfeh danışmayın! Qoyun camaat
dərdin çəksin də! Xalqın uşağın dilə-dişə salmayın.

Özü də öldürüb, lap yaxşı eləyib.

- Biz də onu deyirik də!

Prokuror Başçıya telefon açdı:

- Cənab Başçı, biz özünü öldürməyə təhrikələ bağlı
cinayət işi qaldırmışıq. Dedim bir sizinlə
məsləhətləşim.

Başçı:

- Sən prokurorsan, qanunları da məndən yaxşı bilirsən, məndən niyə soruştursan? Ehtiyatsızlıqdan baş verən bir hadisədi, əsas odur ki, xoşbəxtlikdən hər şey yaxşı qurtarır. Özün başa düşdün də!
- Cənab Başçı, Cinayət Məcəlləsinin 125-ci maddəsinə görə...
- Dostum, sən Cinayət Məcəlləsindən həmin maddə yazılan səhifəni cır...

Kriminalist həyətə girəndə Akademikin Atası həmişəki kimi tut ağacının altında çay içirdi, stolun üstündə bir topa da qəzet vardı, qonağı görən kimi dilxor-dilxor başını yellədi, amma hörmət xatirinə ayağa qalxdı, əl tutub görüşdü, oturmağa yer göstərdi:

- Xoş gəlmisiz, əyləşin.
- Xoş gününüz olsun.

Kriminalist oturdu, Akademikin Atası qonağı da çay süzdü, amma əsəbini gizlədə bilmədi:

- Ay oğul, niyə qoymursuz öldüyümüz yerdə ölək?! Bir tərəfdən də bu qəzetlər! Bəlkə o bədbəxt qızı da biz vurmuşuq?!

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
Kriminalist atanın nə çəkdiyini çox gözəl başa
düşdüyündən onun bu tikanlı sözlərindən incimədi:

- Ağsaqqal, mən sizi yaxşı başa düşürəm, dərdinizə də şərikəm. Xahiş edirəm, siz də məni başa düşün. Mən təkcə Polkovnikin qatilini axtarmıram. O uşaqların öldürülməsinin səbəblərini açmaq isteyirəm. Bu gün-sabah elmlər namizədi olacaq gənc bir aspirantın belə bir cinayətə əl atmasının çox köklü səbəbləri var. Mən əgər bunu üzə çıxarmasam, sənin oğlun kimi hələ çox oğullar qurban gedəcək.

Akademikin atası istehza ilə güldü:

- Ondan əvvəl baş verən cinayətləri açdılar ki, siz də bunu açasız?! Sizdən əvvəl bir namuslu müstəntiq vardi. Cinayətləri açmışdı də, nə oldu? Deyirlər indi kartof satır. Gözlə, səni də soğan satmağa göndərərlər.

Kriminalist güldü:

- Hər halda soğan satmaq vicdan satmaqdan yaxşıdı. Amma mənə başqa şey təklif edilib, əgər Polkovnikin qatilini tapsam, böyükəcəklər, hələ bəlkə prokuror qoydular. İnanın, amma mən bu işi prokuror olmaq

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri
fürün açmaq istəmirəm. Mən sadəcə vəzifə borcumu
yerinə yetirirəm.

- Oğul, kim sizə deyir vəzifə borcunuzu yerinə
yetirməyin. Amma bizdən nə istəyirsiz? Bilmirik
dərdimizi çəkək, yoxsa sizin eyni suallarınıza cavab
verək. Bir məsələnin üstə nə qədər qayıtmaq olar?
Eyni sözü nə qədər soruşmaq olar? Kaş onu elə mən
oldurmuş olaydım. Onu mərdi-mərdanə öldürərdim,
kişi kimi, xəlvətcə atmazdım. Kişi kimi də gedib
girərdim polisə, başımı da dik tutardım. El-oba da
deyərdi kişi intiqamını aldı. El-oba cəhənnəm, bu
arvadın ürəyi soyuyardı. Bilmək istəyirsinizsə, bir neçə
dəfə gedib vurmaq istədim, amma vura bilmədim,
insan öldürmək asan iş deyil. Mən onu Allaha
tapşırılmışdım, Allah da cəzasın verdi. Bir də ki, ay
oğul, mən min ilin ovçusuyam, quşu gözündən
vururam. Amma mənim eşitdiyimə görə ona iki güllə
atıblar.

- Bildiyimə görə, ovçular patronları özləri hazırlayırlar,
düzdü?

- Baxır ovçuya. Əldəqayırma ovçuları deyə bilmərəm,
amma əsil ovçular, hə. Bilirsiz, oğul, silah ovçunun
canı-ciyyəridi. Silah həm də qadın kimidi, naz istəyir,

Aqil Abbas Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri sevgi istəyir. Gərək onu əzizləyəsən, oxşayasan, küsdürməyəsən, könlünə toxunmayasan. O patronu, gülləni gərək özün düzəldəsən. Öz əlin, öz nəfəsin dəyə ki, o da səni eşidə, darda qoymaya.

- Sizin emalatxanaya baxa bilərəm?
- Uşaqdan sonra nə o emalatxanaya girmişəm, nə də əlimə tüfəng alib ova getmişəm. Amma baxmaq istəyirsizsə, gedək baxın. Ürəyiniz sakitləşsin.

Qalxdılar. Həyətin aşağısında kərpicdən bir daxma vardi, qapısından da qara bir qıfil asılmışdı. Akademikin Atası cibindən bir topa açar çıxartdı, əlində firlayıb lazım olan açarı tapdı və qıflı açdı, keçdilər içəri.

Bura əməlli-başlı bir emalatxana idi. Kriminalistin təəccübə baxdığını görən Akademikin Atası:

- Mən həm də ustayam, oğul. Bu rayonda kimin tüfəngi xarab olsa, qundağı qırılsa, kimə tüfənglə bağlı bir şey lazım olsa mənim yanımı gəlir. Patron qəhətə çəkiləndə patron-zad da düzəldib satardım. İndi Allaha şükür, hər küçədə bir ovçu mağazası var. Bəzən

Aqil Abbas

Allahı qatil edənlər

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri polislərin də mənə işi düşür. – Sonra əlini atıb divardan asılmış bir tüfəng götürdü, bir az o tərəfinə, bir az bu tərəfinə baxdı, sığalladı; - Bu tüfəngi özüm düzəltmişəm. Qorbaçov tüfəngləri yığanda camaat düşmənin qabağında əliyalın qalmışdı. Onda bu emalatxanada iyirmi-iyirmi beş belə dayandoldurum düzəldib paylamışdım camaatakı düşmən qabağında aciz qalmasınlar. Ermənilərin avtomatının qabağında bu sapandıydı, amma səs-küy salırdı, az-çox işə yarıyırıldı. Bunlarla qorumuşuq bu kəndi.

Kriminalist:

- Bu tüfənglərdən kənddə qalıb?
- Yox əşı, hardan?! Bunlar tez xarab olur. O vaxtlar gətirirdilər, düzəldirdim. Sonra day heç kimə lazıim olmadı. İndi maşallah, mağazalarda avtomat da satırlar, kimin nəyinə lazımdı bu dayandoldurum. Bircə mən saxlamışam, o günlərin yadigarıdı. Dedim axı, silahı gərək küsdürməyəsən.

Kriminalist tüfəngi alıb baxdı, bir qədər kobud görünəsə də əməlli-başlı silah idi.

- Bu tüfəngi mənə satarsız?

- Ovçu tüfəngin satmaz. Dedim axı o günlərin yadigarıdı. Əvvəllər ova gedəndə hərdən özümlə götürərdim ki, könlünü xoş eləyim.

Kriminalist çox ehtiyatla soruşdu:

- Mən bunu bir neçə günlüyü görürə bilərəm?

Akademikin Atası kinayə ilə:

- Deyirsən yəni Polkovniki bununla atıblar? Əgər şübhələnirsinizsə, buyurun, götürün. Bəlkə yolda qabağınıza qurd-quş çıxdı, alın dörd-beş patron da verim, özüm hazırladığımdan. – dedi və əlini atıb bir neçə patron götürdü və Kriminalistə uzatdı: - Alın.

Və patronları elə ürəklə uzatdı ki, Kriminalist duruxdu:

- Yox, lazım deyil, - sonra soruşdu: - Doğrudan bu atır? Mənim üçün çox maraqlıdı.

Akademikin Atası tüfəngi götürüb çıxdı bayıra, doldurdu və verdi Kriminalistə, tutun gövdəsini göstərib dedi:

- Çaxmağı çəkin.

- Yox, yox, özünüz atın. Sadəcə bilmək istəyirəm görüm, doğrudanmı bununla kəndi qoruya bilmisiz.

Akademikin Atası tutun gövdəsini nişan alıb tətiyi

çəkdi, elə bil beşaçılandan atdilar, güllə gövdəyə

sancıldı, ağacın qabıqları parçalanıb töküldü:

- Hərdən ağacı qorxutmalısanı yaxşı bar gətirsin! -

sonra tüfəngi Kriminalistə uzatdı: - Buyurun aparın,

şübhədən sizin də canınız qurtarsın, bizim də.

Gülle səsinə Ana evdən çıxdı və Kriminalisti görən

kimi də dilxor oldu, amma biruzə vermədi:

- Ay kişi, nə olub?

- Heç, həyətə tülükü girmək istəyirdi.

Ana düşdü həyətə, qonağa:

- Xoş gəlmisiz,- dedi və cavab gözləmədən getdi

darvazaya tərəf: - Mən gedirəm uşağa dəyim, sən

gələcəksən?

- Get, gələrəm. Bütün günü uşağın yanındadı.

Kriminalist söhbətin hansı uşaqdan getdiyini

bildiyindən soruşdu:

- Necədi?

- Sağalır, - dedi Akademikin Atası, tüfəngi stola

söykədi: - Siz oturun, mən də çayı bir təzələyim- dedi

və çaydanı götürüb qalxdı evə.

Fürsətdən istifadə edən Kriminalist cib bıçağını açıb tutun gövdəsindəki gülləni səliqə ilə çıxarıb qoydu cibinə.

Ayrılında Akademikin Atası dedi:

- Bilirsiz oğul, müstəntiq kimi yox, qonaq kimi nə vaxt gəlsəniz bu qapı sizin üzünüzə açıqdır. Üz-gözünüzdən də görünür ki, yaxşı insansınız, müstəntiqdən çox müəllimə oxşayırsız.
- Müstəntiq necə olur ki?
- Vallah, nə bilim, işim düşməyib. Amma deyirlər, çığırırlar, bağırırlar, hətta söyürlər, nə bilim, döyürlər.

Kriminalist kabinetə daxil olan kimi eksperti yanına çağırıldı, dəsmalı cibindən çıxardıb ona uzatdı:

- Bunu götür, təcili ekspertizadan keçirt və gətir mənə. İçində gullə var.

Otaqda var-gəl edir və Tanrıya yalvarırdı ki, şübhəsi doğru çıxmاسın, ailənin ikinci bir faciəni yaşamasını heç istəmirdi. Bu cinayətin açılması rütbə demək idi, mükafat, vəzifə demək idi. Amma bu dəqiqə onu nə rütbə, nə mükafat, nə də vəzifə maraqlandırırdı. İndi

www.kitabxana.net – Milli Virtual-Elektron Kitabxananın e-nəşri otaqda var-gəl edə-edə Tanrıya yalvarırdı ki, bu cinayəti kim edir-etsin, Akademikin ailəsindən başqa. Ekspertin cavabı gecikmədi və Tanrı Kriminalisti eşitmədi – güləllər eyni silahdan atılmışdı.

Akademikin Atası darvazanı açıb qarşısında yenə Kriminalisti görəndə əsəbini saxlaya bilmədi:

- Oğul, ya bizim hamımızı qandallayıb aparın, ya da qoyun sürünenək. İnciməyin, demişəm, yenə deyirəm, qonaq kimi gəlmisinizsə buyurun içəri. Yox, müstəntiq kimi gəlmisinizsə, qayıdın geri. Rəsmi çağırın, ya da polis göndərin.

Kriminalist başını bulayıb girdi həyətə:

- Ağsaqqal, mən indiyədək həmişə sizə və ailənizə hörmətlə yanaşmışsam. Heç vaxt ifadənizi almaq üçün prokurorluğa çağırılmamışam, özüm gəlmışəm. Dərdinizə şərik olmuşam. İndi də xahiş edirəm hövsələnizi basın. Mən bu həyətə sonuncu dəfə gəlirəm. Gəl əyləşək, bir məsələyə aydınlıq gətirək. – dedi və həmişəki kimi keçib oturdu tutunlarındakı stulda.

- Oğul, əsəbləşməyin, vallah, day yorulmuşam. Kənd yeridi, hər ağızdan bir avaz çıxır.

Kriminalist hövsələsizlik etmədi:

- Xahiş edirəm, oturasız. Mənim ikicə sualıma cavab verin, vəssalam, mən də çıxım gedim.

Bu vaxt Ana da eyvana çıxdı:

- Ay kişi, kimdi gələn?

- Heç, rəis qonaq gəlib, sən bir çay qoy.

Ana hirsli-hirsli Kriminalistə baxdı, amma bir söz demədi və keçdi evə.

Kriminalist əlindəki çantadan bir sənəd çıxarıb qoydu stolun üstə:

- Buyurun, bununla tanış olun.

Akademikin Atası sənədlə tanış olanda rəngi ağappaq ağardı, heç sonadək oxumadı, qoydu stolun üstə, həyatında ilk dəfə əlləri əsdi, bir xeyli dili söz tutmadı. Nəhayət, özünü ələ aldı:

-And olsun Allaha, bu olan şey deyil. Burda nə isə bir yanlışlıq var.

- Siz savadlı adamsız, sənəd əlinizin altındadı. Bu ekspertizanın rəyidi və heç bir yanlışlıq ola bilməz.

Hər üç güllə eyni bir silahdan atılıb. O silah da bu dəqiqə sizin emalatxananızdadı.

Akademikin Atası başını əllərinin arasına aldı:

- Axı, bu mümkün deyil. O tüsəngi bizdən başqa kimse götürə bilməz. Kimin nəyinə lazımdı gəlib burdan tüsəngi oğurlasın, gedib Polkovniki atsın, sonra yenə gətirib yerinə qoysun, tüsəng tapılmır? Elə bir düşmənimiz də yoxdur bizi şərə salmaq istəsin. Özünüz dəqiqləşdirmisiz, həmin gün mən kənddən çıxmamışam, oğlum da bütün günü işdə olub, neçə xəstəni əməliyyat edib. Xanımım da kəndin arvadları ilə qonşu kənddə yasda olub. Özünüz hamisin araşdırımız. Bu mümkün olan iş deyil. Ya ekspertidanın rəyi səhvdi, ya da bu bir şeytan əməlidir!

Kriminalist sənədi götürüb qoydu çantaya:

- Ağsaqqal, faktı özünüz gördüz. Yəqin ki, Polkovniki kimin öldürdüyüünü də özünüz aydınlaşdırı bilərsiz.

Akademikin Atası:

- Dayanın, icazə verin bir siqaret yandırıım. - dedi və bir siqaret çıxardıb yandırıdı və tüstünü acgözlükə ciyərlərinə çəkdi, xeyli fikrə getdi, durub həyətdə varğəl eləməyə başladı.

- Ay kişi, nə olub?

Akademikin Atası sanki diksindi, bir xanımına baxdı,
bir Kriminalistə baxdı, bir stolun üstəki sənədə baxdı.

- Ay kişi, sənlə deyiləm? Deyirəm nə olub?

Siqareti yerə atıb tapdadı və dedi:

- Heç, sən qalx evə, bizim bir az söhbətimiz var.

Ana qayıtdı evə.

Akademikin Atası yenidən əyləşdi:

- Oğul, mənə hər şey aydınlaşdı. Gəl bir kişilik elə, -
daha «siz» deyə yox, sən deyə müraciət etdi: - bütün
nəslim ömrü boyu sənə borclu olar. Allah da səndən
razi qalar. Gəl sən razı olma ki, o boyda oğul dərdi
çəkən bir ana bu yaşında həbsxanaya düşsün,
həbsxanada ölsün. Sənin üçün nə fərqi, əsas odur ki,
qatili tapmışsan! Mən etiraf edirəm. Polkovniki mən
vurmuşam. İkimiz də müsəlmanıq. Bunun bircə yolu
var, ya məni həbs edirsən, ya da bu namus məsələsidi,
xanımımı atacam, amma həbsxanaya düşməyə
qoymayacam. Söz sənindir. Sənin də anan var, bacın
var. Nə fərqi, mən öldürmişəm, yoxsa xanımım.
Əslində bunu mən etməliydim, kişiliyim çatmayıb. O
məndən kişi çıxb. Əsas odur ki, cinayəti açmışan.

Amma heç vaxt vicdan əzabı çəkməyəcəksən. Özün deyirdin ki, soğan satarsan, vicdanını satmazsan. İndi nə soğan sat, nə də vicdanını, sadəcə olaraq bir kişilik elə.

Kriminalist qalmışdı odla-suyun arasında: qarşısında iki yol vardi, biri vəzifə borcu, biri də insanlıq borcu.

Yaşı altmışı keçmiş dərdli bir qadını həbs eləmək ona çox ağıriydi. Gözünün önünə öz anası gəldi: polislər qollarına qandal vurub aparırlar, tükü ürpəndi. Cinayəti açmağına açmışdı, indi nə fərqi vardi, ananı yox, atanı həbsə alsın, dünya dağılmayacaqdı. Dünyada hər gün milyonlarla haqsızlıq olur, dağılmır ki, birini də o eləsə nə olacaq. Hələ yuxarıılara məruzə eləməmişdi, həqiqəti yalnız və yalnız özü bilirdi.

Bir siqaret yandırdı və siqaret çəkib qurtaranadək danışmadı, sonra çaydan bir qurtum içdi, sənədi qaytarıb qoydu qovluğa və qalxdı ayağa:

- Yaxşı, agsaqqal, siz deyən olsun. Xahiş edirəm, silahı da gətirib verəsiniz, biz gedək.

Akademikin Atası sakitcə qalxıb getdi həyətin

aşağısındakı daxmaya, qifili açıb keçdi içəri, tüfəngi
götürüb gətirdi və qoydu stolun üstə:

- Buyurun.

Kriminalist tüfəngi götürdü:

- Gedək?
- Gedək.
- Evdəkilərlə görüşmürsüz?
- Lazım deyil. İstəyirsən xanım bir dəqiqədə bütün
kəndi burası yığşın? Sakitcə getsək yaxşıdı.

Həyətdən çıxıb oturdular Kriminalistin maşınına,
körpünün üstə Akademikin Atası çox acızanə dedi:

- Oğul, səndən son bir xahiş də edə bilərəm?
- Eşidirəm.
- Mümkünsə icazə ver sonuncu dəfə oğlumla
vidalaşım, bəlkə bir də qismət olmadı.

Kriminalist maşını saxladı:

- Vidalaşın.

Akademikin Atası maşından düşdü, çayın kənarındaki
qəbiristanlığı girdi və getdi oğlunun məzarının üstə.

Kriminalist də maşından düşüb körpünün məhəccərinə söykənib bir siqaret yandırdı.

Durmuşdu oğlunun qəbri üstə, əllərini göyə açıb dua oxuyurdu.

Kriminalistsə məhəccərə söykənib siqaret çəkə-çəkə bu mənzərəni müşahidə edirdi.

Axırıncı dəfə diz çöküb qəbrin torpağını sığalladı, oğlunu qucaqlaymış kimi məzarı qucaqladı və hıçqırdı...

Kriminalist siqareti atdı, maşının qapısını açıb silahı götürdü, bir silaha baxdı, bir oğlunun qəbrini sonuncu dəfə qucaqlayan ataya baxdı... baxdı...

... Və silahı tulladı çaya, keçib oturdu sükanın arxasında və maşını sürüb getdi.

Bu vaxt Akademikin Atası qalxmışdı, maşına tərəf gəlirdi. Kriminalistin tüfəngi çaya tulladığını və bir söz demədən maşını sürüb getdiyini görəndə donub qaldı. Xeyli beləcə dayanıb təəccüblə gedən maşının ardınca baxdı.

Darvazadan içəri girəndə xanımı həyətdə gözləyirdi:

- Hara getmişdin?

- Qonağı yola salırdım.

- Yenə nəyə gəlmışdi?

- Polkovniki öldürəni tapıb.

Ana əlini atdı üzünə, oturdu stula, təngənəfəs oldu və təəccüblə:

- Tapıb?

- Hə, tapıb!

- Kim öldürüb?

Xanımının başını sıxdı sinəsinə və dedi:

- Allah!

SON

10 yanvar 2010 - 8 mart 2011

Ağcabədi-Bakı